

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 668 1242 fax +372 668 1240 E-mail eki@ki.ee

Elanike toitumisharjumused ja toidukaupade ostueelistused

Tallinn 2006

Projektgrupi koosseis: M. Reiman, V. Savina, A. Hansman, M. Kelgo, P. Koobas
Vastutav täitja: Lia Lepane

Eesti Konjunktuuriinstituut
Rävala 6 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	5
1. ELANIKE RAHULOLU TOITUMISHARJUMUSTEGA, HINNANG TOITUMISELE JA SOOVITAVAD MUUTUSED.....	6
1.1. Elanike hinnangud oma praegusele toitumisele.....	6
1.2. Elanike tarbimisharjumuste muutmise soovid 2006. aastaks.....	9
2. TERVISLIK TOITUMINE.....	13
2.1. Tervislikkuse jälgimine toidukaupade ostmisel ja probleemid.....	13
2.2. Tervisliku toitumise tähendus.....	19
2.3. Elanike hinnangud toitainete sisaldusele oma toidus.....	20
3. TOIDUKAUPADE OSTUEELISTUSED.....	23
3.1. Toidukaupade ostmise sagedus.....	23
3.2. Toidukaupade ostukohad.....	25
3.3. Toiduainete ostukohad kaubagruppide lõikes.....	27
3.4. Toiduostukohtade omaduste tähtsus elanikele.....	34
3.5. Toidu ostuotsust mõjutavad tegurid.....	38
4. TOIDUKAUPADE EELISTUSED SÕLTUVALT PÄRITOLUST.....	42
4.1. Üldine ostueelistus - kodumaised või imporditoidukaubad.....	42
4.2. Toidukauba päritolu määratlemine.....	44
4.3. Kodumaiste toidukaupade omadused.....	46
4.4. Toidukaupade päritolumaad ja usaldatavus.....	49
4.5. Kodumaise- ja imporditoidukauba osatähtsus elanike toidukaubaostudes kaubagrupiti... ..	52
4.6. Kodumaise- ja imporditoidukauba eristatavus ostmisel.....	58
KOKKUVÕTE.....	63
LISA 1. Küsitlustulemuste protsentjaotused.....	67
LISA 2. Küsitlustulemuste protsentjaotused sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes.....	74
LISA 3. Küsitletud kogumi iseloomustus.....	216

SISSEJUHATUS

Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) on uurinud elanike toidukaupade ostueelistusi ja oste mõjutavaid tegureid aastast 1996. Käesolev aruanne on koostatud Põllumajandusministeeriumi tellimusel 2005. aasta oktoobris - novembris läbiviidud tarbijaküsitluse põhjal, mille eesmärgiks oli elanike ostueelistuste ja toidukaubaoste mõjutavate tegurite monitooring. Süvendatult uuriti toidukaupade tervislikkuse tähendust, tervisliku toitumise tähtsust ja järgimist tarbijate poolt. Tulemusi on võrreldud EKI eelnevate tarbijauuringute tulemustega.

Käesoleva **töö ülesanded** olid järgnevad:

- Eesti elanike rahulolu oma toitumise ja toitumisharjumustega, soovitavad muutused;
- tervisliku toitumise tähendus, tähtsus elanikele ja järgimine;
- toidukaupade ostueelistused, ostuotsuse jaoks olulised tegurid, ostukohtade eelistused ja tarbijate jaoks olulised ostukohtade omadused;
- toidukaupade päritolu tähtsus elanikele aegreana alates 1996-ndast aastast;
- kodumaise toidukauba mõiste tähendus elanikele;
- kodumaistele toidukaupadele iseloomulikud omadused aastatel 1996-2005 tarbijate hinnangute põhjal;
- kodumaiste ja importtoidukaupade osatähtsus elanike ostudes;
- kodumaiste ja importtoidukaupade eristatavus ostmisel.

Töö on koostatud EKI tarbijapaneeli küsitluse põhjal, mis viidi läbi 2005. aasta oktoobris-novembris. Küsitluslehed saadeti elanikele posti teel ning paluti vastata 5 päeva jooksul. Täidetud ankeedid saatsid elanikud juurdelisatud ümbrikes tagasi EKI-sse. Õigeaegselt ja kvaliteetselt täidetud küsitluslehti laekus kokku 985. Kuna küsitlusele ei vastanud kõik paneeli liikmed, siis rakendati andmetöötluse käigus vanuse osas kaalusid, millega viidi tegelik valim vastavusse Eesti elanikkonna mudeliga. Antud uuringu valim on esinduslik vanuse (18-74 aastat), soo, rahvuse ja regiooni lõikes ning tulemused on seetõttu laiendatavad kogu Eesti elanikkonnale. Valimi suurusest tingitud viga ei ületa 95% tõenäosuse tasemel $\pm 3,2\%$.

1. ELANIKE RAHULOLU TOITUMISHARJUMUSTEGA, HINNANG TOITUMISELE JA SOOVITAVAD MUUTUSED

Elanike toitumisharjumused, millest sõltub suuresti tervis, heaolu ja töövõime, on välja kujunenud pikema aja jooksul teatud keskkonnas elades. Kui toimuvad muutused inimeste väärtushinnangutes ja/või keskkonnas - toidukaupade sortimendis, pakkumises, võivad väljakujunenud harjumused muutuda. Teades inimeste eelistusi, harjumusi ja hoiakuid, saavad toidukaupade tootjad ja pakkujad paremini rahuldada nõudlust ja seeläbi suunata arengut. Käesolevas aruande osas käsitletakse elanike rahulolu oma toitumisharjumustega ning muutusi, mida inimesed ise sooviksid selles valdkonnas 2006. aastal ette võtta.

1.1. Elanike hinnangud oma praegusele toitumisele

Tarbijauuringutes on alates 2000. aastast selgitatud elanike hinnanguid toidu kogusele, mitmekesisusele ja tervislikkusele. 2005. aasta uuringus lisandus neljanda mõõdetava tunnusega hinnang oma toitumise regulaarsusele, mis tänapäeva kiire elutempo juures sageli kannatab. Vastamiseks kasutati varasematest uuringutest pärit neljaastmelist skaalat: väga hea, hea, rahuldav ja halb, mis võimaldas tulemusi aastate lõikes võrrelda.

Hinnang toidu kogusele

Hinnang toidu kogusele oli valdavalt positiivne: 66% vastanutest hindas tarbitava toidu kogust väga heaks või heaks, 30% rahuldavaks ja 3% halvaks. Kõige sagedamini hinnati rahulolu toidu kogusega heaks – 48% vastanutest. Vaid 1% elanikest ei osanud hinnangut anda. Tulemus on mõõdetud tunnustest kõige positiivsem, st tarbitava toidu kogusega on elanikud kõige rohkem rahul võrreldes toitumise tervislikkuse, regulaarsuse ja toidu mitmekesisusega (vt joonis 1.1). Võrreldes 2000. aastaga on inimesed toidu kogusega oluliselt rohkem rahul - kui 2000. aastal hindas toidu kogust väga heaks või heaks 37% vastanutest, siis 2003. aastal juba 58% ja 2005. aastal 66%. Toidu kogust rahuldavaks hinnanute osakaal on aga vastavalt vähenenud 2000. aasta 57%-lt, 2003. aasta 37% ja 2005. aasta 30%-ni.

Tarbijarühmadest olid toidu kogusega enam rahul Põhja-Eesti ja Tallinna elanikud, nooremad kui 50-aastased, kõrgharidusega ja suurimasse sissetulekurühma kuuluvad Eesti elanikud (üle 3500 krooni pereliikme kohta kuus). Sama võis tõdeda ka kahe aasta eest. Rahulolu tarbitava toidu kogusega oli endiselt väiksem vanemate kui 64-aastaste, alg- ja põhiharidusega, alevikes elavate ning alla 2000-kroonise sissetulekuga vastajate grupis (vt lisa 2.1).

Hinnang toidu mitmekesisusele

Tüüpiliselt hinnatakse toidu mitmekesisust rahuldavaks – 43% vastanutest (sagedasim vastus). Väga heaks või heaks hindas toidu mitmekesisust 48% (7% + 41%) vastanutest ja halvaks 8%. 1% elanikest ei osanud hinnangut anda. Hinnang on muutunud märgatavalt positiivsemaks, st

inimesed on varasemate aastatega võrreldes rohkem toitumise mitmekesisusega rahul. Kui 2000. aastal hindas toidu mitmekesisust heaks või väga heaks 28% ja 2003. aastal 43% vastanutest, siis 2005. aastal oli selliseid 48% (tõus 5%-punkti). Toidu mitmekesisust halvaks hinnanute osakaal ei ole oluliselt vähenenud, 2005. aastal 8%, 2003. aastal 9%.

Suuremat mitmekesisust toitumise puhul võivad endale lubada Põhja-Eesti ja Tallinna elanikud, alla 50-aastased, kõrgharidusega ja kõrgeima sissetulekuga elanikud. Väiksema sissetulekuga elanike (külaelanikud, üle 65-aastased, alg- ja põhiharidusega elanikud) rahulolu on Eesti keskmisest oluliselt väiksem.

Hinnang toidu tervislikkusele

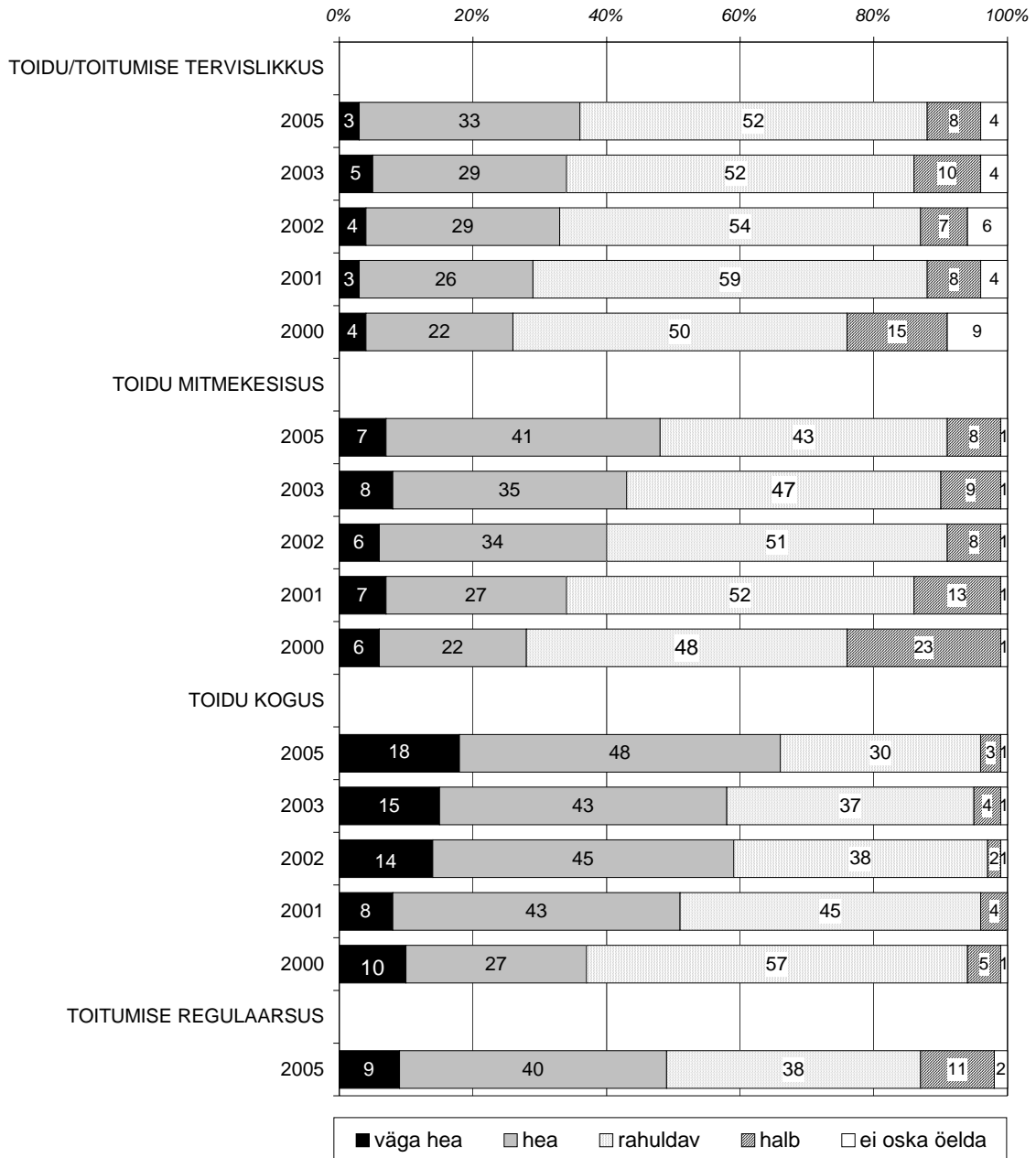
Tervislikkust hinnati uuritud tunnustest (mitmekesisus, toidu kogus, toitumise regulaarsus) endiselt kõige madalamalt. Elanike hinnang oma toitumise tervislikkusele ei ole kahe aastaga oluliselt muutunud. Tüüpiliselt peetakse oma toidu või toitumise tervislikkust rahuldavaks – 52% vastanutest. Väga heaks või heaks hindas oma toidu tervislikkust 36% (3% + 33%) vastanutest ja halvaks 8% vastanutest. 2003. aastal oli toidu tervislikkust heaks või väga heaks hinnanud 34% vastanutest. Hinnangu suhtelist muutumatust võib seletada osaliselt tarbijate teadlikkuse tõusuga - nõudlikkus toidu tervislikkuse osas tõuseb ja samamoodi muutub ka tarbijate tegelik käitumine. Teisalt on tõusnud elutempo, mis ei võimalda tervislikku toitumist soovikohaselt teostada, samuti inimeste mugavus ja laiskus. Tervislikku toitumist piirab oluliselt sissetuleku suurus, mida väiksem on sissetulek, seda tagasihoidlikum ka rahulolu.

Hinnang toitumise regulaarsusele

Oma toitumise regulaarsust hindavad Eesti elanikud tavaliselt heaks – 40% vastanutest (sagedasim vastus). Väga heaks ja heaks hindas toitumise regulaarsust 49% (9% + 40%) vastanutest, rahuldavaks 38% ja halvaks 11% elanikest. 2% ei osanud hinnanut anda. Toidu koguse järel on elanikud rohkem rahul just toitumise korrapärasuse ja mitmekesisusega.

Tarbijarühmadest oli rahulolu toitumise regulaarsusega Eesti keskmisest suurem Põhja- ja Kirde-Eestis, Tallinnas ja väikelinnades, samuti mitte-eestlaste ja kõrgharidusega vastajate hulgas (vt lisa 2.1). Rahulolu oli tagasihoidlikum kuni 29-aastaste ja väikseima sissetulekuga elanike rühmas. Suurima sissetulekuga elanike puhul oli tüüpiliseks hinnanguks “hea”. Kuid suurem sissetulek ei ole toitumise regulaarsuse puhul rahulolu garantiiks. Jõukamas tarbijarühmas oli oluliselt rohkem nii toitumise regulaarsusega väga rahulolevaid, kui rahulolematuid inimesi, kellel pole kiirema elutempo tõttu aega toituda korrapäraselt.

Millise hinnangu Te annate enda praegusele toitumisele? (% vastanutest)

Joonis 1.1. Elanike hinnangud oma toitumisele

1.2. Elanike tarbimisharjumuste muutmise soovid 2006. aastaks

Teatavasti mõjutavad inimeste subjektiivsed eelistused oluliselt tarbimiskäitumist ja neid teades saab võimalikke turu arenguid jälgida ning suunata. Seetõttu on elanike endi hinnangud oma toitumisharjumustele olulise tähtsusega nii tootjatele kui kaupmeestele.

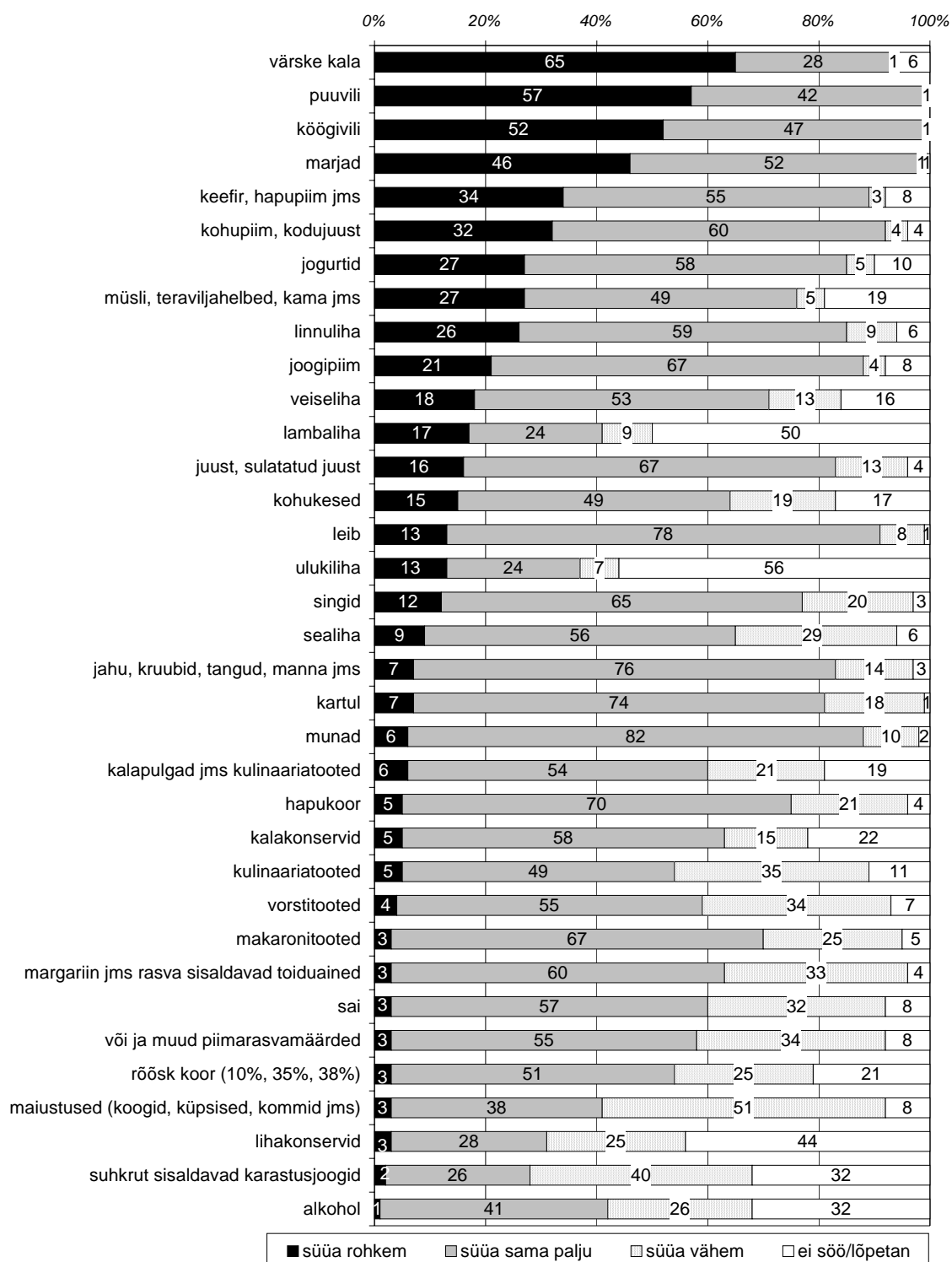
Elanike toitumisharjumuste muutmise kavatsusi uuriti käesolevas uuringus 35-s toiduainete rühmas: puu- ja köögivilja, marjad, kartul, joogipiim, jogurtid, keefir ja hapupiim, või ja muud piimarasvamäärded, hapukoor, kohukesed, kohupiim ja kodujuust, juust ja sulatatud juust, rõõsk koor, linnu-, sea-, veise-, lamba-, ulukiliha, vorstitooted, singid, kulinaariatooted, liha-konservid, kalapulgad ja muud kulinaariatooted kalast, leib, sai, makaronitooted, müsli ja teraviljahelbed, jahu ja tangained, alkohol, suhkrut sisaldavad karastusjoogid, maiustused, munad, margariin jt rasva sisaldavad toiduained. Tarbijatel paluti märkida, mida nad tahaksid muuta oma toitumisharjumustes 2006. aastal. Iga toiduaine puhul oli võimalik valida nelja vastusevariandi vahel: süüa rohkem, süüa sama palju, süüa vähem või märkida vastuseks mittesöömist (ei söö, lõpetan söömise).

Tulemused (vt joonis 1.2) näitasid kolme tooterühma: värsket kala, puu- ja köögivilja osas märkimisväärset tarbimisvõimepotentsiaali ja rahuldamatat nõudlust. Värsket kala, puu- ja köögivilja soovis 2006. aastal süüa rohkem 65%, 57% ja 52% täiskasvanud tarbijatest, mis oli ühtlasi sagedaim vastusvariant võimalikest, tarbimise vähendamise või lõpetamise soov oli nullilähedane. Huvi süüa rohkem puuvilju oli tarbijarühmadest suurem Kirde-Eestis, mitte-eestlastel, alla 30-aastastel noortel, naistel ja kuni 2000-kroonise sissetulekuga inimestel (vt lisa 2.7).

Siinkohal tuleb märkida, et Eesti keskmisega võrreldes oli kahel tarbijarühmal suurem huvi tarbida rohkem väga paljusid uuritud toiduaineid. Need olid madalaima sissetulekuga (netosissetulek kuni 1000 krooni kuus pereliikme kohta) elanikud ja 18-29-aastased noored, kes ei saa endale lubada soovikohast toitumist (just rahalistel põhjustel). Esimesed väljendasid suuremat tarbimishuvi pea kõigis uuritud toiduainetüüpides, v.a köögivilja, ulukiliha, värsket kala, kalakonservid, müsli ja teraviljahelbed ning alkohol. Teised soovisid rohkem süüa puu- ja köögivilju, marju, kartuleid, joogipiima, kohukest, linnu-, sea-, ulukiliha, vorstitooteid, sinke, kulinaariatooteid, lihakonserve, kalapulki jm kulinaariatooteid kalast, saia, leiba, makaronitooted, müsli ja teraviljahelbed ning tangaineid ja maiustusi.

Valdava osa toiduainete tarbimissoov püsib samal tasemel, v.a värsket kala, puu- ja köögivilja, lamba- ja ulukiliha, lihakonservid. Viimase kolme osas oli tüüpiliseks käitumiseks mittesöömine: lambaliha ei söö 50%, ulukiliha 56% ja lihakonserve 44% vastanutest. Kui lamba- ja ulukiliha on kauplustest pea võimatu leida, ehk pakkumisel paranemisel tarbimine suureneks, siis lihakonservide puhul on tegemist pigem loobumisega, millele viitab veerandi elanike soov neid vähem süüa. Lisaks ülalnimetatutele oli tarbimise vähendamine tüüpiliseks trendiks veel maiustuste (koogid, küpsised, kommid jms) ning suhkrut sisaldavate karastusjookide puhul. Täiskasvanud elanikkonnast soovib iga teine (51%) vähendada maiustuste söömist (8% ei tarbi), suhkrut sisaldavaid karastusjooke soovib vähem juua 40% elanikest (ei tarbi 32%).

Mida tahaksite 2006. aastal oma tootumisharjumustes muuta? (% vastanutest)

Joonis 1.2. Elanike tootumisharjumuste muutmise soovid 2006. aastal

Vaba vastusena kirjapandust (muu) selgus, et soovitakse süüa rohkem mereande ja kala, sepikut, pähkleid, seeni ja mett ning juua vähem kohvi ja rohkem mahlu.

Tarbimist soovitakse suurendada ehk süüa rohkem – TOP 10 (% vastanutest):

1. värske kala	65%
2. puuvili	57%
3. köögivili	52%
4. marjad	46%
5. keefir, hapupiim	34%
6. kohupiim, kodujuust	32%
7. jogurtid	27%
8. müsli, teraviljahelbed, kama	27%
9. linnuliha	26%
10. joogipiim	21%

Seega jätkub suund tervislikkusele: huvi on tarbida rohkem kala, linnuliha, puu- ja köögivilju ning marju ja piimatooteid.

Tarbimist soovitakse vähendada ehk süüa vähem – TOP 10 (% vastanutest):

1. maiustused (koogid, küpsised jms)	51%
2. suhkrut sisaldavad karastusjoogid	40%
3. kulinaariatooted	35%
4. või ja muud piimarasvamäärde	34%
5. vorstitooted	34%
6. margariin jms rasva sisaldavad toiduained	33%
7. sai	32%
8. sealiha	29%
9. alkohol	26%
10. lihakonservid	25%
rõõsk koor	25%
makaronitooted	25%

Elanikud soovivad vähendada magusasöömist, suhkrut sisaldavate ja rasvaste toodete söömist. Ka valmistoitude ja kulinaariatoodete tarbimine võiks tarbijate hinnanguil väheneda, kuid paljude puhul teeb tegelik elu siin kindlasti korrektiive. Vorstitoodete puhul pole ilmselt kvaliteet enam tarbijat rahuldav.

Samal tasemel soovitakse tarbida põhilisi eesti inimeste toidulauale kuuluvaid toiduained nagu munad, leib, jahu, kartul, piim, juust jms.

Tarbimist soovitakse säilitada samal tasemel ehk süüa sama palju – TOP 10 (% vastanutest):

1. munad	82%
2. leib	78%
3. jahu, kruubid, tangud, manna jms	76%
4. kartul	74%
5. hapukoor	70%
6-8. juust, sulatatud juust	67%
joogipiim	67%
makaronitooted	67%
9. singid	65%
10. kohupiim, kodujuust	60%
margariin jt rasva sisaldavad toiduained	60%

2. TERVISLIK TOITUMINE

Tervislik toitumine on Eesti elanikele jätkuvalt oluline, mida saab järeldada ainuüksi 96%-lisest vastanute arvust, kui paluti hinnata oma toidu ja toitumise tervislikkust. Vaid 4% täiskasvanud elanikest ei osanud hinnangut anda.

2.1. Tervislikkuse jälgimine toidukaupade ostmisel ja probleemid

Kuivõrd aga tervislikkuse väärtustamine tegelikku ostukäitumisse jõuab, seda püüdsime selgitada küsimusega: “Kas Te jälgite toidukaupade ostmisel nende tervislikkust”. Vastata sai valides nelja etteantud variandi vahel: alati, tavaliselt, harva või mitte kunagi.

Toidukaupade ostmisel on tervislikkuse jälgimine tavapärase ostukäitumise osa, seda jälgib 70% vastanutest (vt joonis 2.1). Võrreldes 2003. aastaga on see vähenenud (2003.a. 76%), kuid on lähedane 2002. aastale (68%). Kui 2003. aastal jälgis tervislikkust toidukaupade ostmisel tavaliselt 65% vastanutest, siis 2005. aastal 59% (vt tabel 2.2).

Tabel 2.2. Tervislikkuse jälgimine toidukaupade ostmisel (% vastanutest)

	2002	2003	2005
alati	13	11	11
tavaliselt	55	65	59
harva	29	22	27
mitte kunagi	3	2	3

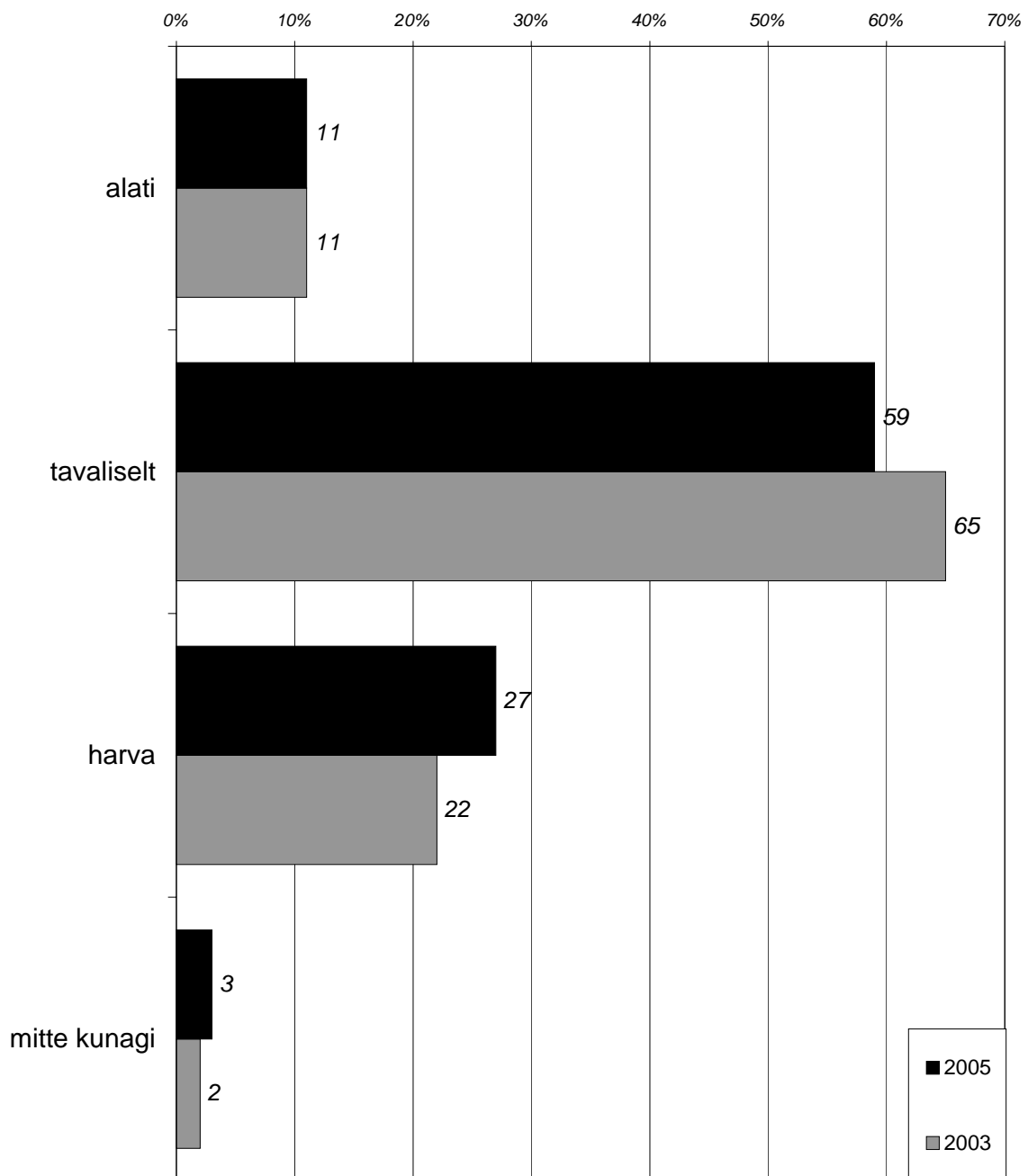
Kahe aasta möödudes tuleb endiselt tõdeda meeste väiksemat huvi tervislikkuse jälgimise vastu toidukaupade ostmisel. Varasemad uuringud¹ on näidanud mitte-eestlaste suuremat huvi naturaalse ja looduslähedaste toidu vastu, mida kinnitavad ka käesoleva töö tulemused. Alati jälgib toidukaupade ostmisel tervislikkust 19% vastajarühmast (Eesti elanikest alati 11%). Tervislikkuse jälgimine muutub vanuse tõustes sagedasemaks (vt lisa 2.2).

Vastanutel, kes jälgivad toidu ostmisel tervislikkust, paluti märkida, milliseid probleeme on neil selle tegevuse käigus esinenud. Tabelis 2.3 esitatakse tulemused võrdluses 2003. aasta uuringuga (vt lk. 16).

¹ Elanike suhtumine mahepõllumajandustoodetesse ja geneetiliselt muundatud põllumajandussaadustesse, EKI 2005.

Kas Te jälgite toidukaupade ostmisel nende tervislikkust?

(% vastanutest)

Joonis 2.1. Toidukaupade tervislikkuse jälgimine ostmisel

Tabel 2.3. Probleemid tervisliku toidu ostmisel (% tervislikkuse jälgijatest)

	2002 n=758	2003 n=683	2005 n=955
Info pakenditel ei ole loetav (liiga väike, pole märgatav)	-	46	50
Tervislikke tooteid ei müüda igal pool	-	36	44
Tervislik kaup on kallim	-	43	44
Ettevõtted ei tee piisavalt reklaami tervislikele toodetele	38	35	39
Ebapiisav tooteinfo pakenditel	41	35	32
Tooted sisaldavad ebasobivaid lisandeid	-	-	27
Müüjad ei oska anda soovitusi tervisliku toidu ostmisel	-	-	27
Tervislik kaup on ostukohtades raskesti ülesleitav	25	22	27
Tootjad ei paku piisavalt tervislikke tooteid	21	20	24
Müüjad pole kursis tervislike toodete olemasoluga	25	20	20
Pakend ei kutsu ostma, ei ärata tähelepanu	-	8	14
Tooted ei ole värsked	-	-	12
Ei tee vahet tervisliku ja ebatervisliku toidu vahel	16	13	9
Tervislik toit pole mulle meelepärane maitsega	11	6	8
Muu	5	4	3

Kõige pakilisemaks probleemiks, mis pole kahjuks kahe aasta jooksul vähenenud, on endiselt info halb loetavus toidukaupade pakenditel, st info on liiga väikeses kirjas. Probleemi märkisid pooled tervislikkuse jälgijatest (50%), eriti üle 50-aastased, naised ja maainimesed (vt. lisa 2.3). Üsna suureks takistuseks on inimestele tervislike toidukaupade müügiloleku vähesus ja kallim hind (mõlemad 44%), kusjuures pakkumise vähesus on muutumas järjest enam probleemiks. See võib tuleneda odavkaupluste (*discounter*-tüüpi) hoogsast levikust viimastel aastatel, mille sortimendi koostamisel ei ole tervislikkus kuigi oluline näitaja, rohkem pannakse rõhku just toodete hinnale. Müügikohtade vähesust tõid suhteliselt sagedamini probleemina esile kõrgharidusega vastajad, vanemad kui 65-aastased, eestlased ja alevikes elavad inimesed.

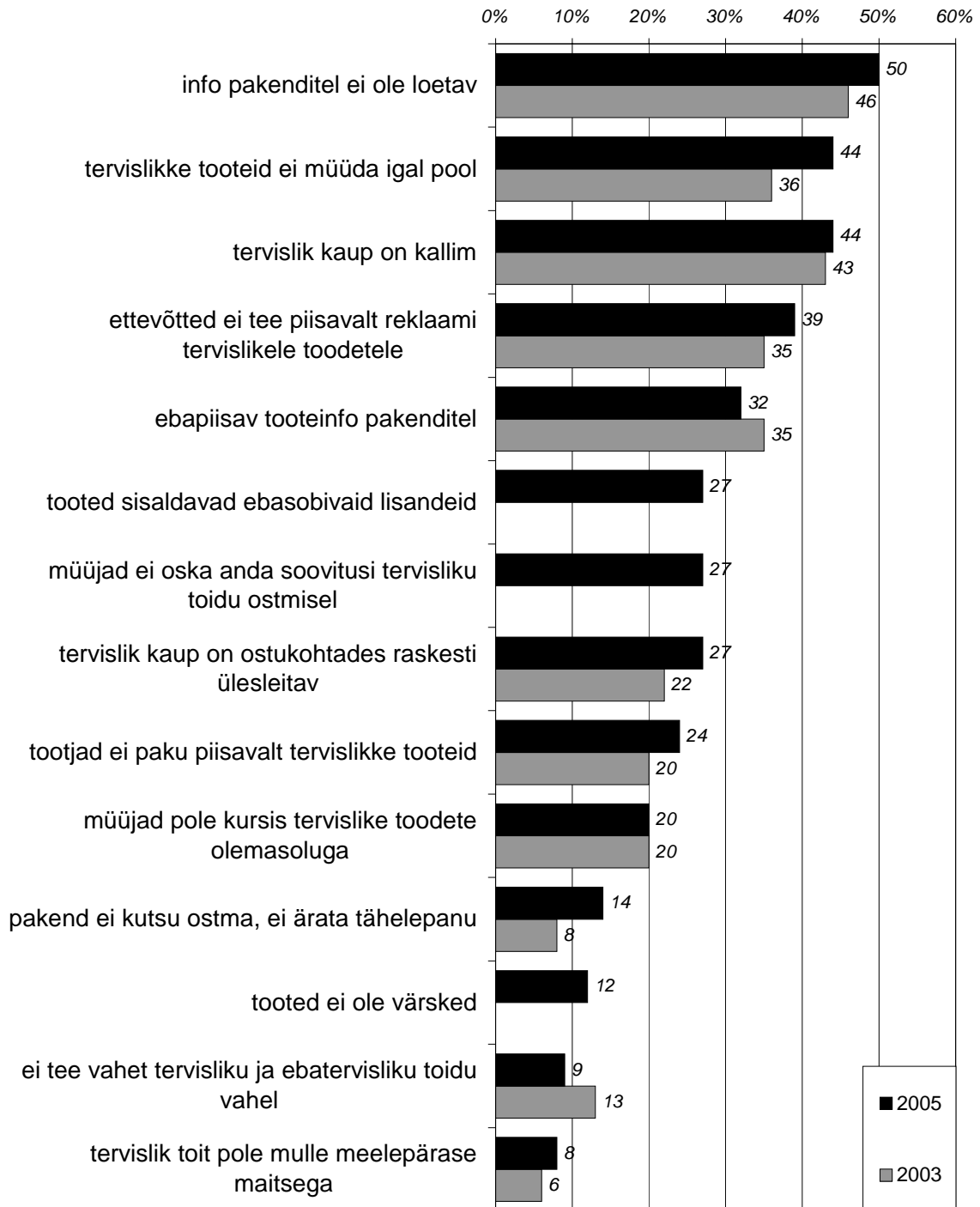
39% tervislikkuse jälgijatest märkis ettevõtetepoolset ebapiisavat reklaami tervislikele toodetele ja 32% ebapiisavat tooteinfot pakenditel. Viimase osas on toimunud väike nihe paremusele.

Iga neljas tervislikkuse jälgija (27%) märkis probleemina ebasobivate lisandite sisaldust tervislikes toodetes, müüjate oskamatust anda soovitusi ja tervislike toidukaupade rasket ülesleitavust ostukohtades. Teatud positiivne muutus on toimunud tarbijate teadlikkuses tervislikest toodetest, sest vahetegemine tervisliku ja ebatervisliku vahel on varasemast väiksem probleem. Endiselt oleks aga vaja suunata tähelepanu müüjate koolitusele tervislike toodete tundmises, sest iga viienda tervislikkuse jälgija arvates jätab see soovida.

Juurdelisatud muude vastuste all märgiti peamiselt keeleprobleemi: mitte-eestlaste keeleoskus ei võimalda riigikeelsest tooteinfost piisavalt aru saada, riknenud või mittekvaliteetse kauba müümist turul ja kauplustes (roheline sibul, puu- ja juurvili, kalakonservid, vorstitooted), teadmatust märgistustest (GMO-vaba jms), puhaste looduslike eestimaiste toodete kadumist (rukkileib, kodumaine liha jms).

Kui jälgite toidu ostmisel tervislikkust, siis milliseid probleeme on Teil esinenud?

(% vastanutest, kes jälgivad toidukaupade ostmisel tervislikkust, n=955)

Joonis 2.2. Tervisliku toidu ostmisel esinenud probleemid (neil, kes jälgivad toidukaupade ostmisel tervislikkust)

Tervislike toidukaupade ostmine sõltuvalt pere rahalisest olukorrast

Kuigi suur osa elanikkonnast peab toidukaupade ostmisel tähtsaks tervislikkust ja jälgib seda suuremal või vähemal määral, on varasemad tarbijauuringud näidanud ostusoovide realiseerimise sõltuvust pere sissetulekust. Uurisime, milline oli olukord 2005. aastal ehk kuivõrd võimaldas perede eelarve tervislike toidukaupade ostmist (vt tabel 2.4, joonis 2.3).

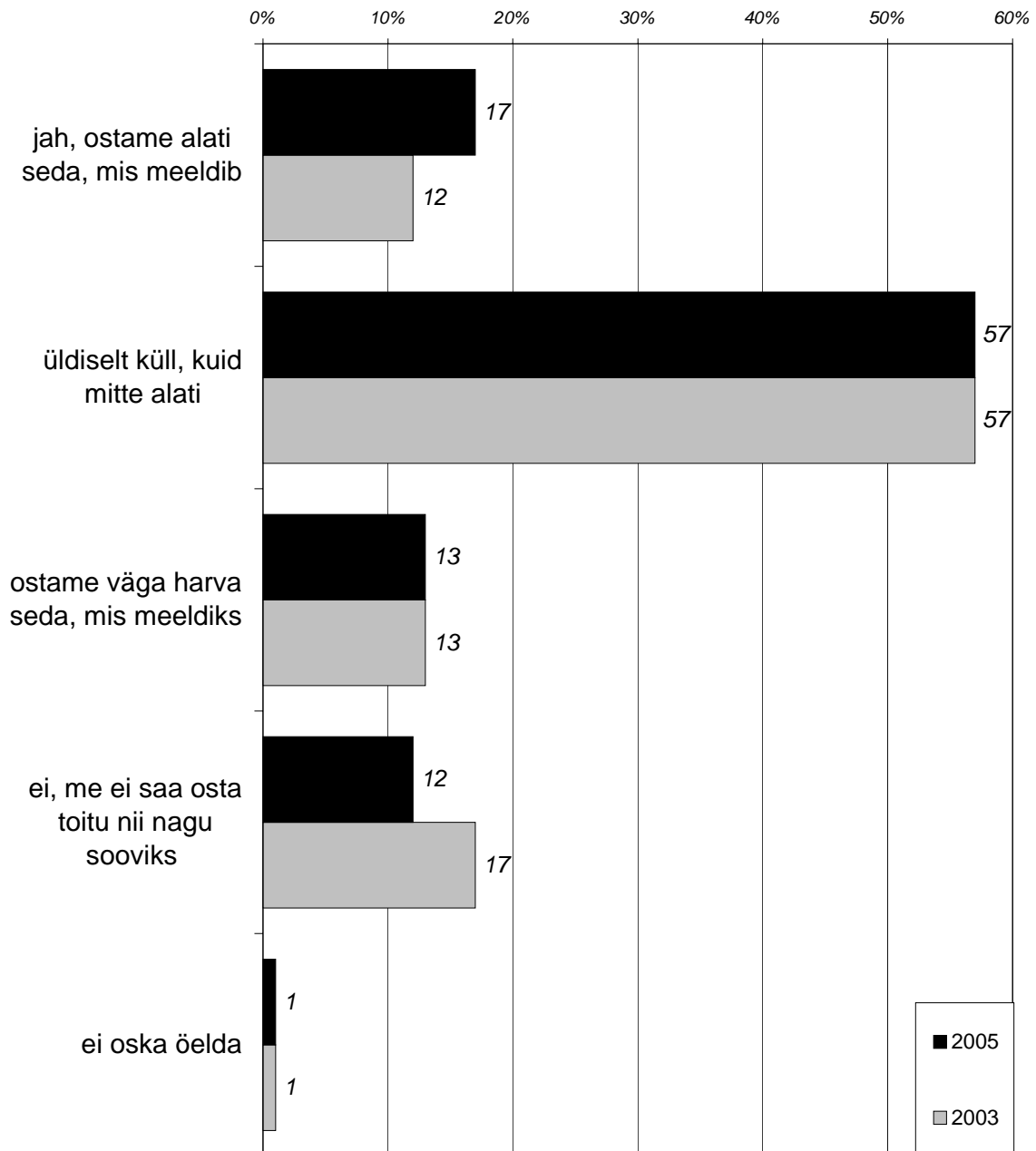
Tabel 2.4. Tervislike toidukaupade ostmine sõltuvalt pere rahalisest olukorrast (% vastanutest)

	Pereliikme netosissetulek kuus (kroonides)				
	KÕIK (100%)	kuni 1000 (15%)	1001-2000 (22%)	2001-3500 (39%)	üle 3500 (24%)
ostame alati seda, mis meeldib	17	6	7	15	36
üldiselt küll, kuid mitte alati	57	44	51	62	61
ostame väga harva seda, mis meeldiks	13	23	21	13	1
ei, me ei saa osta toitu nii nagu sooviks	12	23	18	9	2
ei oska öelda	1	4	3	1	0

Statistikaameti andmetel on perede sissetulekud viimaste aastate jooksul oluliselt kasvanud, leibkonnaliikme keskmine sissetulek oli 2004. aastal 36 348 krooni (kuus seega 3029 krooni), 2003. aastal – 33 467 krooni (2789 krooni kuus). Sissetulekute kasv on avaldanud mõju inimeste ostukäitumisele, sest $\frac{3}{4}$ ehk 74%-l vastanutest (17% alati ja 57% üldiselt) on olemas rahalised võimalused meelepärase tervisliku toidu ostmiseks ja seda ka kasutatakse. Kui 2003. aastal võis üks inimene kümnest (12%) osta alati seda, mis meeldib, siis 2005. aastal kaks kümnest (17%). Vähenenud on inimeste osakaal, kes saavad vaid väga harva või ei saa üldse osta soovikohast toitu – 25% (2003. aastal 30%).

Endiselt võib öelda, et mida väiksem on sissetulek, seda enam piiratakse soovikohast toitumist. Kui kõige madalama sissetulekuga peredes (kuni 1000 krooni pereliikme kohta) ei saa 46% vastajarühmast osta soovikohast toitu (väga harva + ei saa üldse), siis kõige jõukamas sissetulekurühmas (3500 krooni pereliikme kohta) oli selliseid peresid vaid 3%. Sissetulekud on aga väiksemad alg- ja põhiharidusega inimestel, vanematel Eesti elanikel, alevike ja külade elanikel (vt lisa 2.4).

Kuivõrd võimaldab Teie pere rahaline olukord osta tervislikke toidukaupu? (% vastanutest)

Joonis 2.3. Tervislike toidukaupade ostmine sõltuvalt pere rahalisest olukorrast

2.2. Tervisliku toitumise tähendus

Varasematest uuringutest on teada, et Eesti elanikud seostavad tervisliku toitumisega eelkõige enamat puu- ja köögiviljade tarbimist, korrapärast ja tasakaalustatud toitumist ning kodumaiste toidukaupade tarbimist².

Käesolevas töös esitati vastajatele 24 tervisliku toitumisega seonduvat väidet ja paluti märkida igäihe olulisus kolmeastmelisel skaalal: väga tähtis, mõnevõrra tähtis, ei ole tähtis. Tulemused (vt joonis 2.4, tabel 2.5) annavad ülevaate tervisliku toitumise tähendusest ja toitumisega seoses väärtustatud käitumismallidest.

Tabel 2.5. Tervisliku toitumise tähendus elanikele (“väga + mõnevõrra tähtis” - %, sulgudes “väga tähtis” - vastuste %)

vähemalt kord päevas sooja toidu söömine	98 (85)
võimalikult värske toidu söömine	98 (77)
kodumaise toidukauba eelistamine	97 (69)
korrapärane söömine	96 (64)
rohke puu- ja köögivilja tarbimine	96 (64)
rasvade mõõdukas tarbimine	93 (47)
tasakaalustatud toitumine	93 (45)
kiirtoidu vältimine	92 (65)
korralik hommikusöök	91 (65)
konservandi-, lisa- ja värvainevaba toidu eelistamine	91 (62)
mineraalainete ja vitamiinide sobiv sisaldus	87 (38)
hilja õhtul söömisest loobumine	85 (43)
rohke vedeliku (v.a alkohol) tarbimine	85 (40)
süsivesikute (sh magusa) tarbimise piiramine	82 (28)
mahetoidu tarbimine	81 (36)
soola tarbimise piiramine	78 (33)
kalorite sobiv hulk	78 (24)
praetud toiduainete vältimine või söömise vähendamine	73 (21)
poest valmistoidu ostmisest loobumine	68 (23)
toidulisandite regulaarne tarbimine	64 (22)
pakendamata toidukauba ostmine	64 (14)
toitlustuskohtades einestamisest loobumine	57 (19)
päevase toidukoguse vähendamine	56 (16)
päevase toidukoguse suurendamine	28 (7)

Eesti elanikud peavad tervisliku toitumise juures väga tähtsaks sooja toidu söömist vähemalt kord päevas, toit peab olema võimalikult värske, kodumaine ja puhas, st vaba lisaainetest,

² Elanike toitumisharjumused ja toidukaupade ostueelistused, Eesti Konjunktuuriinstituut, 2004, lk.10

konservantidest ja värvainetest. Tervisliku toidu kuvandisse kuulub korralik hommikusöök, üleüldse korrapärane söömine, puu- ja köögiviljade rohke tarbimine ning rasvade mõõdukas tarbimine. Ebasoovitav on süüa kiirtoitu.

Tervislikkuse juures on elanikele küllalt tähtis toitumise tasakaalustatus, püütakse vältida hilja õhtul söömist, valmistoitude ostmist, praetud toiduaineid. Soovitakse juua rohkesti vedelikke (v.a alkohol), jälgida mineraalainete, vitamiinide ja kalorite sisaldust, piirata soola ja süsivesikute tarbimist, süüa mahetoitu. Ülalnimetatud käitumismalle pidas oluliseks rohkem kui 70% vastanutest. Päevase toidukoguse suurendamine ei ole eestimaalastele oluline, pigem vastupidi.

Tarbijarühmades oli arusaam tervislikust toitumisest lähedane, kuid üksikute tunnuste osas esines vastuste jaotustes erinevusi regiooni, elukoha, rahvuse, vanuse, soo ja sissetuleku lõigetes (vt lisa 2.5). Eestis elavad mitte-eestlased väärtustavad eestlastega võrreldes tunduvalt enam tervislikku toitumist.

Lisaks etteantud vastustele märgiti tervisliku toitumise juures olulisena omakasvatatud aia- saaduste tarbimist, toitumise mitmekesisust, toidu maitsvust, piimasaaduste tarbimist, suitsutatud toodete ja alkoholi mittetarbimist. Kohvi asemel peetakse oluliseks taimeteede ja naturaalse mahlade joomist. Nimetati ka tervisliku toidu hinda, mis ei ole kõigile taskukohane ning meeldivat keskkonda, kus süüakse (rahulikkus, ise valmistamine jms).

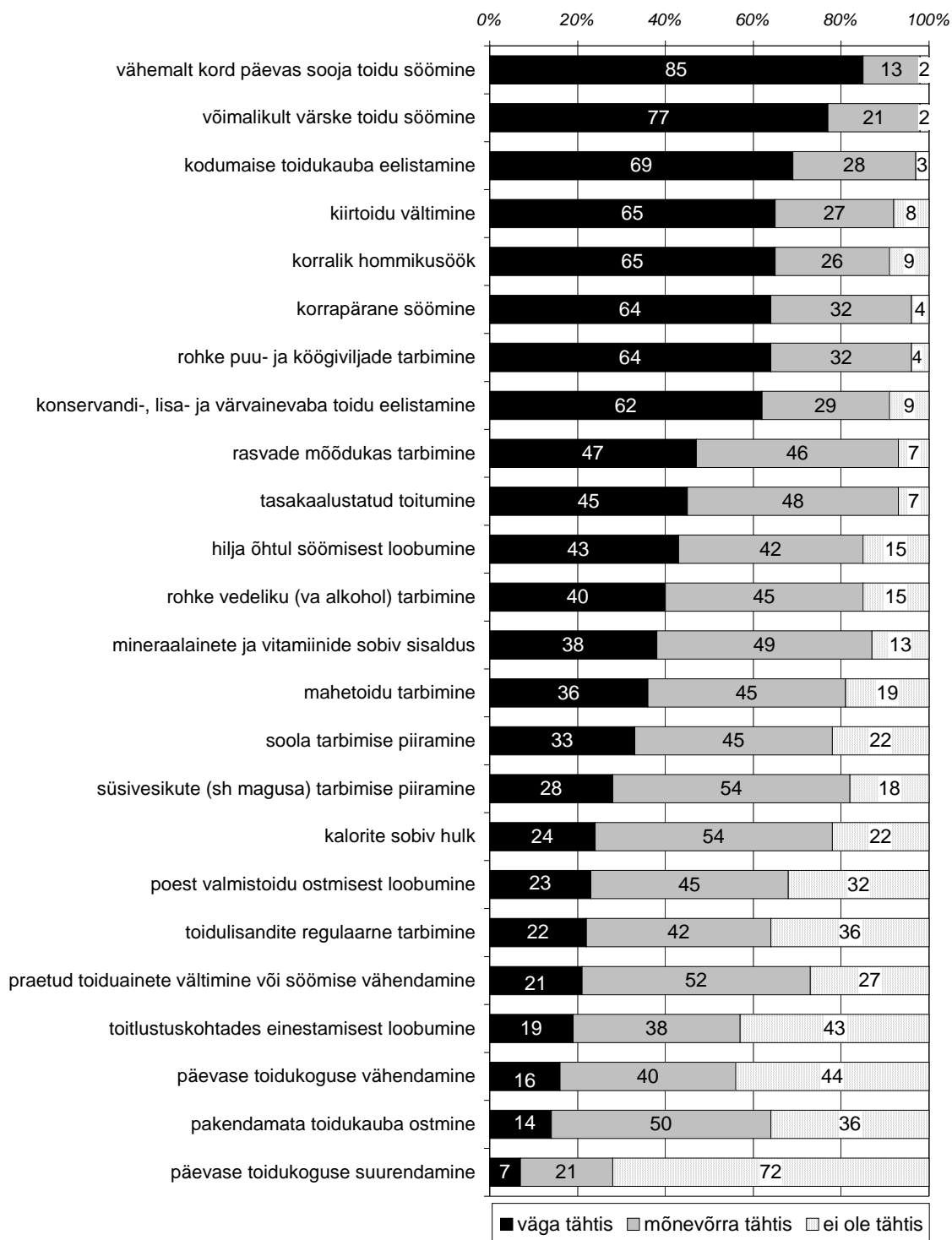
2.3. Elanike hinnangud toitainete sisaldusele oma toidus

Huvi tervisliku toitumise vastu on tõepoolest laialdane ja haarab kõiki elanike rühmi. Lisaks toidu tervislikkusele selgitati käesoleva tööga, kuidas pööravad Eesti inimesed tähelepanu toitainete sisaldusele oma toidus. Vastajatel paluti hinnata, kas toit sisaldab piisavalt valke, süsivesikuid, rasvu, mineraalaineid ja vitamiine. Etteantud vastusvariante oli neli: liiga palju, piisavalt, liiga vähe, ei oska öelda. Tulemused (vt joonis 2.5) näitasid ka antud küsimuses elanike suurt teadlikkust, toitainete sisalduse kohta ei osanud hinnangut anda üks inimene kümnest, mineraalainete sisalduse kohta kaks inimest kümnest.

Eesti inimeste hinnangul sisaldab nende toit piisavalt valke, süsivesikuid ja rasvu, seda hinnangut väljendas vastavalt 74%, 73% ja 66% vastanutest. Valkude osas oli valdav rahulolu – toit sisaldab piisavalt valke, valgupuudust tões 10% vastanutest. Süsivesikute (suhkrute) liigset sisaldust toidus märkis 15% ja puudust 5% vastanutest, rasvade liigset sisaldust vastavalt 18% ja puudust 9% vastanutest.

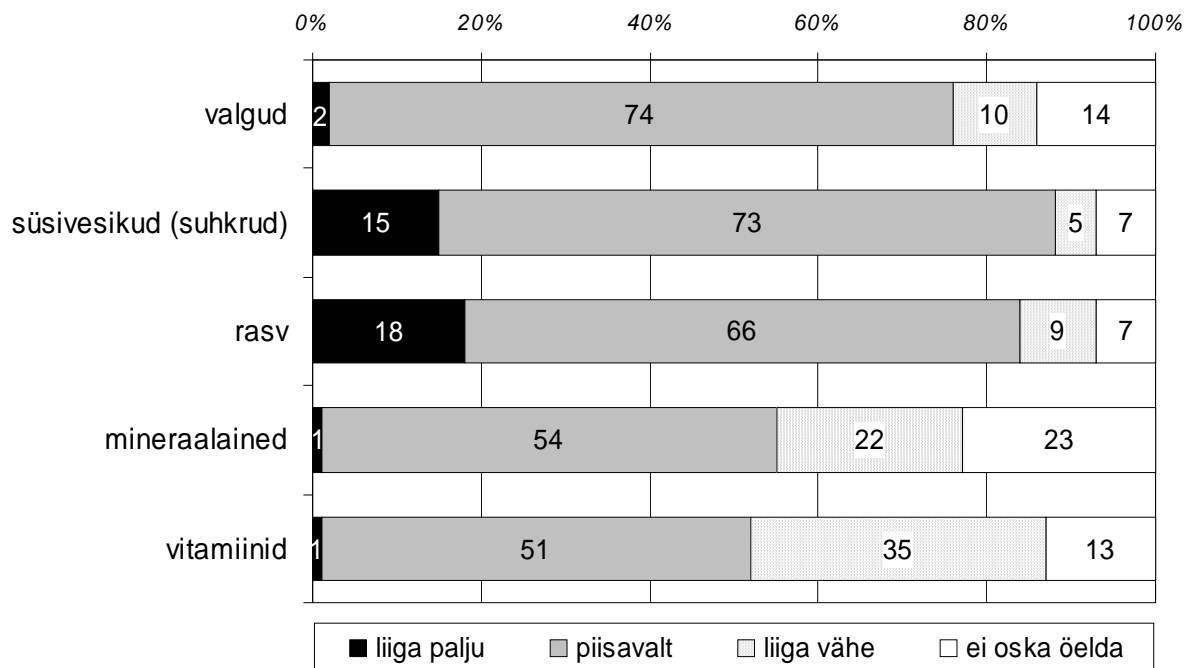
Mis on Teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Joonis 2.4.. Tervisliku toitumise tähendus elanikele

Kas Teie toit sisaldab Teie arvates piisavalt järgmisi toitaineid? (% vastanutest)

Joonis 2.5. Elanike hinnangud toitainete sisaldusele oma toidus

Mineraalainete ja vitamiinide piisavust toidus tõdesid pooled vastanutest: 54% ja 51%, mida on tunduvalt vähem võrreldes valkude, süsivesikute ja rasvadega. Inimeste teadlikkus oli madalam mineraalainete sobiva koguse kohta – hinnangut ei osanud anda 23% vastanutest. Mõlema, nii mineraalainete kui vitamiinide osas märgiti nende puudujääki oma toidus. Mineraalainete ebapiisavust tunnistas 22% vastanutest, vitamiinide vähesust 35% vastanutest, st kolmandiku täiskasvanud elanike toit ei ole nende endi hinnangul täisväärtuslik. Väiksema (alla 2000-kroonise) sissetulekuga inimestel ei ole piisavalt võimalusi vitamiinirikka toidu hankimiseks (vt lisa 2.6).

3. TOIDUKAUPADE OSTUEELISTUSED

Järgnevalt elanike toidukaupade ostmise sagedusest, ostukohtade eelistustest, tarbijaile tähtsatest ostukohtade omadustest ja ostuotsust mõjutavatest teguritest. Lisaks analüüsitakse muutusi, mis on aasta jooksul tarbijate eelistustes aset leidnud.

3.1. Toidukaupade ostmise sagedus

Varasemad uuringud on näidanud, et Eesti inimesed teevad toidusisseoste vähemalt kaks korda nädalas, korraga kogu nädala toidu ostmine on väga vähe levinud. Kui sageli ostsid pered toidukaupu 2005. aastal ja kas ostusagedus on muutunud, sellest alljärgnevalt.

Tabel 3.1. Toidukaupade ostmise sagedus (% vastanutest)

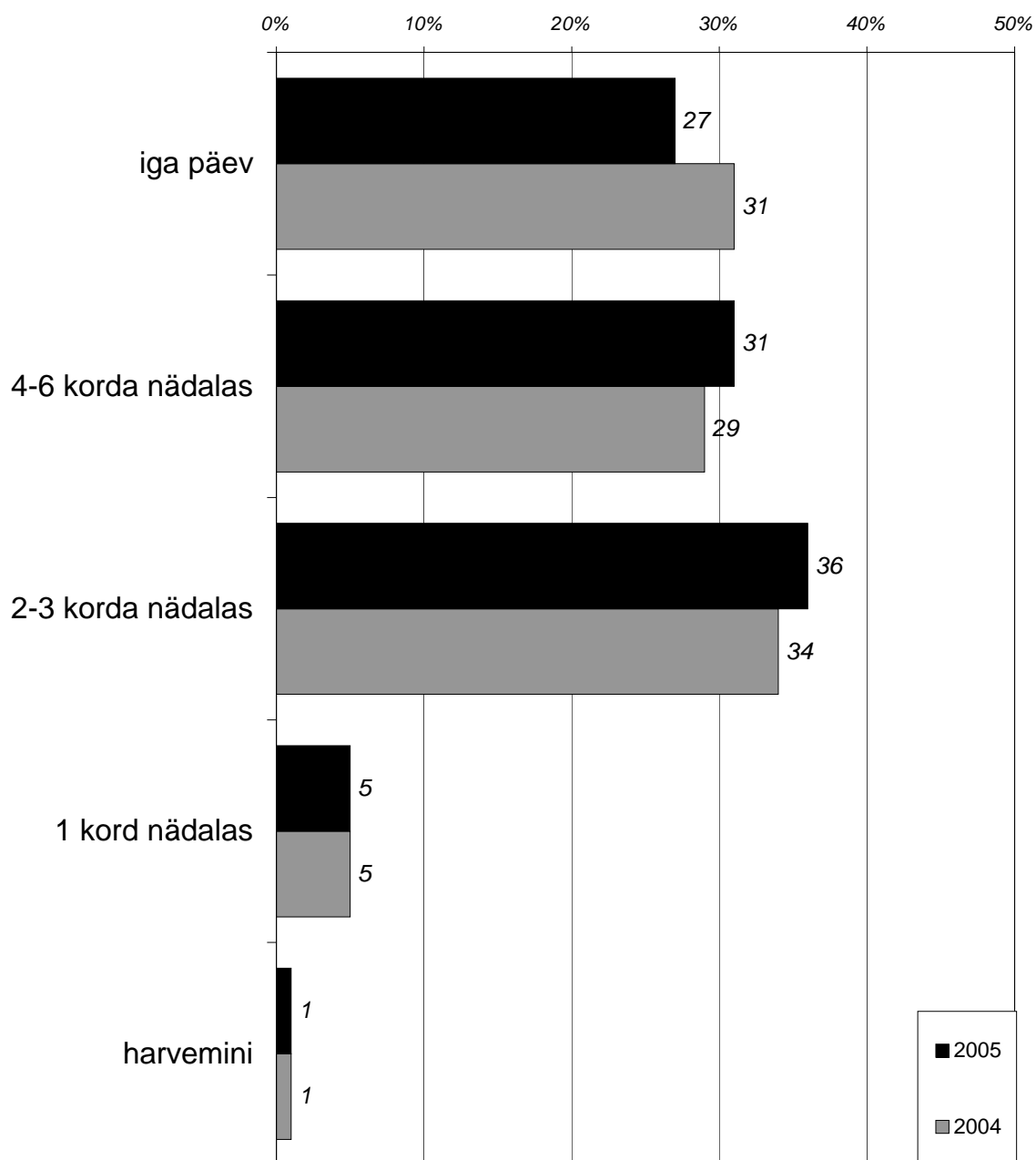
	2004	2005
iga päev	31	27
4-6 korda nädalas	29	31
2-3 korda nädalas	34	36
1 kord nädalas	5	5
harvemini	1	1

Uuringu tulemused näitavad, et 94% vastanutest käib toidukaupu ostmas vähemalt kaks korda nädalas, kuid tavaliselt ostetakse peredes toitu 2-3 korda nädalas – seda teeb 36% vastanutest (vt joonis 3.1). Võrreldes 2004. aastaga on iga päev toidukaupade ostmine muutunud veidi harvemaks. Iga päev ostab toitu 27% vastanutest (2004. aastal 31%), 4-6 korda nädalas – 31% (2004.a. 29%). Endiselt kehtib seos sissetulekuga: mida väiksema sissetulekuga tarbija, seda enam neist külastab toidupoodi iga päev (vt lisa 2.8). Kuni 1000-kroonise leibkonna liikme sissetulekuga tarbijatest ostab iga päev toidukaupu 36%, üle 3500-kroonise sissetulekuga inimestest 16%. Vahe väikseima ja suurima sissetulekuga tarbijarühma vahel on enam kui kahekordne. Käitumisharjumuse taga võib olla soodsaimate toidukaupade ostusoo, kuid ka psühholoogiline mehhanism: ei taheta korraga suuremat rahasummat välja anda.

Vaid 6% elanikest ostab toidukaupu kord nädalas või harvemini, mis viitab tarbijate eelistusele: ostetav toidukaup peaks olema värske.

Toiduostude sooritamise sageduses on rahvuslikud erinevused - mitte-eestlased käivad tavaliselt poes iga päev (35% mitte-eestlastest), eestlased aga 2-3 korda nädalas (39% eestlastest). Üldmainitud rahvuslik ostukäitumise eripära ei ole aasta jooksul muutunud.

Kui sageli ostab Teie pere tavaliselt toidukaupu? (% vastanutest)

Joonis 3.1. Toidukaupade ostmise sagedus

3.2. Toidukaupade ostukohad

Varasemate aastate uuringud on näidanud toidukaupade eelistatuma ostukohana suurt toidukauplust. Kuidas ja mis suunas on tarbijate eelistused aasta jooksul muutunud, sellest alljärgnevalt. Vastajatel paluti kirja panna, millisest ostukohast tema peres enamasti toidukaupu ostetakse märkides ära vaid peamise ostukoha (ainult ühe vastuse võimalus).

Tabel 3.2. Toidukaupade peamine ostukoht (% vastanutest)

	2003	2004	2005
suur toidukauplus (3 või enam kassat)	54	59	65
väike toidukauplus (alla 3 kassa)	25	31	26
turg	15	7	6
hulgiladu	4	2	2
autokauplus	-	-	1
otse talunikelt, tootjatelt	2	1	0

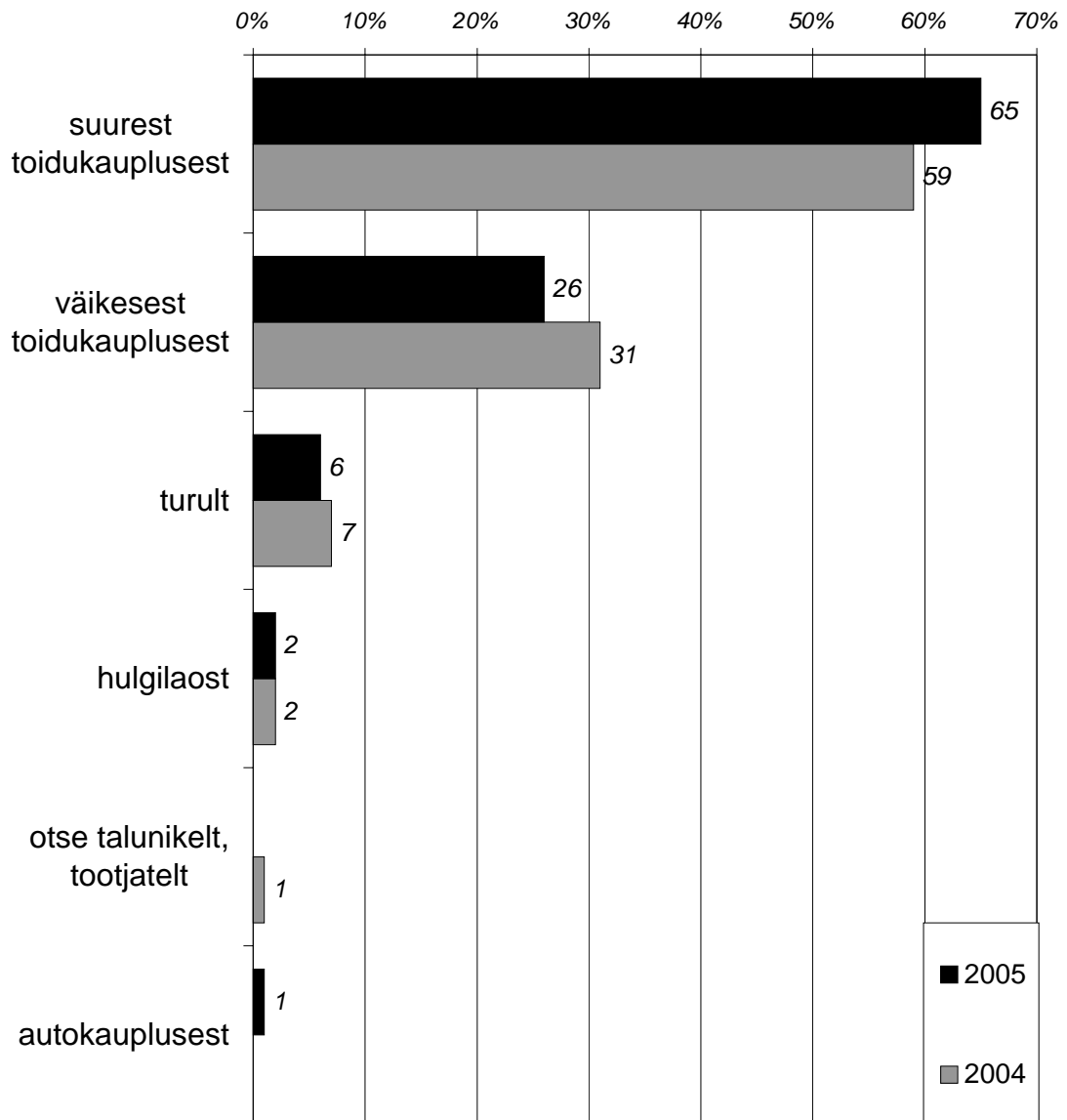
Suurte toidukaupluste populaarsus toidukaupade ostukohana järjest tõuseb. Kui 2003. aastal eelistas suurest toidukauplusest osta 54% vastanutest, siis 2005. aastal juba 65% vastanutest (vt tabel 3.2, joonis 3.2). Suuri toidukauplusi on juurde tulnud ja need on kliente juurde saanud väikepoodide ja turu arvelt, kust eelistab toidukaupu osta vastavalt veerand (26%) ja 6% tarbijatest. Viimasel ajal avatud väikepoed on pigem odavpoed ning need ei rahulda paljude tarbijate ostuvajadusi ning nende klientuur on piiratud. Osa Eesti inimesi on aga läbi aastate kindlad turulkäijad. Turu eelistajate hulk ei ole eelmise aastaga võrreldes enam oluliselt vähenenud.

Kauplus on peamiseks toidukaupade ostukohaks üheksale inimesele kümnest (92%), mis ei ole oluliselt tõusnud. Peamiselt talunikelt, otse tootjatelt toidukaupade ostmine on väga väike, kuid esineb Lääne-Eestis ja maakohtades (vt lisa 2.9). Autokauplus on peamiseks toidukaupade ostukohaks 1%-le elanikest, eriti külaelanikele, kus poed puuduvad (6% külaelanikest).

Sarnaselt eelmise aastaga kasutavad (s.o paratamatus) suuri toidukauplusi toiduostukohana enam Tallinna ja teiste Eesti suuremate linnade elanikud, alla 30-aastased noored, kõrgharidusega ja üle 3500-kroonise sissetulekuga elanikud. Väikestest toidukauplustest ostavad endiselt alevike, külade elanikud, vanemad inimesed ja väiksema sissetulekuga elanikud (alla 2000 krooni kuus pereliikme kohta). Ka turu eelistajate sihtrühm pole muutunud - turul käivad enam toidukaupu ostmas tallinlased, mitte-eestlased ja üle 65-aastased elanikud.

Millisest ostukohast Teie pere enamasti toidukaupu ostab?

(% vastanutest)

Joonis 3.2. Peamised toidukaupade ostukohad

3.3. Toiduainete ostukohad kaubagruppide lõikes

Toidukaupade ostueelistuste uuringutes on aastast 2001 selgitatud mitmete toiduainete ostukohtade osakaale (kauplused, turud, talunikud, oma toodang, hulgiladu) ehk elanike toidu ostukohtade struktuuri. Aastate jooksul on jälgitud muutusi järgmiste põhitoiduainete ostukohtades: liha ja lihatooted, kala, piim ja piimatooted, kanamunad, kartulid, köögi- ja puuviljad ning marjad, jahu ja tangained, mesi ja suhkur. Käesolevas töös lisandusid neile kalatooted, moosid ja keedised, mahlad ning alkohol, mille kohta võrdlusandmed varasemate aastatega puuduvad.

Tulemused näitavad viimaste aastate jooksul kaupluste osakaalu tõusu liha ja lihatoodete, piima ja piimatoodete, jahu ja tangainete ning suhkru ostmisel. Eelmise aasta üldine kaupluste osakaalu tõus pea kõikides uuritud kaubagruppides on pidurdunud ega ilmne enam nii ulatuslikult. Kaupluste osakaal on vähenenud kala, köögiviljade, puuviljade ja marjade, mee, kanamunade ning kartulite ostmisel (vt joonis 3.3 ja 3.4). Turult ja hulgilaost ostmise osakaal on üldiselt vähenenud, kuid osade toidukaupade puhul on näha vastupidist trendi. Näiteks kala, kartulite, köögiviljade ja mee osas on näha jälle turu osakaalu suurenemist, sest kartuli, köögiviljade ja mee hinnavahe kauplustes ja turul on märgatav ning kala pakkumisega kauplustes pole tarbijad endiselt rahul. Omatoodangu osakaal on aastaga märkimisväärselt suurenenud puuviljade ja marjade osas – 45% (2004. a. 31%). Selle põhjuseks on eelkõige hea õuna- ja marjasaak 2005. aastal. Kui 2004. aastal osteti neid tooteid põhiliselt kauplustest, siis 2005. aastal saadi suurem osa puuviljadest ja marjadest jällegi oma aedadest. Oma toodang on valdav mooside ja keediste (78%), puuviljade ja marjade (45%), kartulite (34%) ja köögiviljade puhul (37%).

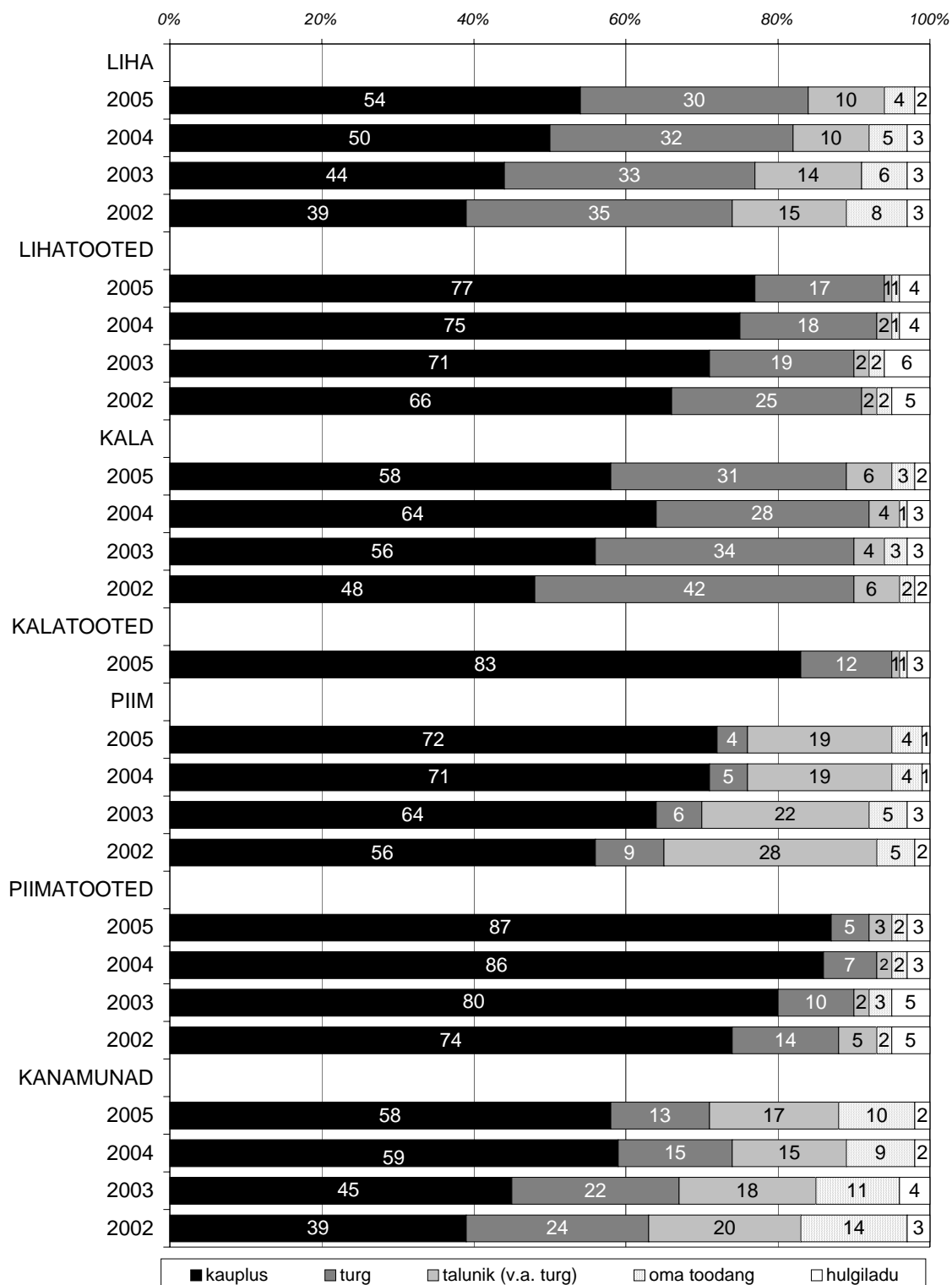
Kaupluste osakaal on suurim alkoholi puhul – 93% alkoholist ostetakse kauplusest. Väga kõrge on kaupluste osakaal piimatoodete (87%), jahu ja tangainete (87%), kalatoodete (83%), suhkru (78%) ja lihatoodete ostudes (77%). Turu osakaal on endiselt kõige suurem kala ja liha ostmisel, vastavalt 31% ja 30% ostetavast kalast ja lihast. Kuid ka neid tooteid osteti kauplustest enam kui turgudelt. Turg ei ole ühegi vaadeldud toiduaine osas peamiseks ostukohaks ja on kaotamas oma tähtsust, mis tal oli 90-ndatel aastatel.

Hulgiladudest ostetakse endiselt suhteliselt palju suhkrut, kuid ostukoht kaotab jätkuvalt oma osa kauplustele (18%, 2004.a. 23%). Talunikelt ostetakse peamiselt mett (62% ostetavast meest) ja see on jälle suurenenud kaupluste arvelt. Selle põhjuseks võib pidada 2004. aastal toimunud suurt mee hinnatõusu, näiteks turgudel 15%.

Järgnevalt toiduainete ostukohtadest toidukaubagruppide lõikes.

Toidukaupade ostukohad (1)

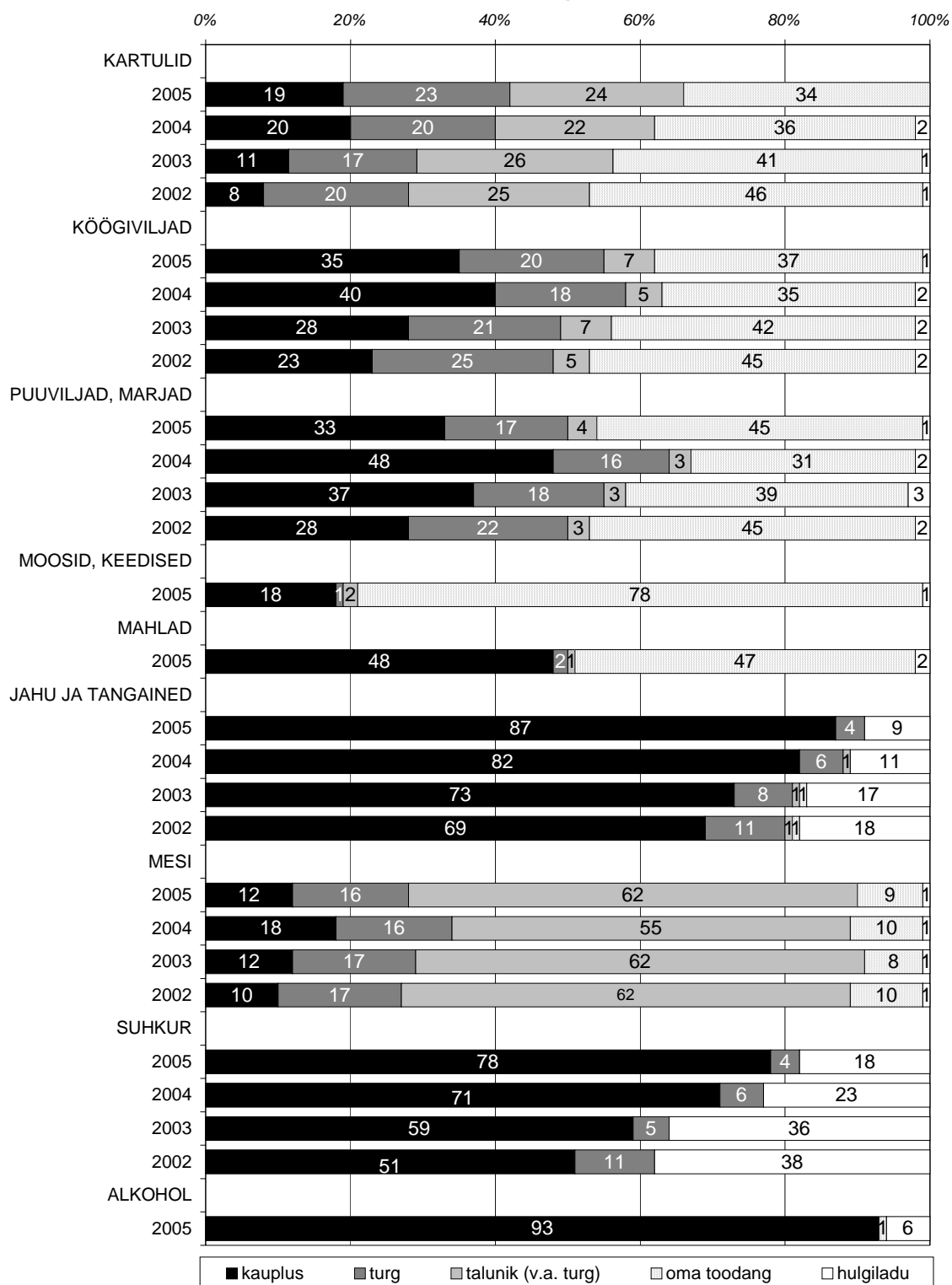
ostukohtade osakaal kaubagrupiti (% ostudest)

Joonis 3.3. Toidukaupade ostukohad kaubagruppide lõikes (1)

Toidukaupade ostukohad (2)

ostukohtade osakaal kaubagrupiti (% ostudest)

Joonis 3.4. Toidukaupade ostukohad kaubagrupide lõikes (2)

- LIHA JA LIHATOOTED

Liha ostmine kauplustest on muutunud veelgi harjumuspärasemaks, üle poole lihaostudest tehti kauplustest (54%). Kaupluste osakaal liha ostukohana tõuseb jätkuvalt, viimase aastaga on tõus olnud 4%-punkti. Ka lihatoodete ostmine kauplustest näitab endiselt tõusutrendi - 77% lihatoodete ostudest. Turg on kaotanud aasta-aastalt positsiooni kauplustele nii liha kui lihatoodete osas (vt tabel 3.3.1).

Tabel 3.3.1. Liha ja lihatoodete ostukohtade jaotus (% ostetud lihast ja lihatoodetest)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Liha</u>	2005	54	2	30	10	4	100%
	2004	50	3	32	10	5	100%
	2003	44	3	33	14	6	100%
	2002	39	3	35	15	8	100%
	2001	36	3	36	14	11	100%
<u>Lihatooted</u>	2005	77	4	17	1	1	100%
	2004	75	4	18	2	1	100%
	2003	71	6	19	2	2	100%
	2002	66	5	25	2	2	100%
	2001	62	7	27	2	2	100%

- PIIM JA PIIMATOOTED

Kaupluste osakaal piima ja piimatoodete ostukohana kinnistus. Hüppelist tõusu ei olnud, püsib 2004. aasta tase: 72% piima ja 87% piimatoodete ostudest tehakse kauplustest. Turu osakaal vähenes võrreldes 2004. aastaga - piimal 4% (2004.a. 5%), piimatoodetel - 5% (2004.a. 7%). Talunikelt ostetava piima osakaal püsib eelmise aasta tasemel - 19%, samuti hulgiladude osakaal piimal - 1% ja piimatoodetel 3%. Antud tootegrupis on turul ja kauplustes hinnad enam-vähem ühtlustunud, mistõttu tarbijatel on suurem surve oma juurdunud ostuharjumusi muuta ning piimatooteid osta kauplustest, kus sortiment laiem ja sageli ka tooted värskemad ja kvaliteetsemad.

Tabel 3.3.2. Piima ja piimatoodete ostukohade jaotus (% ostetud piimast ja piimatoodetest)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Piim</u>	2005	72	1	4	19	4	100%
	2004	71	1	5	19	4	100%
	2003	64	3	6	22	5	100%
	2002	56	2	9	28	5	100%
	2001	45	2	10	33	10	100%
<u>Piimatooted</u>	2005	87	3	5	3	2	100%
	2004	86	3	7	2	2	100%
	2003	80	5	10	2	3	100%
	2002	74	5	14	5	2	100%
	2001	70	6	15	5	4	100%

- **KALA JA KALATOOTED**

Peamisteks kala ostukohtadeks on endiselt kauplused ja turud. Kaupluste osakaal kalaostudes on vähenenud aastaga 6%-punkti ja moodustab 58%, mis on lähedane 2003. aasta tasemele. Turu osatähtsuse langus kala ostukohana on peatunud. 6% kalaostudest tehakse otse kalurilt. Kalatoodete puhul on valdavaks kauplused (83% kalatoodete ostudest), ülejäänud ostukohtade tähtsus on minimaalne (vt tabel 3.3.3).

Tabel 3.3.3. Kala ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Kalur	Oma toodang	Kokku
<u>Kala</u>	2005	58	2	31	6	3	100%
	2004	64	3	28	4	1	100%
	2003	56	3	34	4	3	100%
	2002	48	2	42	6	2	100%
	2001	42	4	46	5	3	100%
<u>Kalatooted</u>	2005	83	3	12	1	1	100%

- **KANAMUNAD**

Kanamunade peamiseks ostukohaks on kauplus - 58%, kuid kaupluste osatähtsuse tõus on peatunud ja see on jäänud 2004. aasta tasemele (59%). Turu osatähtsus on 13% ja talunike – 17%. Turu, talunike ja omatoodangu osakaalu vähenemine on peatunud, hulgiladudest ostmine on endiselt vähene ja püsib viimased paar aastat samal tasemel.

Tabel 3.3.4. Kanamunade ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Kanamunad</u>	2005	58	2	13	17	10	100%
	2004	59	2	15	15	9	100%
	2003	45	4	22	18	11	100%
	2002	39	3	24	20	14	100%
	2001	35	3	25	21	16	100%

- **KARTULID, KÖÖGIVILJAD NING PUUVILJAD-MARJAD**

2005. aasta oli hea saagiaasta ning see oli ilmselt olulisemaks põhjuseks, miks köögivilju, marju ja puuvilju kasvatati erinevalt 2004. aastast peamiselt ise kauplusest ostmise asemel: oma toodang moodustas vastavalt 37% ja 45% (2004.a. 35% ja 31%). Kauplustest osteti 35% ja 33% köögiviljadest ja puuviljadest-marjadest, kusjuures kaupluste osakaal vähenes oluliselt nii kartuli, köögi- kui puuviljade osas (vt tabel 3.3.5).

Kolmandaks oluliseks ostukohaks on nii köögi- kui puuviljade puhul turg, vastavalt 20% ja 17% tootegrupi ostudest.

Kartulit kasvatatakse endiselt palju ise. Nii oli 34% kartulist oma toodang., kuigi tendents vähenemisele jätkub. Möödunud aastal tõusis turu ja talunike osatähtsus, vastavalt 23% ja 24%-ni kartuli ostudest, kusjuures turu positsioon on kartuli osas paranenud viimased kolm aastat. Selle põhjuseks võib pidada suurt hinnaerinevust turul ja kauplustes ning osaliselt ka tarbijate huvi väiketalunike toodangu järele, mida enamasti saab osta vaid talunikelt endilt või turult. Turul on kartul ca 24% odavam kauplustes müüdavast (jaanuar 2006).

Tabel 3.3.5. Köögi- ja puuviljade ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Kartulid</u>	2005	19	0	23	24	34	100%
	2004	20	2	20	22	36	100%
	2003	11	1	17	26	41	100%
	2002	8	1	20	25	46	100%
	2001	6	1	23	24	46	100%
<u>Köögiljad</u>	2005	35	1	20	7	37	100%
	2004	40	2	18	5	35	100%
	2003	28	2	21	7	42	100%
	2002	23	2	25	5	45	100%
	2001	16	2	26	8	48	100%
<u>Puuviljad, marjad</u>	2005	33	1	17	4	45	100%
	2004	48	2	16	3	31	100%
	2003	37	3	18	3	39	100%
	2002	28	2	22	3	45	100%
	2001	23	2	23	5	47	100%

- MOOSID, KEEDISED JA MAHLAD

Moose ja keediseid valmistatakse valdavalt ise - 78% vastajaist, kauplustest ostmine on vähene (18%). Mahlade puhul on ise valmistamine ja kauplustest ostmine võrdsel tasemel – 47% ja 48%. Muude ostukohtade osatähtsus on minimaalne.

Tabel 3.3.6. Mooside, keediste ja mahlade ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Moosid, keedised</u>	2005	18	1	1	2	78	100%
<u>Mahlad</u>	2005	48	2	2	1	47	100%

- JAHU JA TANGAINED NING SUHKUR

Kauplused on jahu ja tangainete ning suhkru ostukohana järjest populaarsemad vastupidiselt hulgiladudele ja turgudele, mille osakaal on viimase viie aasta jooksul pidevalt vähenenud. 87% jahu ja tangainete ning 78% suhkru ostudest sooritatakse kauplustes, mis on märkimisväärselt rohkem võrreldes 2004. aastaga (2004. aastal vastavalt 82% ja 71%).

Hulgilaod on säilitanud suhkrust ostukohana kaupluste järel teise positsiooni (18% suhkrust ostudest), kuid viie aasta jooksul on toimunud langus 44%-lt 18%-le (vt tabel 3.3.7). Hulgiladude suur hinnaeelis kaupluste ees on kadumas ja on tarbijal lihtsam sooritada oste tavapärasest ostukohast, milleks on kauplus.

Tabel 3.3.7. Jahu ja tangainete ning suhkrust ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Jahu ja tangained</u>	2005	87	9	4	0	0	100%
	2004	82	11	6	1	0	100%
	2003	73	17	8	1	1	100%
	2002	69	18	11	1	1	100%
	2001	61	22	14	2	1	100%
<u>Suhkur</u>	2005	78	18	4	0	0	100%
	2004	71	23	6	0	0	100%
	2003	59	36	5	0	0	100%
	2002	51	38	11	0	0	100%
	2001	45	44	11	0	0	100%

- MESI

Mett ostetakse peamiselt talunikelt – 62% ostudest, järgnevad turud (16%) ja kauplused (12%). Nii kauplustest kui talunikelt ostude tase oli 2005. aastal taas sarnane 2002-2003. aastaga. Vahepeelsel 2004. aastal oli kohalikku mett vähe ja tarbijad pidid seda ostma kõrgema hinnaga kauplustest. Omatoodangu ja turgude osakaal (9% ja 16%) ei ole aastaga muutunud.

Tabel 3.3.8. Mee ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Talunik	Oma toodang	Kokku
<u>Mesi</u>	2005	12	1	16	62	9	100%
	2004	18	1	16	55	10	100%
	2003	12	1	17	62	8	100%
	2002	10	1	17	62	10	100%
	2001	10	1	21	60	8	100%

- ALKOHOL

Alkoholi peamiseks ostukohaks on kauplus, kus tehti 2005. aastal tarbijate endi hinnangul 93% alkoholi ostudest. Hulgiladudest ostetakse alkoholi vähe, vaid 6% alkoholi ostudest.

Tabel 3.3.9. Alkoholi ostukohtade jaotus (% ostetud tooterühmast)

		Kauplus	Hulgi- ladu	Turg	Oma toodang	Kokku
<u>Alkohol</u>	2005	93	6	0	1	100%

3.4. Toiduostukohtade omaduste tähtsus elanikele

Eesti elanike eelistatuimaks toiduostukohaks on suured kauplused. Miks see nii on, selle põhjused peituvad tarbijaile olulistes väärtustes, millele ostukoht peaks tarbijate arvates vastama. Palusime elanikel märkida seitsmeteistkümne toiduostukoha omaduse kohta nende tähtsus, kas omadust peetakse väga või mõnevõrra tähtsaks või ei oma omadus tähtsust. Kuna küsimus sisaldus ka 2004. aasta uuringus, esitatakse tulemused võrdlevalt (vt tabel 3.4 ja joonised 3.5, 3.6). Vastusvariantidele omistatud väärtuste alusel välja omaduste aritmeetilised keskmised (väga tähtis=1, mõnevõrra tähtis=2, ei oma tähtsust=3). Mida väiksem keskmine, seda tähtsamaks peavad tarbijad konkreetset toiduostukoha omadust.

Tabel 3.4. Toiduostukohtade omaduste tähtsus (% vastanutest ja keskmine hinne)

	Väga tähtis 2004	Väga tähtis 2005	Keskmine 2004	Keskmine 2005
ostukohas on kvaliteetsed toidukaubad	87	91	1,15	1,10
ostukoht on puhas ja korralik	84	87	1,17	1,13
ostukohas on meeldiv teenindus	75	79	1,27	1,23
ostukohas on soodsad hinnad	75	75	1,26	1,26
ostukohas on lai valik kodumaiseid toidukaupu	61	70	1,46	1,34
ostud saab sooritada vähese ajakuluga	62	67	1,42	1,36
ostukoht on lähedal	55	60	1,54	1,47
ostukoht on pika lahtiolekuajaga	40	49	1,77	1,63
ostukohas saab pangakaardiga maksta	45	56	1,80	1,64
lisaks toidukaupadele palju muid kaupu ja teenuseid	34	36	1,84	1,79
hea pooltoodete- ja kulinaariavalik	43	36	1,72	1,81
ostukoht on autoga hästi ligipääsetav	39	42	1,94	1,85
kliendikaardiga saab soodustusi	33	34	1,95	1,89
ostukoht on ühistranspordiga hästi ligipääsetav	20	24	2,31	2,19
ostukohas on lai valik imporditud toidukaupu	7	10	2,49	2,40
söömise võimalus (kohvik, söögikoht jms)	5	5	2,66	2,60
meelelahutus ja vaba aja veetmise võimalused	2	3	2,80	2,73

Toiduostukohtade juures peavad tarbijad endiselt kõige olulisemaks kvaliteetsete toidukaupade olemasolu (91% vastanutest pidas väga tähtsaks), kusjuures aastaga on kvaliteedi tähtsus oluliselt tõusnud (4%-punkti). Ostukoha puhtus ja korralikkus (87%), meeldiv teenindus (79%), soodsad hinnad (75%), lai kodumaiste toidukaupade valik (70%), vähene ajakulu ostude sooritamisel (67%) ning ostukoha lähedus (60%) on elanikele väga olulised (keskmine väärtus alla 1,5 palli). Ostukoha lähedus on aasta jooksul muutunud inimestele väga tähtsaks, 2004. aastal polnud see veel esmatähtis.

Tarbijaid rahuldav ostukoht peaks uuringu järgi olema pika lahtiolekuajaga, kaardimaksevõimalustega, lisaks toidukaupadele peaks pakutama ka muid kaupu ja teenuseid, hea pooltoodete- ja kulinaariavalikuga, nii autoga kui ühistranspordiga ligipääsetav ning kliendikaardiga

soodustusi pakkuv. Ka lai importtoidukaupade valik, mida eelmisel aastal ei peetud vajalikuks, kuulub nüüd oluliste omaduste rühma (keskmine väärtus vahemikus 1,5-2,5). See asjaolu võib viidata probleemidele kaupluste toidukaupade valikuga või nõudluse mitmekülgsemaks muutumisega.

Aastaga on toiduostukohtade juures enam hakatud väärtustama lisaks toidukaupade kvaliteedile ka puhtust ja korralikkust, meeldivat teenindust, kodumaiste toidukaupade laia valikut, vähest ajakulu, lähedust, pikka lahtiolekuaega, pangakaardiga maksmist, autoga ja ühistranspordiga ligipääsetavust ning laia importkaupade valikut (vt tabel 3.4). Kokkuvõtlikult öeldes väärtustab tarbija varasemaga võrreldes enam kvaliteeti, mugavust ja soovib ostukohas näha eriti kodumaiste toidukaupade laia valikut.

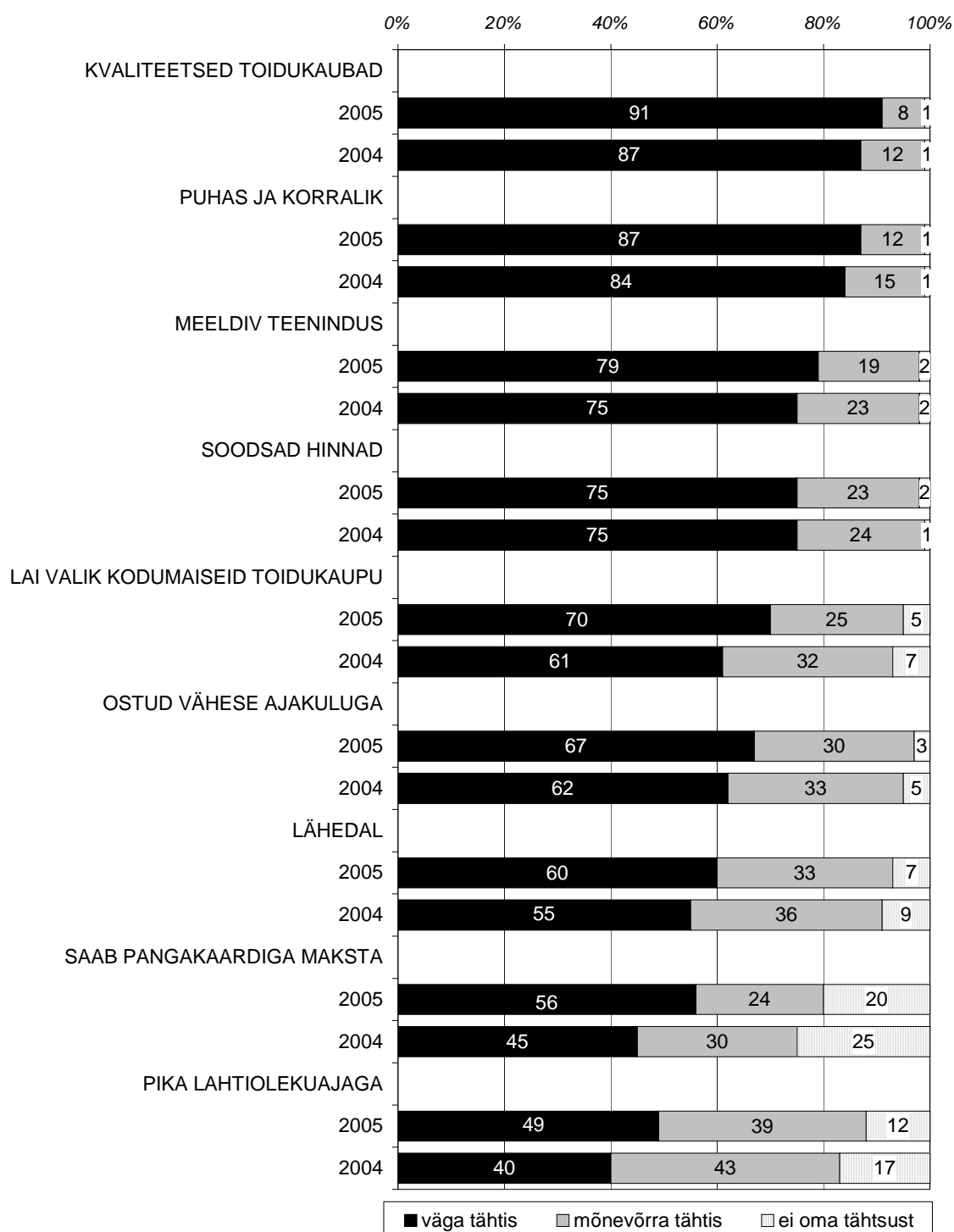
Kuigi ostukohtades veedetakse sageli perega tunde, siis hinnangutes ei peeta söömise ja vaba aja veetmise võimalusi toidukaupade ostukohtade juures oluliseks, nii mainis vastavalt 64% ja 77% vastanutest (2004.a. 70% ja 81%).

Etteantud vastusvariantidele lisaks nimetas 5% vastanutest muud temale olulist ostukeskuse omadust. Teist aastat järjest märgiti ostukeskuste ruumilist paigutust: kaldteede olemasolu, riiulitevahelisi kaugusi, mis võimaldavad vabalt käruga ringi liikuda, samuti suurematel inimestel tiptunnil ilma trügimata toiduoste teha. Siia kuulub ka kaupade kerge ülesleitavus, loogiline paigutus. Teise rühma moodustavad kõikvõimalikud lisamugavused: parkla, kiire söömise võimalus (mitte kiirtoit), interneti ühenduse võimalus, apteek, järelvalvega mängunurk, istumise võimalused, treppideta juurdepääs. Kolmanda rühmana võiks tuua välja kaubavalikuga seonduva: toidukaupade värskuse, naturaalsuse, puuviljade valiku. Neljanda rühma vastused on seotud teeninduskultuuriga: alates teenindajate vastutulelikkusest kuni turvameeste ebameeldiva pealetükkivuseni ja privaatsusepiiril oleva jälgimissüsteemini.

Ostukoha pikka lahtiolekuaega hindavad eeskätt Lõuna-Eesti elanikud, kuni 50-aastased ning kõige suurema sissetulekurühma inimesed (3500 krooni pereliikme kohta kuus) ehk tööelus aktiivsed noored, keskealised ja õppurid, kelle tööpäevad venivad tavapärasest pikemaks või on ebaregulaarsed (vt lisa 2.10). Hea autoga ligipääsetavus ostukohale on suhteliselt tähtsam meestele ja kõige suurema sissetulekurühma elanikele (väga tähtsaks pidas 46-51% tarbijarühmast, Eestis üldiselt 42%). Hea ligipääsetavus ühistranspordiga on tähtsam samuti Tallinna elanikele, kuid ka mitte-eestlastele, vanematele kui 65-aastastele ja naistele (väga tähtsaks pidas 28-35% tarbijarühmast, Eestis üldiselt 24%). Pangakaardiga maksmise võimalust tähtsustavad enam need inimesed, kellel see võimalus puudub või see ei rahulda (alevike ja väikseima sissetulerühma tarbijad) ning need, kellele see on väga harjumuspäraseks saanud (alla 50-aastased, suurima sissetulekuga inimesed). Toidukaupade kvaliteeti väärtustavad ostukoha juures enam naised, kuni 30-aastased noored ja kõrgeima sissetulekurühma inimesed. Soodsaid hindu aga maainimesed, Kesk-, Lääne- ja Lõuna-Eesti elanikud, üle 65-aastased ja väiksema sissetulekuga elanikud (kuni 2000 krooni pereliikme kohta kuus). Meelelahutus ja vaba aja veetmise võimalused on ootuspäraselt olulisemad alla 30-aastaste noortele, mitte-eestlastele ja väikseima sissetulekurühma tarbijatele.

Kui tähtsad on Teie jaoks toiduostukohtade alljärgnevad omadused? (1)

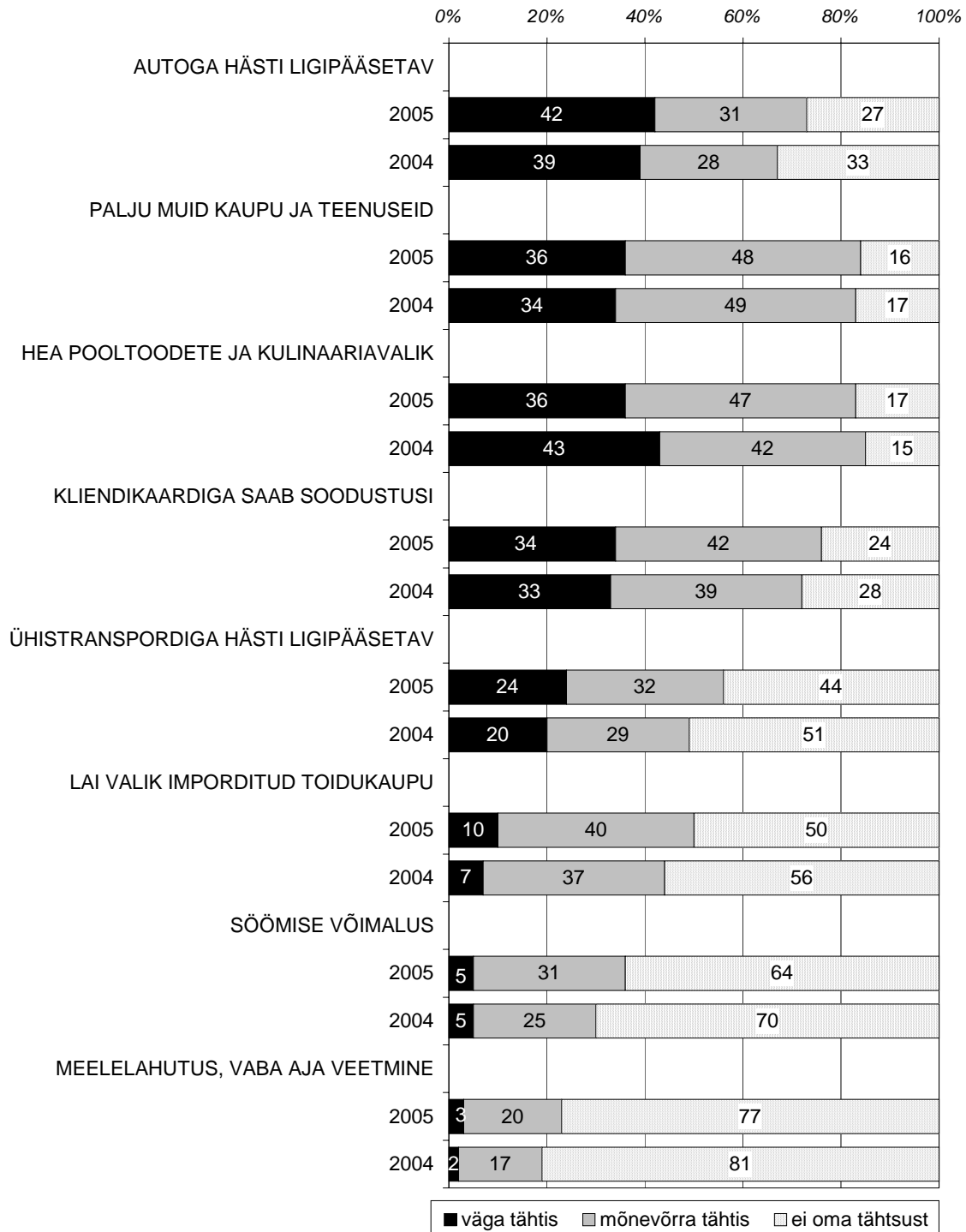
(% vastanutest)

Joonis 3.5. Toiduostukohtade omaduste tähtsus elanikele (1)

Kui tähtsad on Teie jaoks toiduostukohtade alljärgnevad omadused? (2)

(% vastanutest)

Joonis 3.6. Toiduostukohtade omaduste tähtsus elanikele (2)

3.5. Toidu ostuotsust mõjutavad tegurid

Teatavasti mõjutavad tarbijate ostuotsuseid nii objektiivsed (kauba olemasolu, omadused, hind jms) kui subjektiivsed tegurid (emotsionaalne seisund, eelistused, väärtused jms). Tarbijaile olulisi tegureid ostuotsuse või -valiku tegemiseks oleme jälginud uuringutes mitmete aastate vältel. Seekordses töös paluti vastajatel hinnata 18 valikuteguri tähtsust ostuotsuse tegemisel. Võrreldes 2004. aastaga lisandus koostis ning sooduspakkumiste ja degusteerimiste kohta küsiti esmakordselt eraldi. Vastata oli võimalik kolme variandiga: väga tähtis, mõnevõrra tähtis ja ei oma tähtsust. Vastusvariantidele omistatud väärtuste (väga tähtis=1, mõnevõrra tähtis=2, ei oma tähtsust=3) aritmeetiliste keskmiste alusel moodustati tegurite pingerida, milles arvestati kõikidele skaalapunktile antud hinnanguid (vt tabel 3.5).

Tabel 3.5. Eesti elanike toidu ostuotsuseid mõjutavad tegurid (“väga tähtis” – vastuste % ja keskmine hinne)

	Väga tähtis				Keskmine	
	2002	2003	2004	2005	2004	2005
kvaliteet	86	92	92	94	1,08	1,06
värskus	-	95	95	92	1,05	1,09
maitse	90	91	93	91	1,07	1,10
tervislikkus	62	75	73	69	1,29	1,32
soodne hind	61	70	65	67	1,37	1,35
koostis	-	-	-	64	-	1,38
päritolumaa, Eestis toodetud	-	61	60	65	1,48	1,39
toote välimus	-	50	47	59	1,59	1,44
sooduspakkumised*	28	31	30	49	1,88	1,58
GMO-vaba	-	-	58	54	1,55	1,60
märgised	-	-	41	39	1,75	1,74
mahetoodang	-	-	49	37	1,62	1,82
valmistamise kiirus, kergus	-	23	24	28	1,99	1,86
tuttav kaubamärk	24	26	27	25	1,88	1,86
pakend (välimus)	12	11	16	23	2,08	1,89
pakendi mugavus	-	-	24	25	1,94	1,91
pikk säilimisaeg, kasutamiskõlblik	-	65	37	27	1,80	1,93
degusteerimised*	28	31	30	14	1,88	2,31

* 2002-2004.a. küsiti sooduspakkumiste ja degusteerimiste kohta koos, käesolevas uuringus eraldi.

Eesti elanikud lähtuvad toidukaupade valiku tegemisel eeskätt kvaliteedist (94% vastanutest pidas väga tähtsaks), värskusest (92%), maitsest (91%), tervislikkusest (69%), soodsast hinnast (67%), kodumaistest toodetest (65%), koostisest (64%) ning toote välimusest (59%). Võrreldes 2004. aastaga on väga oluliste kriteeriumide hulka lisandunud toidukaupade koostis ja välimus, mis annavad tarbijaile olulist lisainformatsiooni (vt joonis 3.7). Kõikide ülaltoodud kriteeriumide olulisus on väiksem kui 1,5 palli, mis tähendab, et neid jälgitakse esmajärjekorras.

Kvaliteedi ja maitse tähtsus ei ole alates 2003. aastast märkimisväärselt muutunud. Veidi on võrreldes 2004. aastaga vähenenud värskuse, tervislikkuse tähtsus (vastavalt 3 ja 4%-punkti). Toodete päritolumaad on aga muutunud aasta jooksul tarbijatele olulisemaks. Kui 2004. aastal pidas toidukauba kodumaist päritolu väga oluliseks valikuteguriks 60%, siis 2005. aastal juba 65% vastanutest.

Geneetiliselt muundatud organismide puudumist ostetavas toidus peab endiselt oluliseks (väga + mõnevõrra) 86% vastanutest ja iga teine (54%) väga tähtsaks (vt joonis 3.8). Sooduspakkumisi peab tähtsaks 94% vastanutest, iga teine vastanu (49%) aga väga tähtsaks. 81% vastanutest tähtsustab valiku tegemisel mahetootmist, mis on veidi vähem 2004. aastaga võrreldes (88%). Põhjuseks võib olla kodumaiste toodete ja mahetoodangu tajumine lähedasena (ei sisalda lisaaineid, värsked, puhas jms), teisalt on mahetoodangust küll räägitud, kuid kaubanduses pole seda eriti saada või ei ole võimalik kallima hinna tõttu osta. Mahemärgi tutvustamise kampaania toimus 2004. aastal vahetult enne küsitlust, mis tõstis mahetootmise tarbijate teadvusse, kuid sellele ei järgnenud mahetoodete ulatuslikumat ega selgemat pakkumist aasta jooksul.

Taustandmete lõikes esinevad mitmete valikukriteeriumide olulisuses erinevused sõltuvalt elukohast, rahvusest, vanusest soost, haridusest ja sissetulekust (vt lisa 2.11). Näiteks on naistele suhteliselt tähtsam ostetava toidu kvaliteet, koostis, tervislikkus ning geneetiliselt muundatud organismide puudumine.

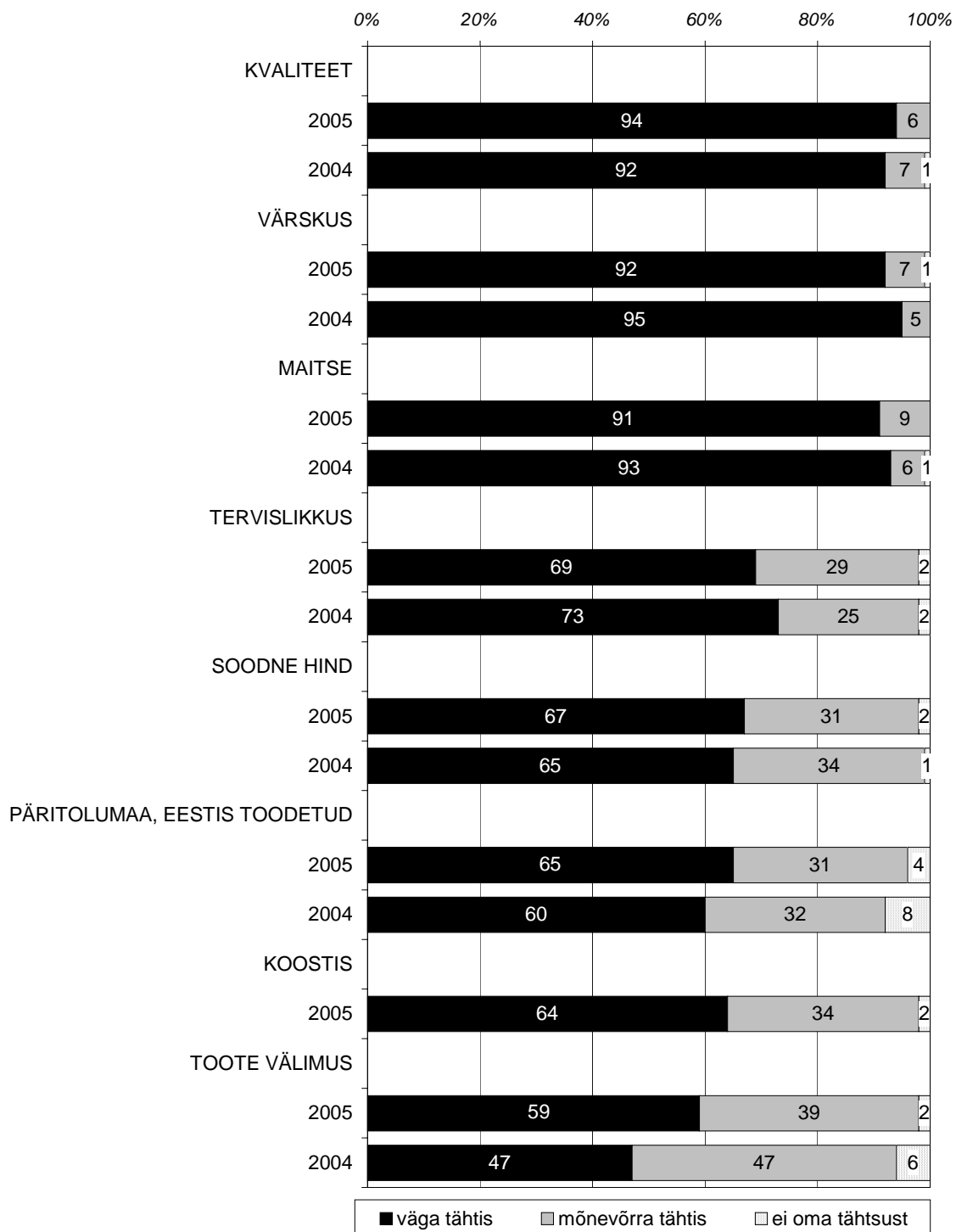
Kõige rikkamad tarbijad, kes on turul nn suunanäitajad, tähtsustavad ostuotsuse tegemisel suhteliselt enam toote maitset. Nad on vabamad oma väljakujunenud harjumusi muutma, sest vähem oluliseks peetakse tuttavat kaubamärki, pakendi välimust ja mugavust, sooduspakkumisi ja degusteerimisi, soodsat hinda, eestimaist päritolu, pikka säilimisaega, erinevaid määrgiseid, tervislikkust, mahetoodangut, geneetiliselt muundatud organismide olemasolu. Järelikult kui tahetakse säilitada seda tarbijarühma kodumaise toodangu eelistajatena, ei saa järele anda toote kvaliteedis ja maitstes.

Soodsa hinna argument on otseses seoses tarbijate sissetulekuga, mida näitasid ka 2004. uuringu tulemused. Soodne hind on toidukaupade vahel valides olulisem väiksema sissetulekuga tarbijatele. Näiteks pidas soodsat hinda valikukriteeriumina väga oluliseks 81% kuni 1000-kroonise ja 75% 1001-2000-kroonise kuusissetulekuga tarbijatest, kuid vaid 48% üle 3500-kroonise kuusissetulekuga tarbijatest.

Muudest juurdelisatud vastustest märgiti kõige enam, et toit oleks säilitus- ja lisaainevaba, samuti mõjutab ostuotsuseid reklaam, valmistamise kuupäev, varasem toote maitsemiskogemus ja hinnatundlikel tarbijatel toote kilohind. Ikka veel on vene keelt kõnelevatel tarbijatel probleeme eestikeelsest tooteinfost arusaamisega, mis mõjutab nende valikuid.

Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? (1)

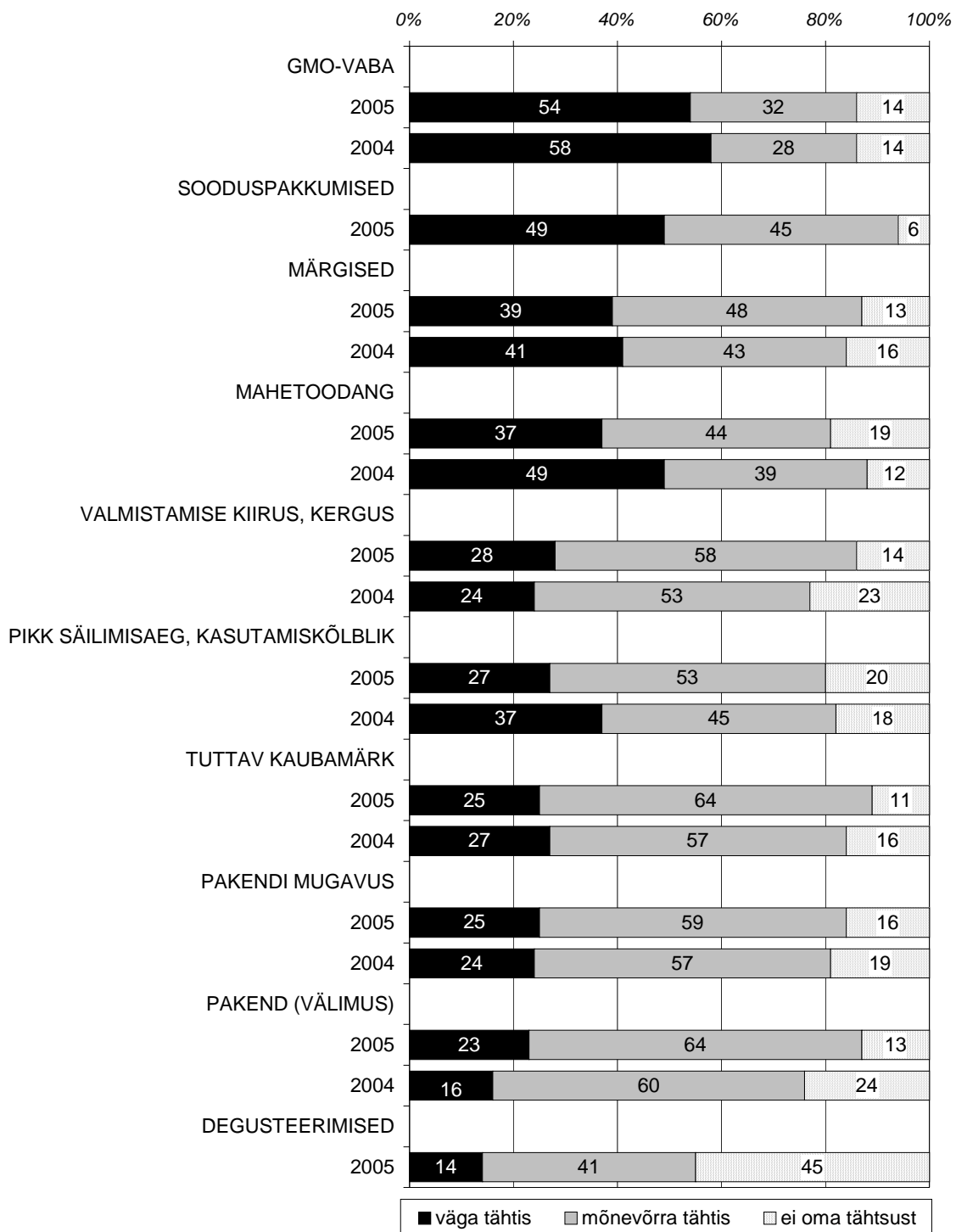
(% vastanutest)

Joonis 3.7. Toidu ostuotsust (valikut) mõjutavad tegurid Eesti tarbijale (1)

Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? (2)

(% vastanutest)

Joonis 3.8. Toidu ostuotsust (valikut) mõjutavad tegurid Eesti tarbijale (2)

4. TOIDUKAUPADE EELISTUSED SÕLTUVALT PÄRITOLUST

Traditsiooniliselt on ostueelistuste uuringutes selgitatud Eesti tarbijate eelistusi toidukaupade päritolu osas: kas eelistatakse osta kodumaiseid või importtoidukaupu või pole päritolumaa ostmisel üldse oluline. Varasemad uuringud on näidanud kasvavat kodumaise toidukauba eelistamist kuni aastani 2003. Kuid liitumine Euroopa Liiduga ja turu laienemine 2004. aastal alandas läve piirkondlikult ja subjektiivselt lähedaste maade kaupadele. Järgnevas peatükis käsitleme võimalikke muutusi kodumaiste toidukaupade eelistustes, kodumaise toidukauba mõiste tähenduses ja kaupadele iseloomulike omaduste tajus 2005. aastal. Lisaks vaatleme, kas ja kuidas muutus kodumaiste-importkaupade osatähtsus toidukaubaostudes, milliste riikide toidukaupu usaldatakse ning kas kodumaise ja importkauba eristamine muutus ostmisel lihtsamaks või keerulisemaks.

4.1. Üldine ostueelistus - kodumaised või importtoidukaubad

Palusime küsitletutel kirja panna, milliseid toidukaupu nad ise või nende pereliikmed valdavalt ostavad, kas kodumaiseid, importtoidukaupu või ei peeta päritolumaad oluliseks. Vastused peegeldavad elanike üldist meelsust ja käitumist toidukaupade ostmisel 2005. aastal, mil kohaneti uue olukorraga turul (vt tabel 4.1, joonis 4.1 ja 4.2).

Tabel 4.1.1. Elanike ostueelistused toidukaupade päritolu suhtes (% vastanutest)

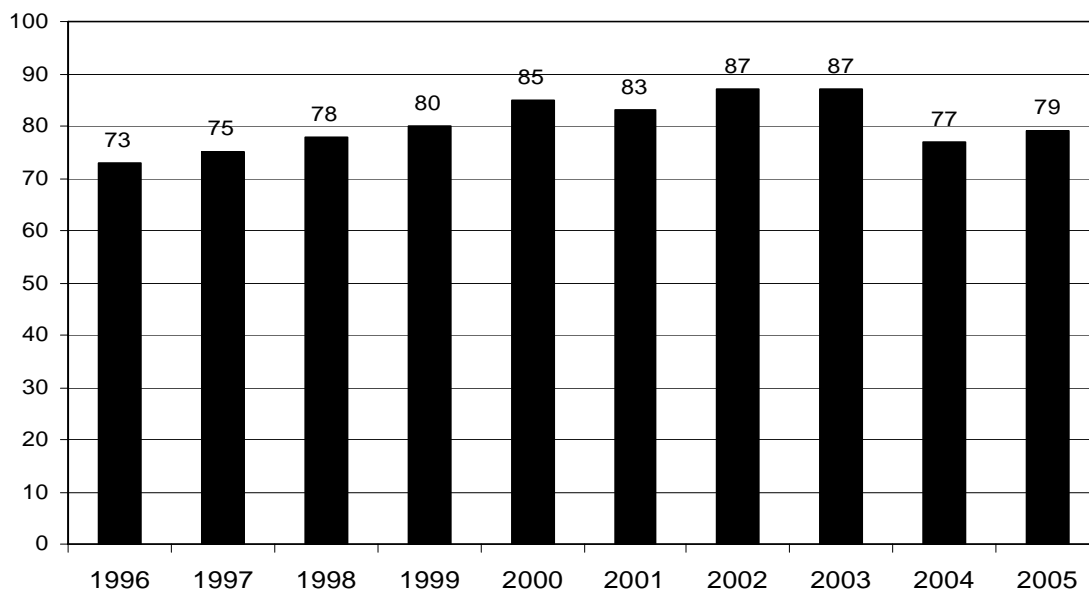
	2004	2005
ostab valdavalt kodumaiseid toidukaupu	77	79
ostab valdavalt importtoidukaupu	1	1
toidukaupade päritolumaa pole oluline	22	20

Uuringu tulemused näitavad kodumaiste toidukaupade eelistamises väikest tõusu: 79% vastanutest ostis 2005. aastal valdavalt kodumaiseid toidukaupu (tõus 2%-punkti), mis on 1998-1999. aasta tasemel. Toidu päritolumaa suhtes jäi ükskõikseks iga viies täiskasvanu (20% vastanutest). Andmetest on näha, et tarbijate väärtustes on toimunud või toimumas teatud selginemine ning päritolumaa suhtes ükskõiksed tarbijad pöörduvad tagasi kodumaise toodangu juurde.

2004. aastaga võrreldes on tarbijarühmade eelistused rohkem ühtlustunud, st vastused soo, vanuse, hariduse, sissetuleku ja elukoha lõigetes ei erine oluliselt vastuste üldjaotusest. Eranditeks on mitte-estlased, alla 30-aastased noored, alg- ja põhiharidusega ning Põhja-Eesti elanikud, kus üldjaotusest (20%) märkimisväärselt suurem ükskõiksete protsent (24%-28%, vt lisa 2.12). Mitte-estlaste suhteliselt suurem ükskõiksus toidukaupade päritolumaa suhtes on vähemalt osaliselt tingitud teisest kultuuritaustast, kuna toit seostub tugevalt identiteediga ning ka sellest, et venekeelset infot Eesti toodete kohta annavad ettevõtted oluliselt vähem kui eestikeelset. Kodumaise toidukauba eelistamine on tõusnud kõikides uuritud vanusegruppides,

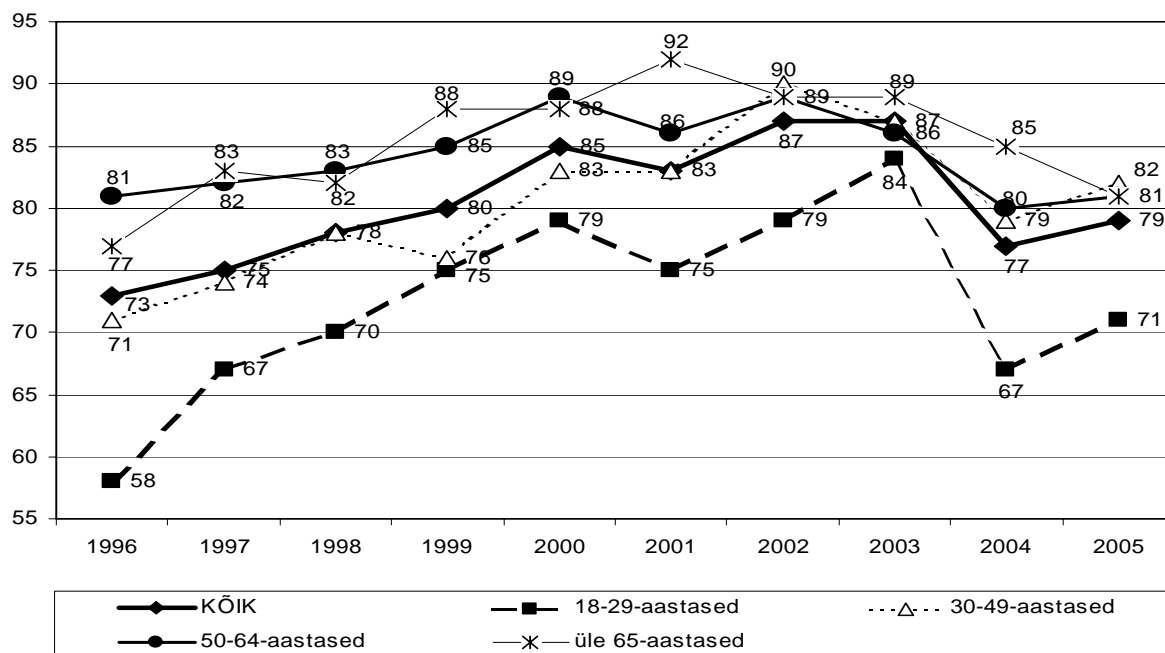
va üle 65-aastased elanikud (vt joonis 18, tabel 4.2). Alla 30-aastaste noorte puhul on tõus olnud 4%-punkti (71%, 2004. a. 67%). Noorte huvi tõusu kodumaise toodangu vastu võib pidada positiivseks, kuid selle säilitamise ja suurendamise nimel on tootjatel vaja enam pingutada, sest noortele on loomuomasem uue katsetamine ja proovimine.

Kodumaise toidukauba eelistamine (% vastanutest)

Joonis 4.1. Kodumaise toidukauba eelistamine

Kodumaise toidukauba eelistamine (% vastanutest)

Joonis 4.2. Kodumaise toidukauba eelistamine vanuse lõikes

Tabel 4.1.2. Kodumaise toidukauba eelistajad vanuse lõikes (% vanusegrupist)

	Kuni 30-aastased	30-49-aastased	50-64-aastased	Üle 64-aastased
2005	71	82	81	81
2004	67	79	80	85
2003	84	87	86	89
2002	79	90	89	89
2001	75	83	86	92
2000	79	83	89	88
1999	75	76	85	88
1998	70	78	83	82
1997	67	74	82	83
1996	58	71	81	77

4.2. Toidukauba päritolu määratlemine

Kuna kodumaisus on toidukauba valikul endiselt väga oluline argument, siis uurisime, mille järgi tarbijad kodumaist päritolu kindlaks teevad. Palusime elanikel vastata etteantud vastusvariantidele ühega kolmest võimalikust: väga oluline, mõnevõrra oluline, ei ole oluline. Kuna küsimus sisaldas ka 2004. aasta uuringus, esitame tulemused võrdlevalt (vt tabel 4.2, joonis 4.3).

Tabel 4.2. Toidukaup on kodumaine, kui ... (% vastanutest, “väga” + “mõnevõrra oluline”)

	2004	2005
... kaup on toodetud Eestis	96	97
... toode on peamiselt valmistatud Eesti toorainest	94	96
... tootel on Eesti kaubamärk (bränd)	78	89
... tootel on “pääsukesemärk” või “Eestis kasvatatud” märk	-	88
... kaup on toodetud Eesti retsepti järgi	71	75

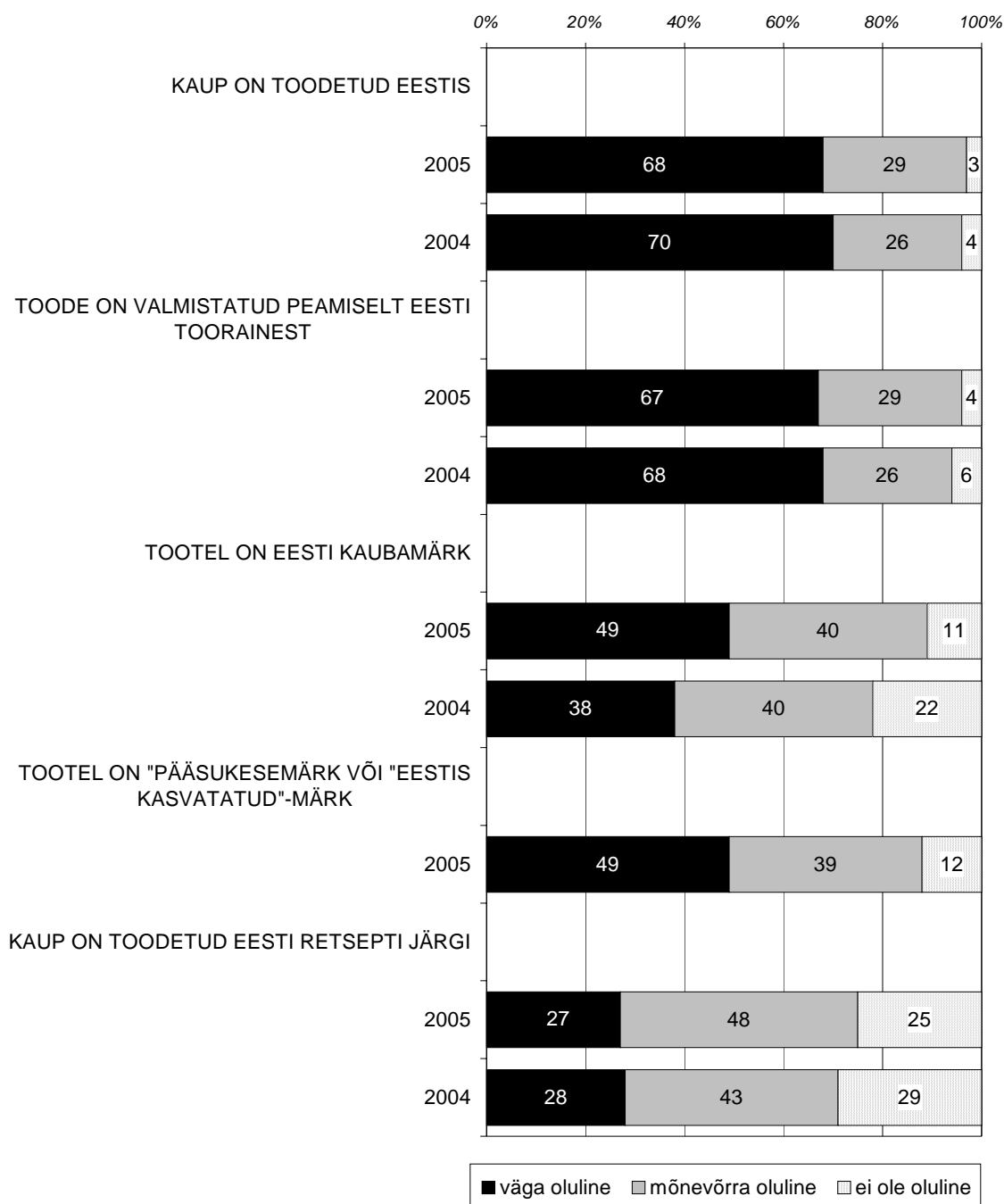
Elanikud määratlevad toote kodumaiseks, kui see on toodetud Eestis (oluline 97% vastanutest) ja Eesti toorainest (oluline 96% vastanutest). See on üleüldine valdav seisukoht. Üha enam tarbijaid tugineb toidukauba kodumaisuse määratlemisel märkidele: Eesti kaubamärgile (oluline 89% vastanutest), “pääsukesemärgile” või “Eestis kasvatatud” - märgile (oluline 88% vastanutest). Kuna nimetatud märgid just tootjamaad ja tooraine päritolu näitavadki, siis võib öelda, et osa tarbijaist ei ole veel nende märgiste tähendusest aru saanud või ei usalda neid piisavalt, et just nende järgi toodete päritolu määrata. Ainuüksi Eesti retsepti järgi tootmine ei anna samuti tarbijaile sajaprotsendilist kindlust (oluline 75% vastanutest), et tegemist on kodumaise tootega.

Elanike arvamused soo, hariduse, sissetuleku ja elukoha lõikes on eestimaise tooraine ja tootmise tingimuse osas sarnased, vaid mitte-eestlastele on need veidi vähem olulised (tooraine on väga oluline 59% tarbijarühmast, üldiselt 67%; tootmine on väga oluline 61%, üldiselt 68%). Mida vanem tarbija, seda tähtsamaks peetakse kodumaise toidukauba määratlemisel eestimast toorainet ja tootmist (vt lisa 2.13). Ühelt poolt näitab see suuremat tarbija lojaalsust, teisalt on tegemist ealiste iseärasustega, kus uuenduse asemel jäädakse pigem tuttava ja äraproovitu juurde. Mõlemal juhul on tendentsid arvestades elanikkonna vanuskoosseisu tootjale positiiv-

sed. Kauba-, päritolu- ja kvaliteedimärke usaldavad enam Kirde-Eesti, suurte linnade (va Tallinn), alg- ja põhiharidusega elanikud ning pigem naised kui mehed. Seega oleks vaja tarbijaile paremini selgitada päritolumärkide tähendust, tuua välja see, et just need märgid aitavad toodete päritolu lihtsamalt tuvastada (ei pea väikest kirja pakendil lugema) ning suurendada tarbija usaldust märkide vastu.

Mis määrab Teie jaoks ära, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?

(% vastanutest)

Joonis 4.3. Toidukauba määratlemine kodumaiseks

4.3. Kodumaiste toidukaupade omadused

Kodumaistele toidukaupadele iseloomulikke omadusi on tarbijauuringutes vaadeldud alates 1996. aastast. Tegemist on tarbijate hinnangutega, mille järgi on võimalik analüüsida kodumaise toidukauba kuvandit ja selle muutumist ajas.

Elanikel paluti ka seekord märkida, millised omadused on nende arvates kodumaistel toidukaupadel kasutades vastamiseks etteantud skaalat: jah, alati; jah, mõnikord; ei ole kunagi või ei oska öelda. Skaalapunktidele omistatud väärtuste alusel (1=jah, alati, 2=jah, mõnikord, 3=ei ole kunagi) arvutati kaheteistkümne omaduse keskmised näitajad (vt tabel 4.3).

Tabel 4.3. Kodumaistele toidukaupadele iseloomulikud omadused (“jah, alati” - vastanute %)

	“Jah, alati” - vastust märkinud küsitletute % ja keskmine hinne										
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	keskmine
harjumuspärane maitse	63	66	66	75	69	72	74	69	74	62	1,36
värskus	-	-	-	-	-	-	-	59	64	60	1,38
usaldusväärsus	-	-	-	-	-	58	63	64	60	54	1,43
tervislikkus	49	63	62	65	59	58	46	48	51	52	1,44
püsiv kvaliteet	-	-	-	36	24	32	38	42	46	51	1,46
kõrge kvaliteet	23	26	27	28	27	31	31	34	36	47	1,50
lisaainete vähene sisaldus	63	66	69	70	62	57	52	47	43	38	1,58
lai sortiment	-	21	20	25	17	19	25	25	30	33	1,73
soodne hind	24	22	23	34	23	27	18	19	27	30	1,76
meeldiv ja sobiv pakend	12	16	14	23	19	22	20	21	27	23	1,82
uudne (huvitav) maitse	-	8	8	14	8	8	8	7	14	10	1,91
pikk säilivusaeg	8	7	8	8	6	8	10	10	15	13	2,02

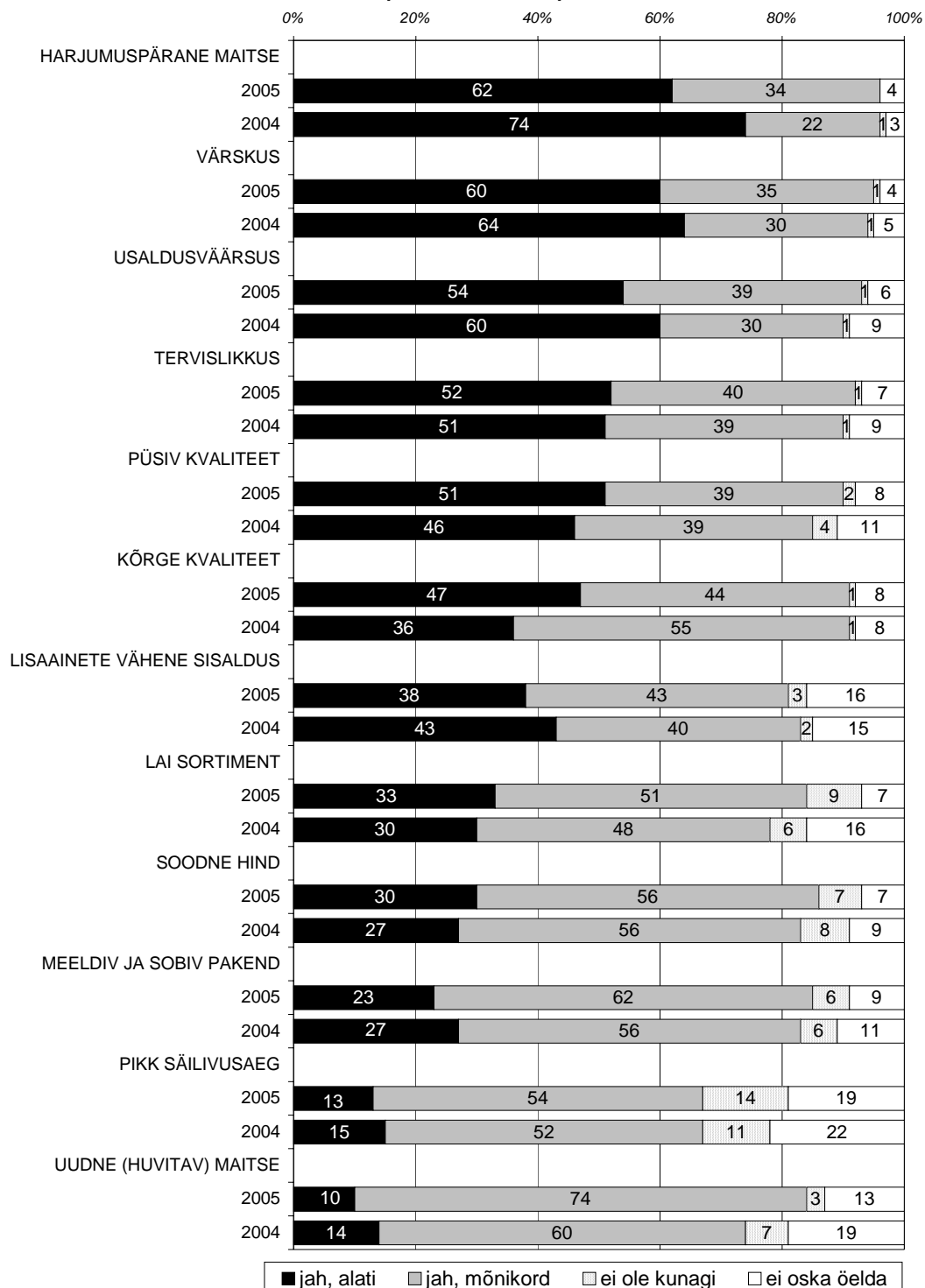
Kodumaiseid toidukaupu iseloomustab harjumuspärane maitse (62% “jah, alati”), värskus (60%), usaldusväärsus (54%), tervislikkus (52%), püsiv (51%) ja kõrge kvaliteet (47%). Tulemused näitavad väga kõrget tarbija usaldust ning rahulolu. Kõiki kahteist vaadeldud omadust võib pidada kodumaisele toidukaubale omaseks, sest kõigi puhul valiti vastusvariandiks “jah, alati” või “jah, mõnikord” (vt joonis 4.4).

Positiivne on see, et kodumaiste toidutoodete usaldusväärsus püsib endiselt kõrgel. Seda aitavad hoida eelkõige kohalike toodete harjumuspärane maitse, värskus, tervislikkus ning püsivalt kõrge kvaliteet. 2005. aastale oli veel iseloomulik see, et tarbijad hindasid varasemast kõrgemalt kodumaiste toodete sortimendi laiust ning uudset ja huvitavat maitset. Viimane näitab tootarenduse head vastuvõttu tarbijate poolt. Samas vaatamata üldisele positiivsusele võib harjumuspärase maitsega, värskete, vähese lisaainete sisaldusega, meeldivas ja sobivas pakendis olevate kodumaisete toodete leidmine olla varasemast keerulisem: “jah, alati” - vastuste protsent oli oluliselt madalam võrreldes 2004. aastaga.

Tarbijarühmade hinnangud kodumaise toidukauba iseloomulikele omadustele on lähedased, kuid sarnaselt varasematele aastatele on erinev nõustumise aste (alati või mõnikord). Näiteks mitte-eestlastele seostub kodumaine toidukaup suhteliselt enam harjumuspärase maitsega,

tervislikkusega, värskusega, laia sortimendiga, uudse ja huvitava maitsega (“jah, alati” – vastused, vt lisa 2.14). Vanemad kui 50-aastased elanikud tähtsustavad kõiki uuritud omadusi kodumaiste toodete juures üldisest enam, st nende patriotism on suurem ja tootekuvand vaadeldud tarbjarühmadest kõige positiivsem. Kuid vanematel inimestel on noorte või keskealistega võrreldes vähem võimalusi proovida uusi tooteid, mistõttu olid nad enam raskustes hinnangu andmisega uudsele ja huvitavale maitsele ning meeldivale ja sobivale pakendile (“ei oska öelda” – vastuste protsent suhteliselt kõrge).

Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? (% vastanutest)

Joonis 4.4. Kodumaiste toidukaupade omadused

4.4. Toidukaupade päritolumaad ja usaldatavus

Kuna peale Eesti liitumist Euroopa Liiduga on turg laienenud, importkaupu on Eestisse rohkem tulnud, on kohalikul tarbijal olnud senisest suuremad valikuvõimalused toidukaupade ostmisel. Valikuid mõjutavad pakkumine ja tarbija eelistused ning väärtused, mis kõik ajas muutuvad. Eesti tarbija on eelistanud ja eelistab jätkuvalt kodumaiseid toidukaupu impordile. Samas ei kata Eesti tootjad kõiki kaubagruppe, inimesed armastavad vaheldust ja teiste maade tootjatel pole piiranguid turule sisenemiseks. Seetõttu oleme kahel viimasel aastal uurinud tarbijate eelistusi toidukaupade päritolumaade osas, milliste maade toidukaupu usaldatakse osta ja milliste mitte. Etteantud vastusvariante oli seekord neli: usaldan kõiki toidukaupu, usaldan üksikuid toidukaupu, ei usalda ühtegi ja pole tarbinud, ei oska öelda. (vt tabel 4.4 ja joonis 4.5). Eesti tarbijad usaldavad erinevatest riikidest pärit üksikuid toidukaupu, mitte päritolumaast sõltuvalt kõiki, st valikul lähtutakse tootest ja ei usaldata valimatult sümpaatset riiki. Usaldus mõne riigi kõikide toidukaupade vastu viitab päritolumaad väga heale mainele, kusjuures esineb seos vastaja enda päritoluga (eestlased, mitte-eestlased).

Usaldusväärsemana tajusid tarbijad geograafiliselt lähedal asuvatest riikidest pärit toidukaupu: Soomest, Rootsist, Taanist, Norrast, Lätist ja Leedust (18-28% vastanutest usaldab kõiki toidukaupu). Põhjamaade kaupu tajutakse kui kodumaisele kõige lähedasemat: kõiki toidukaupu usaldab 28%, üksikuid 51% vastanutest. Vaid 4% vastanutest ei usaldanud Põhjamaade toidukaupu. Nende maade tooteid tajutakse lisaks maitse-eelistuste lähedusele ka tervislikemate ja puhtamatena (vabad lisaainetest). Usaldamine sõltub regioonist, kus tarbija elab, sest piirkondades võivad toidukaupade pakkumine ja tarbimiskeskond (s.h meedia, kultuur, väärtused) oluliselt erineda. Näiteks omavad vähemat Läti ja Leedu kaupade tarbimiskogemust maaelanikud ning üle 65-aastased elanikud. Põhjamaade toidukaupu usaldatakse aga rohkem Põhja-Eestis ja Tallinnas, kus elanikud harjunud jälgima Soome telekanaleid ja kokkupuuted Põhjamaadega tihedamad. Põhjamaade toidukaupu usaldatakse suhteliselt enam 18-29-aastaste noorte, kõrgharidusega vastajate ning kõrgeima sissetulekuga elanike hulgas (vt lisa 2.16).

Üksikuid Venemaa ja Ukraina toidukaupu usaldab iga teine täiskasvanud Eesti elanik (vastavalt 59% ja 50%), kõiki toidukaupu üks inimene kümnest (vastavalt 9% ja 6%). Mitte-eestlased usaldavad eestlastega võrreldes rohkem Leedu, Venemaa, Ukraina ja Saksamaa toidukaupu. Eestlased on valivamad ja seetõttu võib edu saavutada pigem üksikute toidukaupadega. Erineva kultuuritaustaga Eesti elanikel on seega erinev lävi teistest riikidest pärit toidukaupadele. Eestlased märkisid kõikide vaadeldud riikide, v.a Põhjamaade puhul suhteliselt enam, et nad pole nimetatud riikidest pärit tooteid tarbinud ega oska vastata, mis on tingitud suuremast patriotismist ja psühholoogilistest teguritest (identiteedi kinnitamine kodumaist toodangut tarbides).

Eesti turul võivad üksikute toodetega edukad olla Hollandi, Ukraina, Poola kaubad – usaldatavus ületab 50% (kõik tooted + üksikud tooted). Poola toidukaupade suhteliselt positiivse usaldatavuse kõrval on märkimisväärne osa pettunuid - 22% vastanutest ei usalda osta ühtegi toodet. Tarbimiskogemust pole aga vaid 24% vastanutest, mis on sama tase Leeduga.

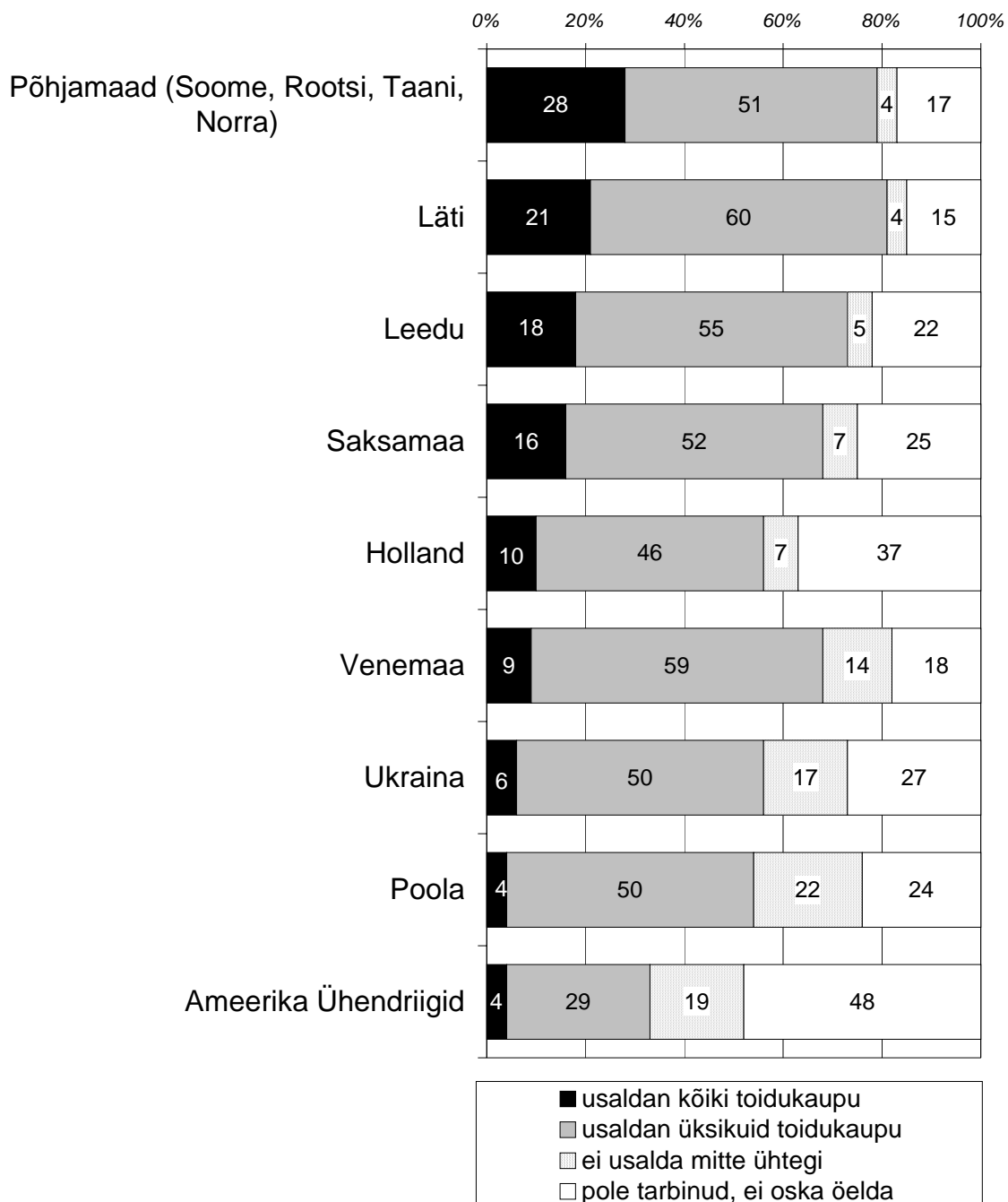
Poolale lisaks peavad paljud tarbijad ebausaldusväärseteks Ameerika Ühendriikide toidukaupu: ühtegi toidukaupa ei usalda osta 19% vastanutest, pooltel vastanutest (48%) pole tarbimiskogemust, üksikuid toidukaupu usaldab osta 29% ja kõiki 4% vastanutest. Teadmatus ja tarbimiskogemuse puudus koos riigi kuvandiga on siin usaldamatuse põhjusteks.

Tabel 4.4. Toidukaupade päritolumaad ja tarbijate usaldus rahvuse lõikes (% vastanutest)

Toidukauba päritolumaa	Rahvus	Usaldan kõiki toidukaupu	Usaldan üksikuid toidukaupu	Ei usalda mitte ühtegi	Pole tarbinud, ei oska öelda
Põhjamaad (Soome, Rootsi, Taani, Norra)	kokku	28	51	4	17
	eestlased	31	49	3	17
	mitte-eestlased	18	57	8	17
Läti*	kokku	21	60	4	15
	eestlased	20	60	4	16
	mitte-eestlased	23	61	4	12
Leedu*	kokku	18	55	5	22
	eestlased	16	53	6	25
	mitte-eestlased	23	61	3	13
Saksamaa	kokku	16	52	7	25
	eestlased	14	51	7	28
	mitte-eestlased	20	57	4	19
Holland	kokku	10	46	7	37
	eestlased	9	45	6	40
	mitte-eestlased	13	48	9	30
Venemaa	kokku	9	59	14	18
	eestlased	3	54	19	24
	mitte-eestlased	23	71	3	3
Ukraina	kokku	6	50	17	27
	eestlased	4	45	19	32
	mitte-eestlased	14	64	13	9
Poola	kokku	4	50	22	24
	eestlased	4	49	22	25
	mitte-eestlased	5	52	23	20
Ameerika Ühendriigid	kokku	4	29	19	48
	eestlased	4	29	16	51
	mitte-eestlased	3	28	30	39

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Joonis 4.5. Toidukaupade päritolumaad ja tarbija usaldus

4.5. Kodumaise- ja importtoidukauba osatähtsus elanike toidukaubaostudes kaubagrupiti

Konkreetsete kaubagruppide osatähtsust elanike toidukaubaostudes on jälgitud alates 1996. aastast. Käesolevas uuringus hindasid tarbijad kodumaiste ja importkaupade osatähtsust 20-s kaubagrupis, mille puhul esineb kaubanduse sortimendis nii kodumaine kui importtoodang. Varasemaid kaubagruppe täiendati 2005. aastal kartulite ja makaronitoodetega. Kodumaiste toidukaupade osatähtsused ostudes on esitatud alljärgnevalt aegridadena (vt tabel 4.5, joonis 4.6).

Tabel 4.5. Kodumaise toidukauba ostmise aastatel 1996-2005

(% vastanutest, kes ostavad ainult + peamiselt kodumaist toidukaupa*)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
kartul	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93 (75)
suitsuvorst, sink	95 (74)	96 (79)	96 (77)	97 (78)	96 (74)	96 (73)	94 (69)	94 (67)	91 (65)	91 (63)
juust	93 (72)	94 (70)	94 (68)	93 (72)	93 (69)	94 (63)	88 (56)	86 (47)	81 (43)	87 (40)
majonees	72 (46)	79 (28)	79 (54)	84 (57)	83 (54)	86 (59)	86 (56)	83 (51)	84 (56)	85 (54)
jogurt	62 (34)	71 (43)	72 (46)	81 (55)	85 (58)	85 (59)	81 (54)	84 (55)	81 (56)	82 (53)
jahu ja tangained	70 (47)	72 (44)	70 (23)	70 (44)	75 (43)	73 (43)	77 (46)	82 (47)	80 (46)	80 (46)
värsk kõõgivil	85 (60)	84 (59)	80 (47)	82 (52)	80 (50)	84 (51)	82 (48)	74 (35)	67 (33)	78 (41)
jäätis	58 (30)	64 (31)	70 (36)	79 (43)	82 (44)	81 (44)	80 (43)	78 (38)	80 (44)	78 (40)
linnuliha	62 (39)	58 (36)	53 (32)	55 (34)	60 (33)	59 (34)	61 (37)	63 (35)	67 (38)	73 (42)
keedised, moosid	-	-	-	-	-	69 (49)	52 (37)	46 (29)	48 (28)	71 (50)
sulatatud juust	72 (44)	70 (41)	72 (44)	75 (48)	76 (48)	75 (46)	70 (39)	68 (33)	66 (36)	71 (33)
küpsised, keeksid, koogid	55 (26)	58 (27)	64 (29)	71 (40)	74 (40)	70 (35)	72 (33)	70 (30)	69 (30)	67 (27)
toiduõli	-	-	-	-	-	48 (23)	58 (31)	61 (29)	63 (34)	66 (37)
õlu	79 (54)	83 (56)	-	-	-	-	71 (52)	65 (42)	65 (43)	60 (36)
mahlad	52 (29)	51 (29)	51 (26)	55 (28)	61 (33)	58 (32)	59 (31)	51 (23)	50 (22)	62 (31)
mineraalvesi (lauavesi)	-	68 (45)	64 (42)	67 (43)	65 (37)	65 (41)	62 (37)	60 (30)	59 (32)	62 (30)
kommid, šokolaad	51 (25)	56 (27)	60 (29)	64 (30)	66 (30)	61 (30)	64 (26)	62 (22)	58 (23)	55 (18)
viin	69 (45)	69 (45)	-	-	-	-	60 (42)	60 (39)	53 (34)	50 (30)
makaronitooded	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42 (15)
värsk puuvili	31 (14)	29 (14)	19 (10)	24 (12)	32 (15)	32 (15)	40 (17)	29 (11)	23 (9)	39 (17)

* ainult kodumaiste + peamiselt kodumaiste toidukaupade ostjate osakaal, sulgudes on toodud ainult kodumaiseid toidukaupu eelistavad ostjad

Kodumaiseid tooteid eelistatakse kõikides tooterühmades, v.a värske puuvili ja makaronitooded, kus tarbitakse sagedamini nii kodumaist kui importtoodangut (vastavalt 39% ja 32%) või ainult importtoodangut (21% ja 23%). Importtoodangu osa ongi kõige suurem värske puuvilja ja makaronitoodete puhul. Kodumaise värske puuvilja ostmine on aasta jooksul paranenud (ainult + peamiselt - 39% vastanutest, eelmisel aastal 23%), hea õunasaagi tõttu paranes ka pakkumine kaubanduses .

Kõige suurem on kodumaiste toodete ostjate osakaal kartulite, suitsuvorstide ja sinkide puhul (93% ja 91%). Väga suur on kodumaiste toodete eelistajate osakaal ka juustu (87%), majoneesi (85%), jogurti (82%), jahu ja tangainete (80%) puhul, kusjuures kodumaise juustu eelistajaid on aastaga oluliselt lisandunud (eelmisel aastal 81%). Selle põhjuseks võib lugeda odavate Leedu juustude sortimendi vähenemist kauplustes ja turgudel 2005. aastal ning Leedu juustude hinnatõusu Eesti jaekaubanduses.

Kodumaise jäätise eelistajate hulk on veidi vähenenud (78%, eelmisel aastal 80%). Seda on mõjutanud see, et alates 2004. aasta teisest poolest on importjäätiste sortiment kauplustes hakanud jälle suurenema ning nii on valikuvõimalusi varasemast enam.

Oluline tõus on toimunud kodumaise värske köögivilja, linnuliha, mahlade, keediste ja mooside eelistamises lisaks puuviljadele. Kodumaise värske köögivilja langustendents on peatunud: kui värsket kodumaist köögivilja eelistas 2004. aastal 67% (ainult + peamiselt), siis 2005. aastal juba 78% vastanutest. Selle põhjuseks on heade saakide tõttu varasemast madalamad ja konkurentsivõimelisemad kodumaiste köögiviljade hinnad. Kodumaise linnuliha eelistajaid oli 2004. aastal 67% ja 2005. aastal 73%. Suure tõenäosusega ei pannud paljud tarbijad tähele, et 2005. aastal müüs AS Tallegg periooditi Soomest pärit linnuliha (mis oli märgitud ka pakenditele), sest oma tootmist piiras ettevõtte lindlates levinud salmonelloos.

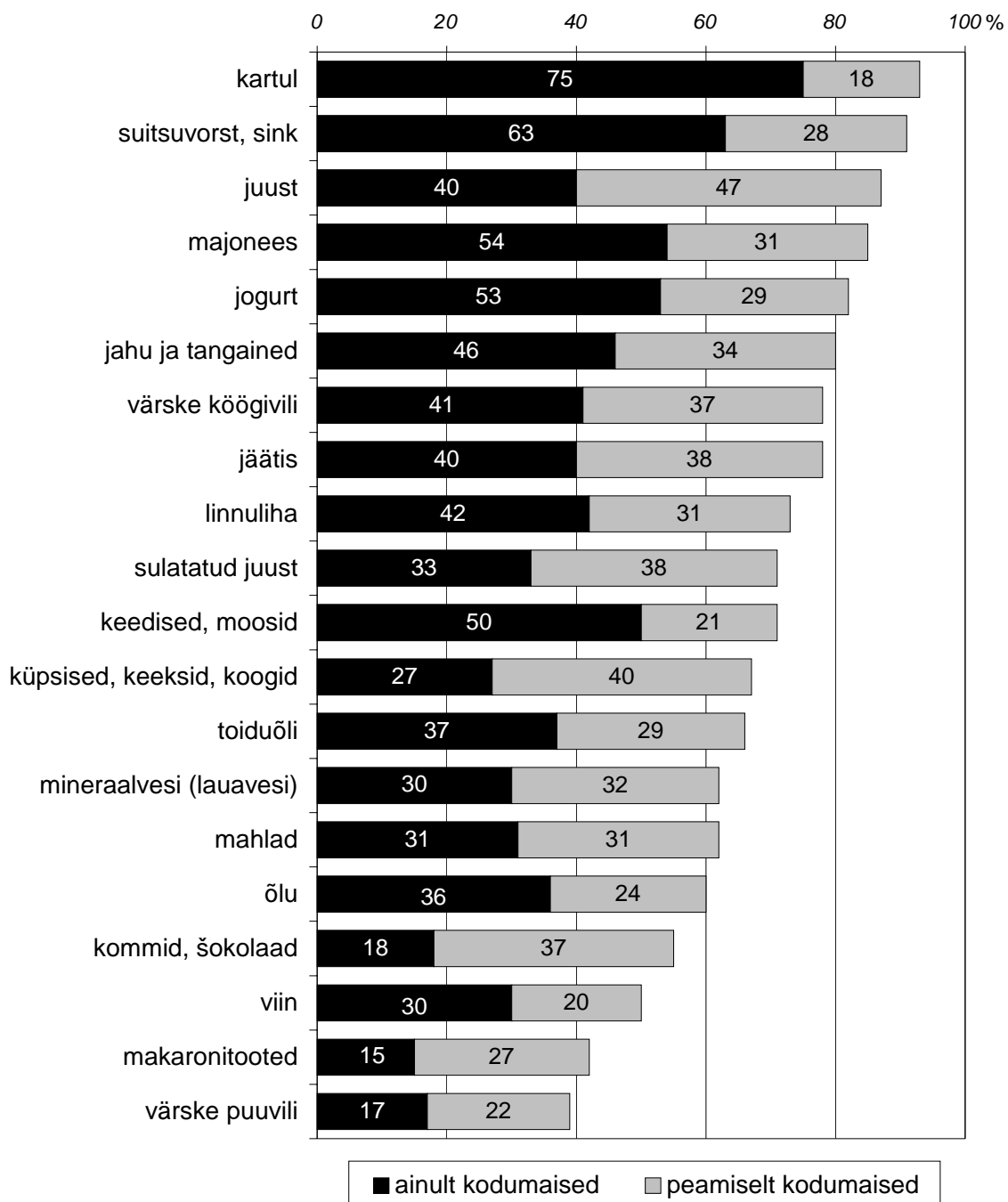
Kodumaiseid mahlu eelistab osta 62% vastanutest, mis on alates 1996. aastast kõige kõrgem protsent. Sagedasim vastus pole enam mitte “enam-vähem võrdselt kodumaist ja importi”. See viitab kodumaisete mahlade heale konkurentsivõimele. Uuringu tulemused näitavad, et suhkrutrahvi teema kajastamine meedias, mooside kogumise kampaaniad ja üritused ning hea marja- ja õuna-aasta on tunduvalt tõstnud tarbijate huvi selle kaubagrupi vastu. Kodumaiseid moose eelistab osta 71% vastanutest, mis on kõrgeim tase alates 2001. aastast, kui kaubagruppi esmakordselt vaadeldi. Mittetarbijate osa on vähenenud poole võrra – 16% (2004. aastal 32%).

Tõusnud on kodumaiste sulatatud juustude ja toiduõli eelistajate osakaal, vastavalt 71% ja 66%-ni (2004. aastal 66% ja 63%). Kommide ja šokolaadide grupis eelistab üle poolte (55%) tarbijaist peamiselt kodumaiseid tooteid, üle kolmandiku ostab võrdselt kodumaist ja importkaupa (38%). Kodumaise õlle eelistamine on peale vahepealset paariaastast stabiilset perioodi taas langenud, 2005. aastal ostis ainult või peamiselt kodumaist õlut vaid 60% vastanutest (2004. aastal 65%). Ka siin võib üheks põhjuseks lugeda importõlle sortimendi laienemist kauplustes 2005. aastal.

Kodumaiste toidukaupade eelistamine varieerub sõltuvalt tarbijate elukohast, vanusest ja sissetulekust (vt lisa 2.15, joonis 4.7 ja 4.8). Üldiselt eelistavad kodumaiseid tooteid enam maaelanikud. Maaelanike ostudes on kodumaiste toodete osakaal suurem toiduõli, jahu ja tangainete, mooside, mahlade, värskel puuviljal, makaronitoodete ja jäätise osas; väiksem aga linnuliha ostudes, sest tarbitakse rohkem oma toodangut ja odavamat Leedu linnuliha. Uuringu tulemused näitavad üldist kodumaiste toodete eelistamise tendentsi vanuse kasvades, kuid kaubagrupiti on tarbijate käitumine erinev. Näiteks 18-29-aastased noored eelistavad võrreldes teiste vanusegruppidega osta rohkem kodumaiseid jogurteid ja moose, 30-49-aastased kodumaist mineraal- või lauavett, õlut ja viina ning vanemad kui 50-aastased kodumaiseid makaronitoodeteid, komme, küpsiseid, keekse ja kooke ning värskel puuviljal.

Kodumaiste toidukaupade osatähtsus ostudes

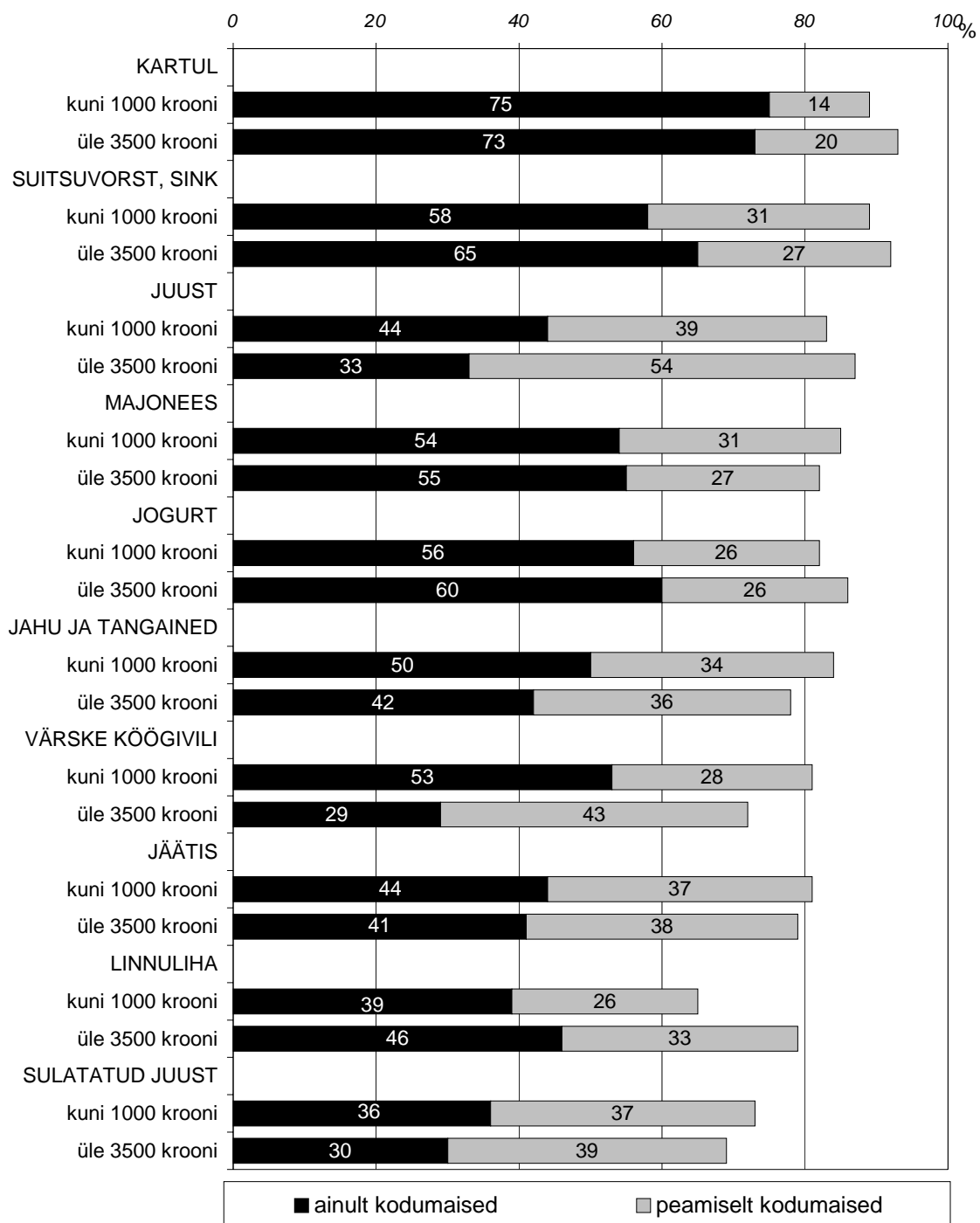
(% vastanutest)

Joonis 4.6. Kodumaiste toidukaupade osatähtsus ostudes

Kodumaiste toidukaupade osatähtsus ostudes sissetulekute lõikes (1)

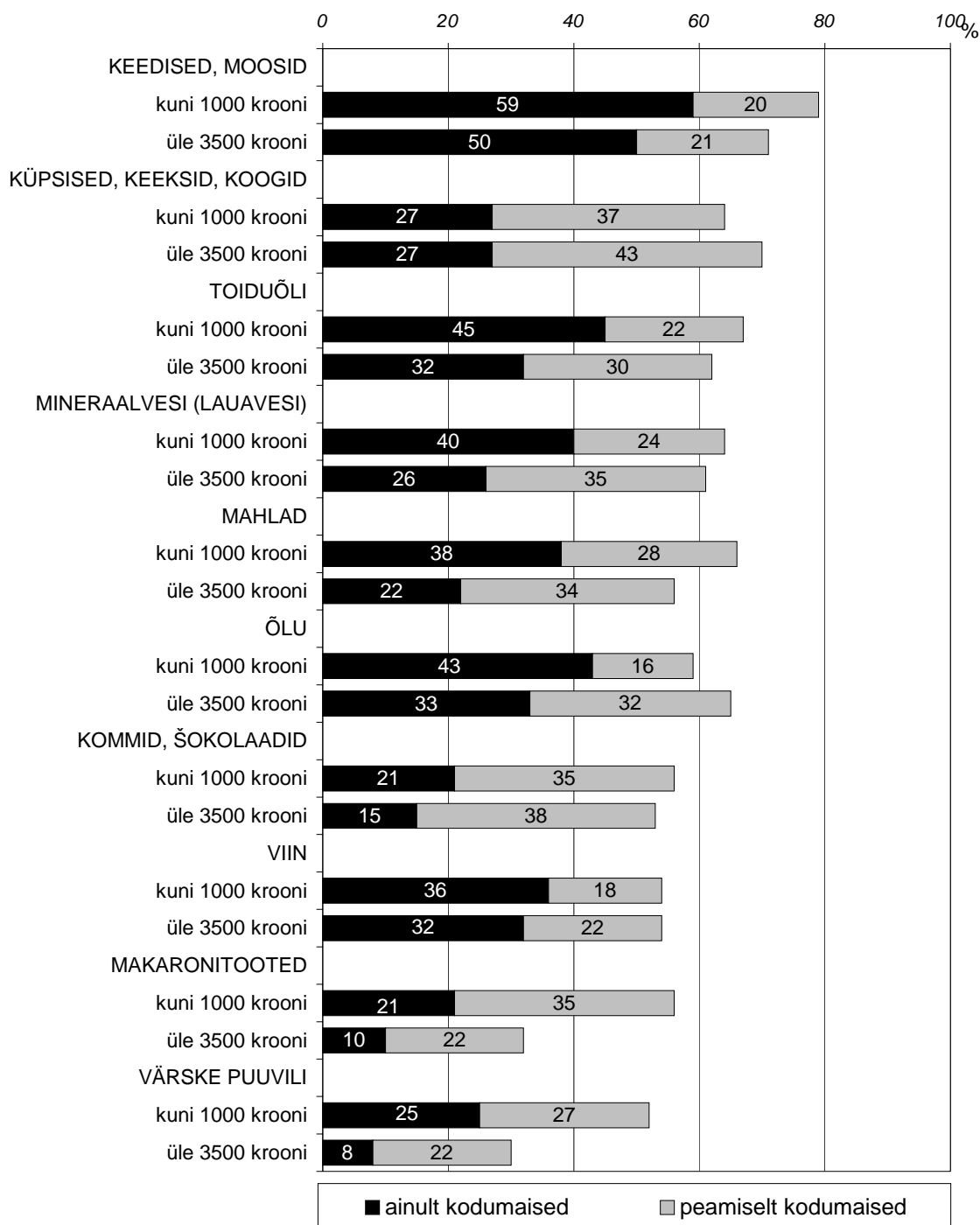
(% vastanutest madalaimas ja kõrgeimas sissetulekugrupis)

Joonis 4.7. Kodumaiste toidukaupade osatähtsus ostudes kõrgeimas ja madalaimas sissetuleku grupis (1)

Kodumaiste toidukaupade osatähtsus ostudes sissetulekute lõikes (2)

(% vastanutest madalaimas ja kõrgeimas sissetulekugrupis)

Joonis 4.8. Kodumaiste toidukaupade osatähtsus ostudes kõrgeimas ja madalaimas sissetuleku grupis (2)

4.6. Kodumaise- ja importtoidukauba eristatavus ostmisel

Eesti tarbijate hinnanguid kodumaise ja importtoidukauba eristamisele on uuritud alates 1999. aastast. Elanikel paluti märkida, kas toidukauba ostmisel on lihtne või keeruline vahet teha kodumaise ja imporditud toidukauba vahel. Kui vastaja jaoks polnud eristamine lihtne, paluti tal täiendavalt selgitada, mis muudab eristamise keeruliseks.

Tabel 4.6.1. Kodumaise ja importtoidukauba eristatavus ostmisel: lihtsus või keerulisus kauba päritolu määramisel (% vastanutest)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
lihtne	33	32	30	21	34	16	22
mitte alati lihtne	60	61	63	67	60	66	64
raske	3	4	5	8	4	10	10
ei oska öelda	4	3	2	4	2	8	4

Toidukaupade eristamine päritolu järgi valmistab elanikele endiselt raskusi ja pole mitte alati lihtne (64% vastanutest), 10% elanikest hindab kaupade eristamist ostmisel raskeks. Seega on 2005. aasta jooksul raskustega kokku puutunud kolm elanikku neljast (74% vastanutest), mis on samal tasemel 2004. aastaga. Aasta jooksul on veidi suurenenud elanike osa, kelle jaoks eristamine on muutunud lihtsamaks (22%), kuid kardinaalset muutust paremusele ei ole toimunud (vt tabel 4.6.1 ja joonis 4.9).

Põhja-Eesti, Tallinna ja teiste Eesti suuremate linnade elanikud märkisid üldisest keskmisest sagedamini, et vahe tegemine on lihtne (vt lisa 2.17). Kodumaise ja importtoidukauba eristamine valmistab suhteliselt enam raskusi üle 50-aastastele elanikele. 50-64-aastastest elanikest peab eristamist keeruliseks 13% ja 65-74-aastastest 14% (Eestis üldiselt 10%), lihtsaks vastavalt 17% ja 14% (Eestis üldiselt 22%).

Ülaltoodud tulemused näitavad puudusi tarbijate informeerimisel ja erimärgiste kasutamisel. Just viimaste enama kasutuse kaudu muutuks elanikke huvitava kauba päritolumaa kindlakstegemine märgatavalt lihtsamaks. Praegu usaldatakse toote kodumaisuse kindlakstegemisel paljuski Eesti tootjat (tootja nimi on märgi staatuses), kuid see harjumuspärane märgisüsteem ei kehti enam sajaprotsendiliselt, kuna Eesti tootjad ei pruugi alati valmistada toodet Eestis või Eesti toorainest.

Kui vahetegemine kodumaiste ja importtoidukaupade vahel polnud vastaja hinnangul lihtne, siis palusime täiendavalt selgitada, mis muudab eristamise keeruliseks. Vastamiseks võis kasutada etteantud variante või sobiva puudumisel loetelu täiendada. Varasemates uuringutes esinenud vastusvarianti, “vähene tooteinfo pakendil”, muudeti käesolevas töös konkreetsemaks ja selle asemel lisandusid loetellu kaks uut tegurit: “pakendil olevast tooteinfost ei selgu kasutatud tooraine päritolumaa” ja “pakendil olevast tooteinfost ei selgu tootjamaa ja tootja”. Tulemused on esitatud võrdlevalt 2002-2005. aasta kohta (vt tabel 4.6.2 ja joonis 4.10).

Tabel 4.6.2. Tegurid, mis muudavad toidukauba päritolu määramise keeruliseks (% vastanutest, kelle jaoks eristamine pole lihtne, võis märkida mitu vastust)

Takistav tegur	2002	2003	2004	2005
pakendil on tooteinfo liiga väikese kirjaga	50	66	70	66
pakendil olevast tooteinfost ei selgu kasutatud tooraine päritolumaa	-	-	-	59
pakendil olevast tooteinfost ei selgu tootjamaa ja tootja müüjatel on vähesed teadmised kauba päritolust	-	-	-	48
kodumaiste toidutoodete ja kaubamärkide nimed on võõrapärased	30	34	43	40
kaupade pakendid ei eristu	-	49	42	35
importtoodete nimed ja kaubamärgid on eestipärased	-	27	23	24
müüjad annavad teadlikult valeinformatsiooni	-	21	20	21
muu	10	7	11	13
	4	4	5	3

Nende inimeste jaoks, kes olid kogenud 2005. aasta jooksul raskusi toidukauba päritolu määramisel ja keda oli kokku kolm neljandikku täiskasvanud elanikkonnast, oli peamiseks takistuseks pakendil oleva tooteinfo lugemine. Tooteinfo on tarbijate jaoks liiga väikese kirjaga (66% vastanutest, kes kogenud kauba päritolu määramisel raskusi). Aastaga on küll toimunud väike nihe paremusele (4%-punkti), kuid probleem püsib endiselt. Sarnaselt 2004. aastaga näitasid uuringu tulemused olulisi puudusi pakenditel olevas tooteinfos. Inimesed sooviksid, et pakendil olevast tooteinfost selguks kasutatud tooraine päritolumaa, tootja ja tootjamaa (takistava tegurina märkis 59% ja 48% vastanutest, kes olid kogenud kauba päritolu määramisel raskusi).

Kui tarbija ei saa iseseisvalt pakendil olevast tooteinfost selgust, siis kahjuks ei aita alati ka müüjate poole pöördumine; 40% vastajate arvates on ka müüjatel vähesed teadmised kauba päritolu kohta. Kodumaiste toidukaupade ja kaubamärkide nimede võõrapärusus takistab järjest vähem toidukaupade päritolu määramist (35% märkis takistava tegurina, 2004. aastal 42%). Suund on olnud positiivne alates 2003. aastast, mille taga on tootjate ja tarbijakaitse jõupingutused, kuid osaliselt ka inimeste harjumine osade kaubamärkidega. Samas ei ole vähenenud probleemid pakendite eristatavusega (24%, 2004. aastal 23%), importtoodetele eestipäraste nimede ja kaubamärkide panemisega (21%, 2004. aastal 20%) ning müüjate teeninduskvaliteediga, sest endiselt märgiti teadlikku valeinformatsiooni andmist (13% vastanutest, kes kogenud eristamisel raskusi). Eestipäraste kaubamärkide all müüdavaid importtooteid on viimastel aastatel Eesti kaubanduses pidevalt (munad, Rannamõisa linnuliha, Maiasmoka küpsised, Maahärra külmutatud köögiviljad jt). Nende arv ei ole küll suur, kuid kui tarbijad need avastavad, siis tunnevad end sageli petetuna ning negatiivseid emotsioone võimenduvad.

Väikeses kirjas tooteinfo ei ole ainult vanemate inimeste probleem, kuid vanuse tõustes märgivad inimesed seda sagedamini (kuni 30-aastastest – 51%, 50-64-aastastest - 78%, vt lisa 2.18). Kirde-Eesti elanikud ja mitte-eestlased märgivad endiselt müüjate vähest teadlikkust kaupade päritolust ja teadlikku valeinfo andmist. Põhjuseks on siin erinev keelekeskkond,

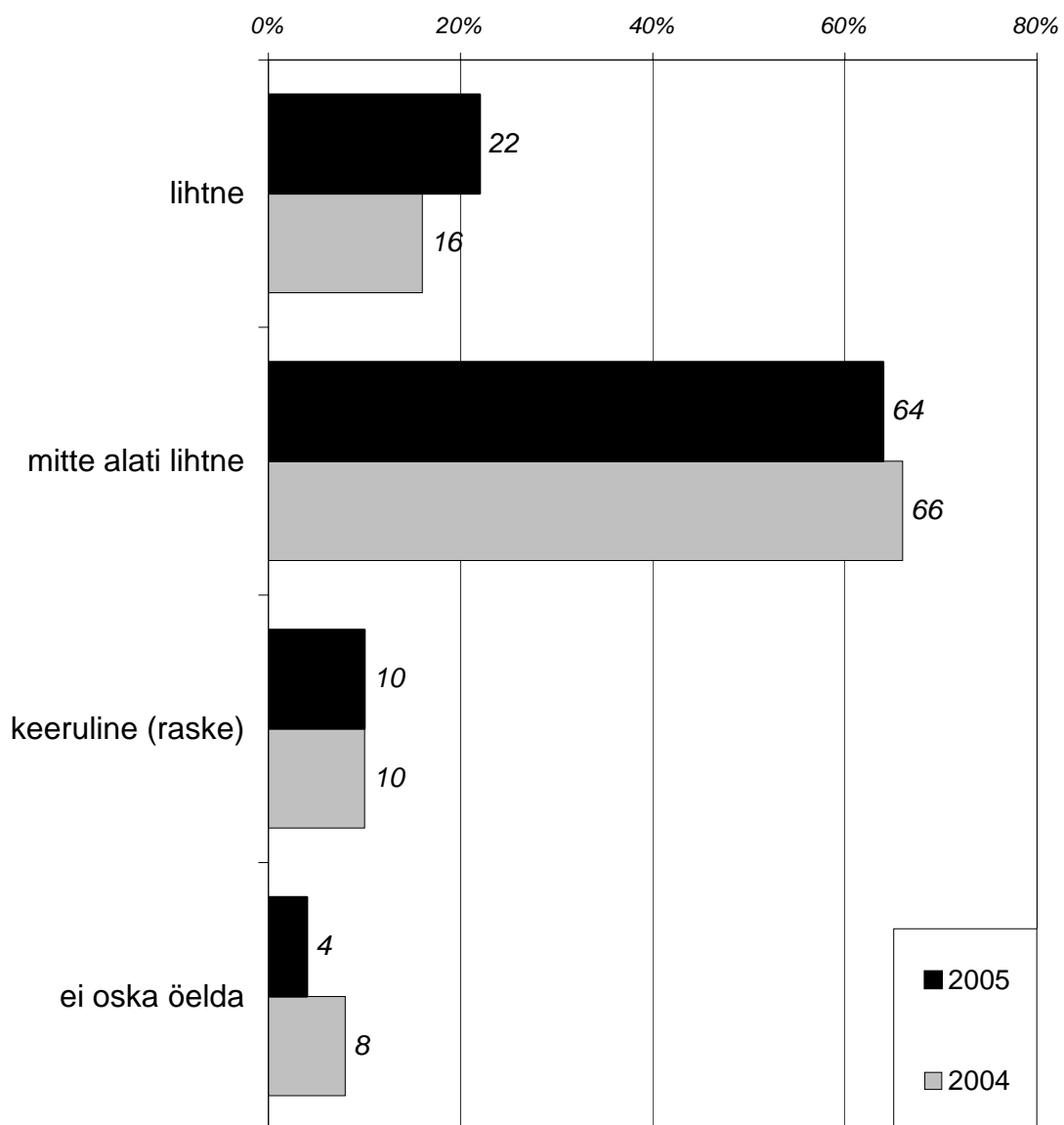
riigikeele puudulik valdamise tase, mille tõttu ei saada ise aru pakendil olevast eestikeelsest infost ega suudeta seda tõlkida eesti keelt mitteoskavale tarbijale. Kõrgharidusega tarbijad on aga suhteliselt enam olnud raskustes pakendile kirjapandud infost tootjamaa ja tooraine päritolumaat väljaselgitamisel (teadlikumatenas sooviksid selgust teistest tarbijarühmadest enam).

Muud põhjused, mille tõttu on kodumaise toidukauba eristamine impordist keeruline, on valdavalt seotud keele küsimusega. Mitte-eestlastel on probleemiks eestikeelsest infost arusaamine, eestlastel pigem võõrkeelsest infost arusaamine ehk puudulik võõrkeeleoskus. Kuna eestikeelne tooteinfo ei kattu alati üks-üheselt originaalinfoga, siis soovitakse ka seda lugeda ja et see ei oleks kinni kaetud. Teine probleemide grupp on seotud kodumaise toote määramise kriteeriumidega. Eeldatakse, et kodumaiste tootjate kaubad oleksid ka toodetud Eestis, mitte mujal ja imporditud kaupa ei pakendataks Eestis (jääb petlik mulje, nagu oleks kaup toodetud Eestis) ja ei pandaks eestipärast nime ning Euroopa Liidus toodetud kaupadel oleks märke konkreetse tootjamaa kohta.

Endiselt soovivad tarbijad parema eristatavuse huvides paigutada kodumaised ja importkaubad ostukohtades eraldi, tõsta Eesti toodete pakendite originaalsust, paigutada tooteinfo pakenditel tarbijale arusaadavalt. Need probleemid näitavad, et elanikud ei tunne eristamist hõlbustavaid tootemärke (“pääsukesemärk”, “Eestis kasvatatud” jms), ei oska neid päritoluga piisavalt seostada või ei usalda neid veel piisavalt ning vajaksid täiendavat ja konkreetsemat informeerimist. Tootjatele aga tagaks erimärgiste senisest ulatuslikum kasutamine ja tarbija ostuvaliku lihtsustamine suurema tarbija usalduse ja lojaalsuse rääkimata positiivsest kliendisuhtest.

Kas Teie arvates on ostmisel lihtne või keeruline vahet teha kodumaise ja imporditud toidukauba vahel?

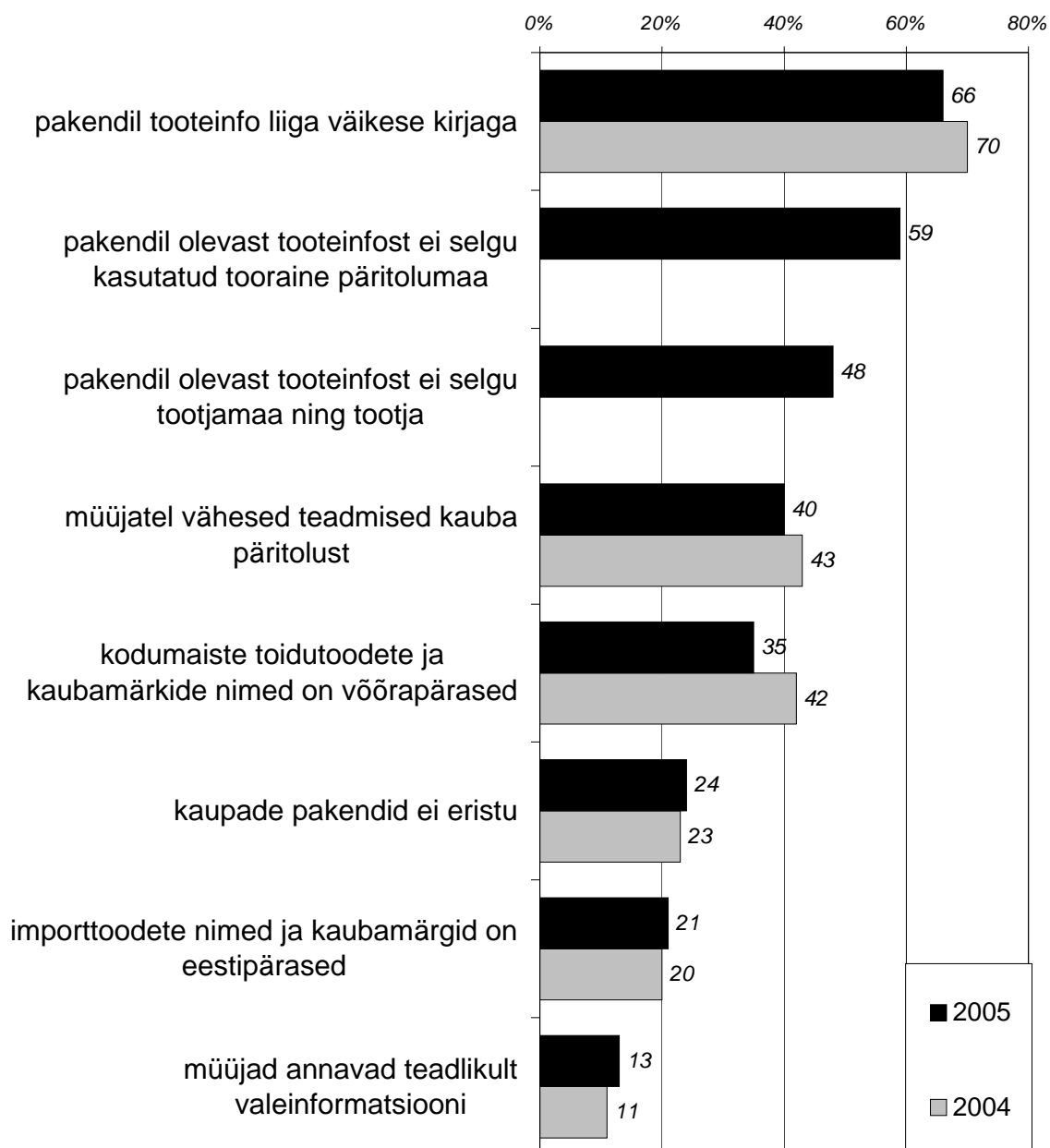
(% vastanutest)

Joonis 4.9. Kodumaise ja imporditud toidukauba eristamine ostmisel

Kui kodumaise ja imporditud toidukauba eristamine pole lihtne, siis mis muudab selle keeruliseks?

(% vastanutest, kelle jaoks eristamine pole lihtne, n=761)

Joonis 4.10. Põhjused, miks kodumaise toidukauba eristamine importkaubast on keeruline

KOKKUVÕTE

EKI 2005. aasta küsitluse tulemustest:

- Elanikud on oma toidu ja toitumise hindamisel kõige enam rahul toidu kogusega. Väga hea või hea hinnangu oma toidu kogusele andis 66% vastanutest. Toitumise regulaarsuse, mitmekesisuse ja tervislikkusega oli väga rahul või rahul vastavalt 49%, 48% ja 36% vastanutest. Kui toidu kogust ja toitumise regulaarsust hinnati tüüpiliselt heaks, siis toidu mitmekesisust ja tervislikkust rahuldavaks. Elanike hinnang oma toitumise tervislikkusele ei ole viimasel kahel aastal oluliselt paranenud.
- Eesti elanikud peavad tervisliku toitumise juures väga tähtsaks sooja toidu söömist vähemalt kord päevas, toit peab olema võimalikult värsket, kodumaine ja puhas, st võimalikult vaba lisaainetest, konservantidest ja värvainetest. Tervisliku toidu kuvandisse kuulub ka korralik hommikusöök, üldise korrapärane söömine, puu- ja köögiviljade rohke tarbimine ning rasvade mõõdukas tarbimine. Ebasoovitav on süüa kiirtoitu.
- Eesti inimeste hinnangul sisaldab nende toit piisavalt valke, süsivesikuid ja rasvu (vastavalt 74%, 73% ja 66% vastanutest). Mineraalainete ja vitamiinide piisavust toidus tõdesid vaid pooled vastanutest (vastavalt 54% ja 51%). Inimeste teadlikkus oli madalam mineraalainete sobiva koguse kohta – hinnangut ei osanud anda 23% vastanutest. Nii mineraalainete kui vitamiinide osas märgiti puudujääki oma toidus. Mineraalainete ebapiisavust tunnistas 22% vastanutest, vitamiinide vähesust 35% vastanutest, st kolmandiku täiskasvanud elanike toit ei ole nende enda hinnangul täisväärtuslik.
- Valdava osa toiduainete tarbimissoov on püsinud viimase aasta jooksul samal tasemel, v.a värsket kala, puu- ja köögivilja, lamba- ja ulukiliha, lihakonservide osas. Samal tasemel soovetakse tarbida põhilisi Eesti inimeste toidulauale kuuluvaid toiduained nagu munad, leib, jahu, kartul, piim, juust jms. Värsket kala, puu- ja köögivilja osas on olemas märkimisväärne rahuldamata nõudlus ja tarbimispotentsiaal. Värsket kala, puu- ja köögivilja soovis 2006. aastal süüa rohkem 65%, 57% ja 52% täiskasvanud tarbijatest, tarbimise vähendamise või lõpetamise soov oli nullilähedane. Lamba-, ulukiliha ja lihakonservide suurem osa tarbijaist ei söö; lambaliha ei söö 50%, ulukiliha 56% ja lihakonservide 44% vastanutest.
- Võrreldes tulemusi varasemate aastatega, võib tõdeda tervisliku toitumise suuna jätkumist. Elanikel on huvi tarbida rohkem kala, linnuliha, puu- ja köögivilju ning marju ja piimatooteid ning vähendada magusasöömist, suhkrut sisaldavate ja rasvaste toodete söömist. Tervislikuks ei peeta valmistoitide – kulinaariatoodete söömist, kuigi see on kiire ja mugav. Vorstitud toodete puhul pole ilmselt kvaliteet enam tarbijat rahuldav.

- Toidukaupade ostmisel jälgib tervislikkust alati või tavaliselt 70% vastanutest. Võrreldes 2003. aastaga on see 6%-punkti võrra vähenenud. Kõige pakilisemaks probleemiks tervislikkuse jälgimisel on endiselt info kehv loetavus toidukaupade pakenditel, st info on liiga väikeses kirjas. Üsna suureks takistuseks on ka tervislike toidukaupade müügikohtade vähesus ja kallim hind, kusjuures müügikohtade vähesus on muutumas järjest teravamaks probleemiks. Tervislike toidukaupade ostmine sõltub pere sissetulekutest. 2005. aastal oli 74%-l vastanutest (17% alati ja 57% üldiselt) olemas rahalised võimalused meelepärase tervisliku toidu ostmiseks. Vähenenud on inimeste osakaal, kes saavad vaid väga harva või ei saa üldse osta soovikohast toitu – 25% (2003. a. 30%).
- 94% elanikest ostab toidukaupu vähemalt kaks korda nädalas. Kõige enam peresid (36% vastanutest) ostab toitu 2-3 korda nädalas. Iga päev toidukaupade ostmine on muutunud veidi harvemaks - 27% vastanutest (2004.a. 31%).
- Kauplused on peamiseks toidukaupade ostukohaks üheksale inimesele kümnest (92%). Suurte toidukaupluste populaarsus toidukaupade ostukohana tõuseb. Kui 2003. aastal eelistas suurest toidukauplusest osta 54% vastanutest, siis 2004. aastal 59% ja 2005. aastal juba 65% vastanutest. Suured toidukauplused on kliente juurde saanud väikepoodide arvelt (26%, 2003.a. 25%, 2004.a. 31%). Turgu eelistab toidukaupade peamise ostukohana 6% vastanutest, mis on oluliselt vähem võrreldes 2003. aastaga, kuid lähedane 2004. aastaga (2003.a. 15%, 2004.a. 7%).
- Järjest suurem osa lihast ja lihatoodetest, piimast ja piimatoodetest, jahust ja tangainetest ning suhkrust ostetakse kauplustest. Kuid eelmise aasta üleüldine kaupluste osakaalu suurenemise kasvutempo on pidurdunud ega ilmne enam nii ulatuslikult. Kaupluste osakaal on vähenenud kala, köögiviljade, puuviljade ja marjade, mee, kanamunade ning kartulite ostmisel. Turult ja hulgilaost ostmise osakaal on üldiselt vähenenud, kuid kala, kartulite, köögiviljade ja mee osas on näha jälle turgude tähtsuse suurenemist. Turg ei ole ühegi vaadeldud toiduaine osas peamiseks ostukohaks. Omatoodangu osakaal on seoses hea saagiaastaga märkimisväärselt suurenenud puuviljade ja marjade osas – 45% (2004. a. 31%) ning on valdav veel ka mooside ja keediste (78%), kartulite (34%) ja köögiviljade puhul (37%).
- Toiduostukohtade valiku juures peavad tarbijad endiselt kõige olulisemaks kvaliteetsete toidukaupade olemasolu (väga tähtis 91% vastanutest), kusjuures aastaga on kvaliteedi tähtsus tõusnud (4%-punkti). Ostukoha puhtus ja korralikkus (87%), meeldiv teenindus (79%), soodsad hinnad (75%), lai kodumaiste toidukaupade valik (70%), vähene ajakulu (67%) ning ostukoha lähedus (60%) on elanikele samuti väga olulised. Söömise ja vaba aja veetmise võimalusi ei peeta ostukohtade juures oluliseks (64% ja 77% vastanutest, 2004.a. - 70% ja 81%).

- Eesti elanikud lähtuvad toidukaupade valikul esmajärjekorras kvaliteedist (94% vastanutest pidas väga tähtsaks), värskusest (92%), maitsest (91%), tervislikkusest (69%), soodsast hinnast (67%), kodumaisest päritolust (65%), koostisest (64%) ning toote välimusest (59%). Võrreldes 2004. aastaga on väga oluliste kriteeriumide hulka lisandunud toidukaupade koostis ja välimus. Toodete päritolumaa on aga muutunud aasta jooksul tarbijaile olulisemaks (65% vastanutest, 2004.a. 60%). Tarbijate ostuotsuseid mõjutavad suuresti ka geneetiliselt muundatud organismide puudumine tootes, sooduspakkumised ja päritolu mahetootmisest.
- Elanikud määratlevad toote kodumaiseks, kui see on toodetud Eestis (oluline 97% vastanutest) ja Eesti toorainest (96%). Üha enam tarbijaid tugineb toidukauba kodumaisuse määratlemisel märkidele: Eesti kaubamärgile (89%), “pääsukesemärgile” või “Eestis kasvatatud” - märgile (88%), kuid märkide olemasolu kauba pakendil pole määratlemise kriteeriumina veel piisav. Ainuüksi Eesti retsepti järgi tootmine ei anna tarbijaile kindlust, et tegemist on kodumaise tootega. Selliseid tooteid peab kodumaiseks 75% Eesti elanikest.
- Kodumaiste toidukaupade eelistamine 2005. aastal veidi tõusis: 79% vastanutest ostis 2005. aastal valdavalt kodumaiseid toidukaupu (tõus 2%-punkti). Toidu päritolumaa suhtes jäi ükskõikseks iga viies täiskasvanu (20% vastanutest). Tulemused näitavad teatud selgendumist tarbijate väärtustes, sest osad päritolumaa suhtes ükskõiksed tarbijad on pöördumas tagasi kodumaise toodangu juurde. Kodumaise toidukauba eelistamine on tõusnud kõikides uuritud vanusegruppides, v.a üle 65-aastased elanikud, kus see on alati kõrgem olnud. Alla 30-aastaste noorte puhul on tõus olnud 4%-punkti (71%, 2004. a. 67%).
- Kodumaiseid toidukaupu iseloomustab harjumuspärane maitse (96%), värskus (95%), usaldusväärsus (93%), tervislikkus (92%), püsiv (90%) ja kõrge kvaliteet (91%). Tulemused näitavad väga kõrget tarbija usaldust ning rahulolu. Aastaga on märkimisväärselt tõusnud kodumaiste toidukaupade usaldusväärsus, kvaliteet on püsivam, sortiment on laienenud, hind on muutunud taskukohasemaks ning toodete maitse on uuenenud või täienenud, mis näib tarbijaile uudne ja huvitav. Vaatamata üldisest positiivsusest võib harjumuspärase maitsega, värskete, vähese lisaainete sisaldusega, meeldivas ja sobivas pakendis olevate kodumaisete toodete leidmine olla varasemast vähem kindlam: “jah, alati” - vastuste protsent oli oluliselt madalam võrreldes 2004. aastaga.
- Eesti tarbijad usaldavad erinevatest riikidest pärit üksikuid toidukaupu, mitte päritolumaast sõltuvalt kõiki. Usaldus mõne riigi kõikide toidukaupade vastu viitab maa väga heale mainele, kuid erineva kultuuritaustaga Eesti elanikel on erinev lävi teistest riikidest pärit toidukaupade suhtes. Usaldusväärsemana tajusid tarbijad geograafiliselt lähedal asuvatest riikidest pärit toidukaupu: Soomest, Rootsist, Taanist, Norrast, Lätist ja Leedust (kõiki toidukaupu usaldab 18-28% vastanutest). Põhjamaade kaupu tajuti kodumaistele kõige lähedasematena: kõiki toidukaupu usaldas 28%, üksikuid 51% vastanutest. Nimetatud maade tooteid tajutakse lisaks maitse-eelistuste lähedusele ka tervislikemate ja puhtamatena (vabad

lisaainetest). Üksikuid Venemaa ja Ukraina toidukaupu usaldas iga teine täiskasvanud Eesti elanik (vastavalt 59% ja 50%), kõiki toidukaupu üks inimene kümnest (vastavalt 9% ja 6%). Eesti turul võivad üksikute toodetega edukad olla ka Hollandi, Ukraina, Poola tootjad – usaldatavus ületab 50% (kõik + üksikud tooted). Tarbimiskogemuse puudus, geograafiline kaugus koos riigi ebamäärase või negatiivse kuvandiga võivad olla suurema usaldamatuse põhjusteks (näiteks Ameerika Ühendriikide puhul).

- Kodumaiseid tooteid eelistatakse tarbida kõikides tooterühmades, v.a värske puuvili ja makaronitooted, kus tarbitakse sagedamini nii kodumaist kui importtoodangut või ainult importtoodangut, sest pakkumises on importtoodang valdav. Kõige suurem on kodumaiste toodete osakaal kartulite, suitsuvorstide ja sinkide puhul (93% ja 91%). Väga suur on kodumaiste toodete eelistajate osakaal ka juustu (87%), majoneesi (85%), jogurti (82%), jahu ja tangainete (80%) ostudes, kusjuures kodumaise juustu eelistamine on aastaga jälle suurenenud (eelmisel aastal 81%). Oluline tõus on toimunud lisaks puuviljadele kodumaise värske köögivilja, linnuliha, mahlade, keediste ja mooside eelistamises. Kodumaise värske köögivilja eelistamise langustendents hea saagiaasta ja odavate hindade tingimustes peatus. Avalikkuse suurendatud tähelepanu moosidele on tunduvalt tõstnud tarbijate huvi selle tootegrupi vastu. Tõusnud on kodumaiste sulatatud juustude ja toiduõli eelistajate hulk. Eestis toodetud õlle eelistamine on peale vahepealset paariaastast stabiilset perioodi taas langenud, 2005. aastal ostis ainult või peamiselt kodumaist õlut 60% vastanutest (2004.aastal 65%).
- Toidukaupade eristamine päritolu järgi valmistab elanikele endiselt raskusi ja pole mitte alati lihtne (64% vastanutest). 10% elanikest hindab kaupade eristamist ostmisel raskeks ja 22% lihtsaks. 2005. aasta jooksul koges raskusi toidukaupade päritolu määratlemisel kolm elanikku neljast (74% vastanutest), mis on samal tasemel 2004. aastaga. Peamiselt takistab määratlemist pakendil oleva tooteinfo mitterahuldav loetavus - oluline info on tarbijate jaoks liiga väikeses kirjas (66% vastanutest, kes kogenuid kauba päritolu määratlemisel raskusi). Aastaga on küll toimunud väike nihe paremusele (4%-punkti), kuid probleem püsib endiselt terav. Sarnaselt 2004. aastaga näitasid uuringu tulemused olulisi puudusi pakenditel olevas tooteinfos. Inimesed sooviksid, et pakendil olevast tooteinfost selguks kasutatud tooraine päritolumaa, tootja ja tootjamaa. Kui tarbija ei saa iseseisvalt pakendil olevast tooteinfost selgust, siis kahjuks ei aita alati ka müüjate poole pöördumine. Kodumaiste toidukaupade ja kaubamärkide nimede võõrapärasus takistab toidukaupade päritolu määratlemist aga järjest vähem.

Küsitlustulemuste protsentjaotused

TERVISLIK TOITUMINE

1. MILLISE HINNANGU TE ANNATE ENDA PRAEGUSELE TOITUMISELE?

	Väga hea	Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
(1) Toidu kogus	18	48	30	3	1
(2) Toidu mitmekesisus	7	41	43	8	1
(3) Toidu/toitumise tervislikkus	3	33	52	8	4
(4) Toitumise regulaarsus	9	40	38	11	2

2. KAS TE JÄLGITE TOIDUKAUPADE OSTMISEL NENDE TERVISLIKKUST?

	Alati	11
	Tavaliselt	59
(5)	Harva	27
	Mitte kunagi	3

3. KUI JÄLGITE TOIDU OSTMISEL TERVISLIKKUST, SIIS KAS JA MILLISEID PROBLEEME ON TEIL ESINENUD? Võite märkida mitu vastust!

(6)	Ei tee vahet tervisliku ja ebatervisliku toidu vahel	9
(7)	Tootjad ei paku piisavalt tervislikke tooteid	24
(8)	Ettevõtted ei tee piisavalt reklaami tervislikele toodetele	39
(9)	Ebapiisav tooteinfo pakenditel	32
(10)	Info pakenditel ei ole loetav (liiga väike, pole märgatav)	50
(11)	Tervislik kaup on ostukohtades raskesti ülesleitav	27
(12)	Tervisliku kauba pakend ei kutsu ostma, ei ärata tähelepanu	14
(13)	Tervislikke tooteid ei müüda igal pool	44
(14)	Tervislik kaup on kallim	44
(15)	Müüjad pole kursis tervislike toodete olemasoluga	20
(16)	Müüjad ei oska anda soovitusi tervisliku toidu ostmisel	27
(17)	Tervislik toit pole mulle meelepärane maitsega	8
(18)	Tooted sisaldavad ebasobivaid lisandeid	27
(19)	Tooted ei ole värsked	12
(20)	Muu vastus	3

4. MÕELDES PERE EELARVELE JA TOIDUOSTUDELE, SIIS KUIVÕRD VÕIMALDAB TEIE PERE RAHALINE OLUKORD OSTA TERVISLIKKE TOIDUKAUPU?

	Jah, ostame alati seda, mis meeldib	17
	Üldiselt küll, kuid mitte alati	57
(21)	Ostame väga harva seda, mis meeldiks	13
	Ei, me ei saa osta toitu nii nagu sooviks	12
	Ei oska öelda	1

5. MIS ON TEIE JAOKS TERVISLIKU TOIDU VÕI TOITUMISE PUHUL OLULINE?

Märkige, palun, vastus loetelu iga rea kohta!

	väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
(22) Kalorite sobiv hulk	24	54	22
(23) Mineraalainete ja vitamiinide sobiv sisaldus	38	49	13
(24) Rohke puu- ja köögiviljade tarbimine	64	32	4
(25) Rasvade mõõdukas tarbimine	47	46	7
(26) Süsivesikute (sh magusa) tarbimise piiramine	28	54	18
(27) Soola tarbimise piiramine	33	45	22
(28) Konservandi-, lisa- ja värvainevaba toidu eelistamine	62	29	9
(29) Kodumaise toidukauba eelistamine	69	28	3
(30) Mahetoidu tarbimine	36	45	19
(31) Praetud toiduainete vältimine või söömise vähendamine	21	52	27
(32) Pakendamata (vaakum-, gaasipakendid jms) toidukauba ostmine	14	50	36
(33) Kiirtoidu (hamburgerite, friikartuli, krõpsude jms) vältimine	65	27	8
(34) Poest valmistoidu ostmisest loobumine	23	45	32
(35) Toitlustuskohtades einestamisest loobumine	19	38	43
(36) Toidulisandite (mineraalained, vitamiinid) regulaarne tarbimine	22	42	36
(37) Päevase toidukoguse suurendamine	7	21	72
(38) Päevase toidukoguse vähendamine	16	40	44
(39) Korrapärane söömine	64	32	4
(40) Korralik hommikusöök	65	26	9
(41) Vähemalt kord päevas sooja toidu söömine	85	13	2
(42) Hilja õhtul söömisest loobumine	43	42	15
(43) Võimalikult värsket toidu söömine	77	21	2
(44) Tasakaalustatud toitumine	45	48	7
(45) Rohke vedeliku (va alkohol) tarbimine	40	45	15
(46) Muud vastust märkis 5%			

6. KAS TEIE TOIT SISALDAB TEIE ARVATES PIISAVALT JÄRGMISI TOITAINID?

Märkige, palun, vastus iga loetelu rea kohta!

	Liiga palju	Piisavalt	Liiga vähe	Ei oska öelda
(47) Süsivesikud (suhkrud)	15	73	5	7
(48) Rasv	18	66	9	7
(49) Vitamiinid	1	51	35	13
(50) Mineraalained	1	54	22	23
(51) Valgud	2	74	10	14

7. MIDA TAHAKSITE 2006. AASTAL OMA TOITUMISHARJUMUSTES MUUTA?

		Süüa rohkem	Süüa sama palju	Süüa vähem	Ei söö/ lõpetan
(52)	Puuvili	57	42	1	0
(53)	Köögivilid	52	47	1	0
(54)	Kartul	7	74	18	1
(55)	Marjad	46	52	1	1
(56)	Joogipiim	21	67	4	8
(57)	Jogurtid	27	58	5	10
(58)	Keefir, hapupiim jms	34	55	3	8
(59)	Või ja muud piimarasvamäärded	3	55	34	8
(60)	Hapukoor	5	70	21	4
(61)	Kohukesed	15	49	19	17
(62)	Kohupiim, kodujuust	32	60	4	4
(63)	Juust, sulatatud juust	16	67	13	4
(64)	Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)	3	51	25	21
(65)	Linnuliha	26	59	9	6
(66)	Sealiha	9	56	29	6
(67)	Veiseliha	18	53	13	16
(68)	Lambaliha	17	24	9	50
(69)	Ulukiliha	13	24	7	56
(70)	Vorstitooted	4	55	34	7
(71)	Singid	12	65	20	3
(72)	Kulinaariatooted	5	49	35	11
(73)	Lihakonservid	3	28	25	44
(74)	Värske kala	65	28	1	6
(75)	Kalakonservid	5	58	15	22
(76)	Kalapulgad jms kulinaariatooted	6	54	21	19
(77)	Leib	13	78	8	1
(78)	Sai	3	57	32	8
(79)	Makaronitooted	3	67	25	5
(80)	Müsli, teraviljahelbed, kama jms	27	49	5	19
(81)	Jahu, kruubid, tangud, manna jms	7	76	14	3
(82)	Alkohol	1	41	26	32
(83)	Suhkrut sisaldavad karastusjoogid	2	26	40	32
(84)	Maiustused (koogid, küpsised, kommid jms)	3	38	51	8
(85)	Munad	6	82	10	2
(86)	Margariin, majonees, toiduõli jms rasva sisaldavad toiduained	3	60	33	4
(87)	Muud vastust märkis 7%				

TOIDUKAUPADE OSTUEELISTUSED

8. KUI SAGELI OSTAB TEIE PERE TAVALISELT TOIDUKAUPU? Ainult üks vastus!

	iga päev	27
	4-6 korda nädalas	31
(88)	2-3 korda nädalas	36
	1 kord nädalas	5
	harvemini	1

9. MILLISEST OSTUKOHAST TEIE PERE ENAMASTI TOIDUKAUPU OSTAB?

Ainult üks vastus, märkige vaid **peamine** ostukoht!

	suurest toidukauplusest (3 või enam kassat)	65
	väikesest toidukauplusest (alla 3 kassa)	26
(89)	turul	6
	hulgi-laost	2
	otse talunikelt / tootjatelt	0
	autokauplusest	1

10. PALUN MÄRKIGE LIGIKAUDSELT (%-des ostukoha osakaal), KUST TEIE PERE OSTIS 2005. AASTA JOOKSUL JÄRGNEVAID IGAPÄEVASEID TOIDUAINETID?

		Kaup- lusest	Hulgi- laost	Turul	Otse talunikult (v.a turul)	Toodame (kasvatame) ise	Kokku	Ei tarbi üldse
(90)	liha	53,9%	2,1%	29,5%	10,2%	4,3%	= 100%	1,7%
(96)	lihatooted	76,6%	3,7%	17,1%	1,5%	1,0%	= 100%	1,1%
(102)	kala	58,3%	1,8%	31,0%	6,2%	2,8%	= 100%	3,4%
(108)	kalatooted	83,2%	2,9%	12,5%	0,5%	0,9%	= 100%	3,8%
(114)	piim	72,3%	1,0%	3,7%	18,5%	4,5%	= 100%	2,3%
(120)	piimatooted	87,0%	2,7%	5,5%	2,8%	2,0%	= 100%	0,5%
(126)	kanamunad	57,8%	2,1%	13,1%	17,4%	9,6%	= 100%	0,7%
(132)	kartulid	18,5%	0,4%	22,6%	24,3%	34,2%	= 100%	0,3%
(138)	köögiviljad	34,7%	1,2%	20,0%	6,7%	37,4%	= 100%	0,3%
(144)	puuviljad, marjad	32,6%	1,1%	17,1%	4,1%	45,2%	= 100%	0,3%
(150)	moosid, keedised	17,9%	1,0%	0,6%	1,8%	78,7%	= 100%	7,7%
(156)	mahlad	48,3%	2,1%	1,4%	1,3%	46,9%	= 100%	2,2%
(162)	jahu ja tangained	86,7%	8,8%	4,1%	0,2%	0,2%	= 100%	0,4%
(166)	mesi	12,6%	0,8%	16,0%	62,0%	8,7%	= 100%	5,9%
(172)	suhkur	78,0%	17,8%	4,2%	0%	0%	= 100%	2,0%
(178)	alkohol	92,6%	6,2%	0,4%	0,2%	0,7%	= 100%	0%

11. KUI TÄHTSAD ON TEIE JAOKS TOIDUOSTUKOHTADE ALLJÄRGNEVAD OMADUSED? Palun märkige tähtsus iga nimekirjas oleva omaduse kohta!

	väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
(184) ostukoht on lähedal	60	33	7
(185) ostukoht on puhas ja korralik	87	12	1
(186) ostukohas on meeldiv teenindus	79	19	2
(187) ostukoht on pika lahtiolekuajaga	49	39	12
(188) ostukoht on autoga hästi ligipääsetav	42	31	27
(189) ostukoht on ühistranspordiga hästi ligipääsetav	24	32	44
(190) ostukohas saab pangakaardiga maksta	56	24	20
(191) ostukohas on lai valik kodumaiseid toidukaupu	70	25	5
(192) ostukohas on lai valik imporditud toidukaupu	10	40	50
(193) ostukohas on kvaliteetsed toidukaubad	91	8	1
(194) ostukohas on soodsad hinnad	75	23	2
(195) lisaks toidukaupadele palju muid kaupu ja teenuseid	36	48	16
(196) meelelahutus ja vaba aja veetmise võimalused	3	20	77
(197) söömise võimalus (kohvik, söögikoht jms)	5	31	64
(198) kliendikaardiga saab soodustusi	34	42	24
(199) ostud saab sooritada vähese ajakuluga	67	30	3
(200) hea pooltoodete ja kulinaaria valik	36	47	17
(201) muud vastust märkis 4%			

12. MIS ON TEIE JAOKS TOIDU OSTUOTSUSE (VALIKU) TEGEMISEL TÄHTIS? Palun märkige tähtsus iga nimekirjas oleva omaduse kohta!

	väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
(202) toote välimus	59	39	2
(203) kvaliteet	94	6	0
(204) koostis	64	34	2
(205) tervislikkus	69	29	2
(206) maitse	91	9	0
(207) tuttav bränd (kaubamärk)	25	64	11
(208) pakend (välimus)	23	64	13
(209) pakendi mugavus	25	59	16
(210) sooduspakkumised	49	45	6
(211) degusteerimised	14	41	45
(212) soodne hind	67	31	2
(213) päritolumaa, Eestis toodetud	65	31	4
(214) valmistamise kiirus, kergus	28	58	14
(215) värskus	92	7	1
(216) pikk säilimisaeg (kui kaua on kasutamiskõlblik)	27	53	20
(217) märgised (kvaliteedi- ja päritolumärgid, Eestis Kasvatatud, Aus Kaup, Eesti Parim toiduaine jne)	39	48	13
(218) mahetoodang (ökomärk)	37	44	19
(219) GMO-vaba (geneetiliselt muundatud organismideta)	54	32	14
(220) muud vastust märkis 2%			

KODUMAISED VÕI IMPORDITUD TOIDUKAUBAD

13. KAS TEIE (TEIE PERE) OSTAB VALDAVALT... Ainult üks vastus!

... kodumaiseid toidukaupu	79
(221) ... importtoidukaupu	1
... toidukaupade päritolumaa pole oluline	20

14. MIS MÄÄRAB TEIE JAOKS ÄRA, ET TEGEMIST ON KODUMAISE TOIDUKAUBAGA?

Palun märkige vastus igale reale!

	väga oluline	mõnevõrra oluline	ei ole oluline
(222) toode on peamiselt valmistatud Eesti toorainest	67	29	4
(223) kaup on toodetud Eestis	68	29	3
(224) kaup on toodetud Eesti retsepti järgi	27	48	25
(225) tootel on Eesti kaubamärk (bränd)	49	40	11
(226) tootel on "pääsukesemärk" või "Eestis kasvatatud" märk	49	39	12

15. MILLISED OMADUSED ON TEIE ARVATES KODUMAISTELE TOIDUKAUPADEL?

Palun märkige **iga omaduse kohta**, mis loetelus kirjas!

	jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
(227) uudne (huvitav) maitse	10	74	3	13
(228) harjumuspärane maitse	62	34	0	4
(229) tervislikkus	52	40	1	7
(230) pikk säilivusaeg	13	54	14	19
(231) lisainete vähene sisaldus	38	43	3	16
(232) kõrge kvaliteet	47	44	1	8
(233) püsiv kvaliteet	51	39	2	8
(234) lai sortiment	33	51	9	7
(235) soodne hind	30	56	7	7
(236) meeldiv ja sobiv pakend	23	62	6	9
(237) usaldusväarsus	54	39	1	6
(238) värskus	60	35	1	4

16. HINNAKE PALUN, MILLINE ON VALDAVALT KODUMAISTE JA IMPORTKAUPADE OSATÄHTSUS TEIE OSTUDES? Palun märkige üks vastus igale reale!

	ainult kodumaiseid	peamiselt kodumaiseid	enam-vähem võrdselt	peamiselt import	ainult import	ei oska öelda	ei tarbi üldse
(239) juust	40	47	10	1	0	1	1
(240) sulatatud juust	33	38	14	3	0	1	11
(241) jogurt	53	29	9	0	0	1	8
(242) jäätis	40	38	17	1	0	1	3
(243) majonees	54	31	8	2	0	1	4
(244) toiduõli	37	29	18	11	2	2	1
(245) linnuliha	42	31	14	5	0	3	5
(246) suitsuvorst, sink	63	28	6	0	0	0	3
(247) jahu ja tangained	46	34	15	1	0	3	1
(248) makaronitooted	15	27	32	19	4	2	1

(249)	kommid, šokolaadid	18	37	38	4	0	1	2
(250)	küpsised, keeksid, koogid	27	40	24	2	0	1	6
(251)	värsk puuvili	17	22	39	19	1	1	1
(252)	värsk köögivili	41	37	18	2	0	1	1
(253)	kartul	75	18	3	1	0	1	2
(254)	keedised, moosid	50	21	8	2	0	3	16
(255)	mahlad	31	31	29	4	0	1	4
(256)	mineraalvesi (lauavesi)	30	32	19	4	0	2	13
(257)	õlu	36	24	7	2	0	1	30
(258)	viin	30	20	13	3	1	3	30

17. MILLISE MAA TOIDUKAUPU USALDATE JULGESTI OSTA?

Märkige, palun, vastus iga riigi (riikide) kohta **oma kogemuse põhjal!**

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
(259)	Läti	21	60	4	15
(260)	Leedu	18	55	5	22
(261)	Põhjamaad (Soome, Rootsi, Taani, Norra)	28	51	4	17
(262)	Poola	4	50	22	24
(263)	Holland	10	46	7	37
(264)	Ameerika Ühendriigid	4	29	19	48
(265)	Saksamaa	16	52	7	25
(266)	Venemaa	9	59	14	18
(267)	Ukraina	6	50	17	27

18. KAS TEIE ARVATES ON OSTMISEL LIHTNE VÕI KEERULINE VAHET TEHA KODUMAISE JA IMPORDITUD TOIDUKAUBA VAHEL? Ainult 1 vastus!

	lihtne	22
(268)	mitte alati lihtne	64
	keeruline(raske)	10
	ei oska öelda	4

19. KUI KODUMAISE JA IMPORDITUD TOIDUKAUBA ERISTAMINE POLE LIHTNE, SIIS MIS MUUDAB SELLE KEERULISEKS? Võite märkida mitu vastust!

(269)	pakendil olevast tooteinfost ei selgu tootjamaa ning tootja	48
(270)	pakendil olevast tooteinfost ei selgu kasutatud tooraine päritolumaa	59
(271)	pakendil on tooteinfo liiga väikese kirjaga	66
(272)	kodumaiste toidutoodete ja kaubamärkide nimed on võõrapärased	35
(273)	importtoodete nimed ja kaubamärgid on eestipärased	21
(274)	müüjatel on vähesed teadmised kauba päritolust	40
(275)	müüjad annavad teadlikult valeinformatsiooni	13
(276)	kaupade pakendid ei eristu	24
(277)	muud vastust märkis 3% neist, kelle arvates eristamine pole lihtne	

Küsitlustulemuste protsentjaotused sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes

Lisa 2.1

Elanike hinnang enda praegusele toitumisele (% vastanutest)

Toidu kogus

		väga hea	hea	rahuldav	halb	ei oska öelda
Keskmiselt		18	48	30	3	1
Regioon	Põhja-Eesti	23	49	24	3	1
	Kesk-Eesti	16	46	34	3	1
	Kirde-Eesti	12	56	30	1	1
	Lääne-Eesti	18	46	32	3	1
	Lõuna-Eesti	16	44	35	3	2
Elukoht	Tallinn	23	51	23	2	1
	suured linnad	14	50	32	4	0
	väikelinnad	14	48	31	4	3
	alevikud	11	46	38	2	3
	külad	26	41	30	2	1
Rahvus	eestlased	21	46	28	3	2
	mitte-eestlased	12	53	32	3	0
Vanus	18 - 29 aastased	24	48	22	5	1
	30 - 49 aastased	21	51	25	2	1
	50 - 64 aastased	13	49	33	3	2
	65 - 74 aastased	7	41	49	1	2
Sugu	naised	18	48	29	3	2
	mehed	19	48	30	2	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	10	36	43	4	7
	kesk ja -eriharidus	16	49	31	4	0
	kõrgharidus	26	51	21	1	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	14	43	35	7	1
	1001- 2000 kr	15	40	39	2	4
	2001- 3500 kr	16	50	31	2	1
	üle 3500 kr	28	55	15	2	0

Elanike hinnang enda praegusele toitumisele

(% vastanutest)

Toidu mitmekesisus

		väga hea	hea	rahuldav	halb	ei oska öelda
Keskmiselt		7	41	43	8	1
Regioon	Põhja-Eesti	10	48	34	8	0
	Kesk-Eesti	3	40	51	4	2
	Kirde-Eesti	7	33	56	4	0
	Lääne-Eesti	6	36	50	8	0
	Lõuna-Eesti	4	40	43	12	1
Elukoht	Tallinn	12	48	32	7	1
	suured linnad	5	34	52	8	1
	väikelinnad	7	40	40	12	1
	alevikud	4	46	41	9	0
	külad	3	37	52	7	1
Rahvus	eestlased	7	42	42	8	1
	mitte-eestlased	6	40	45	8	1
Vanus	18 - 29 aastased	9	44	39	7	1
	30 - 49 aastased	7	45	38	10	0
	50 - 64 aastased	5	39	48	7	1
	65 - 74 aastased	3	31	57	7	2
Sugu	naised	7	40	42	10	1
	mehed	6	43	43	7	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	5	33	46	14	2
	kesk ja -eriharidus	6	40	45	8	1
	kõrgharidus	9	47	38	6	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	2	34	47	16	1
	1001- 2000 kr	6	34	47	11	2
	2001- 3500 kr	7	40	45	7	1
	üle 3500 kr	10	54	33	3	0

Elanike hinnang enda praegusele toitumisele

(% vastanutest)

Toidu/toitumise tervislikkus

		väga hea	hea	rahuldav	halb	ei oska öelda
Keskmiselt		3	33	52	8	4
Regioon	Põhja-Eesti	4	40	46	8	2
	Kesk-Eesti	7	31	51	5	6
	Kirde-Eesti	1	36	53	6	4
	Lääne-Eesti	2	29	56	9	4
	Lõuna-Eesti	3	27	57	9	4
Elukoht	Tallinn	4	42	44	7	3
	suured linnad	2	35	51	9	3
	väikelinnad	3	29	54	11	3
	alevikud	4	26	58	6	6
	külad	4	27	58	6	5
Rahvus	eestlased	4	31	54	8	3
	mitte-eestlased	3	39	45	8	5
Vanus	18 - 29 aastased	4	39	49	6	2
	30 - 49 aastased	4	37	48	9	2
	50 - 64 aastased	4	25	58	10	3
	65 - 74 aastased	1	28	56	4	11
Sugu	naised	4	35	51	8	2
	mehed	3	31	53	8	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	8	25	50	6	11
	kesk ja -eriharidus	3	29	56	9	3
	kõrgharidus	2	44	44	7	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	8	28	48	11	5
	1001- 2000 kr	2	29	57	8	4
	2001- 3500 kr	3	34	52	8	3
	üle 3500 kr	2	40	49	6	3

Elanike hinnang enda praegusele toitumisele

(% vastanutest)

Toitumise regulaarsus

		väga hea	hea	rahuldav	halb	ei oska öelda
Keskmiselt		9	40	38	11	2
Regioon	Põhja-Eesti	12	43	32	12	1
	Kesk-Eesti	11	38	38	11	2
	Kirde-Eesti	15	38	43	3	1
	Lääne-Eesti	4	40	44	10	2
	Lõuna-Eesti	5	37	42	14	2
Elukoht	Tallinn	12	42	33	12	1
	suured linnad	10	33	40	15	2
	väikelinnad	9	44	37	9	1
	alevikud	8	35	43	11	3
	külad	4	42	43	9	2
Rahvus	eestlased	8	37	40	13	2
	mitte-eestlased	13	47	33	6	1
Vanus	18 - 29 aastased	9	37	34	19	1
	30 - 49 aastased	10	43	36	10	1
	50 - 64 aastased	10	36	42	9	3
	65 - 74 aastased	7	41	44	4	4
Sugu	naised	9	40	38	12	1
	mehed	9	40	39	10	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	7	34	41	9	9
	kesk ja -eriharidus	9	38	40	12	1
	kõrgharidus	10	45	34	11	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	8	25	48	17	2
	1001- 2000 kr	6	39	44	8	3
	2001- 3500 kr	8	44	38	9	1
	üle 3500 kr	13	44	28	14	1

Tervislikkuse jälgimine toidukaupade ostmisel

(% vastanutest)

		alati	tavaliselt	harva	mitte kunagi
Keskmiselt		11	59	27	3
Regioon	Põhja-Eesti	10	63	24	3
	Kesk-Eesti	16	58	24	2
	Kirde-Eesti	16	59	22	3
	Lääne-Eesti	11	55	34	0
	Lõuna-Eesti	8	57	32	3
Elukoht	Tallinn	10	66	21	3
	suured linnad	13	56	30	1
	väikelinnad	13	59	25	3
	alevikud	11	54	30	5
	külad	5	54	37	4
Rahvus	eestlased	8	62	27	3
	mitte-eestlased	19	52	27	2
Vanus	18 - 29 aastased	9	56	31	4
	30 - 49 aastased	10	62	26	2
	50 - 64 aastased	10	56	31	3
	65 - 74 aastased	17	62	18	3
Sugu	naised	12	62	24	2
	mehed	9	54	33	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	22	40	30	8
	kesk ja -eriharidus	8	58	31	3
	kõrgharidus	11	70	19	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	16	48	31	5
	1001- 2000 kr	9	54	35	2
	2001- 3500 kr	12	61	24	3
	üle 3500 kr	7	68	23	2

Kui jälgite toidu ostmisel tervislikkust, siis kas ja milliseid probleeme on teil esinenud?

(% vastanutest, kes jälgivad toidu ostmisel tervislikkust)

		Ei tee vahet tervisliku ja ebatervisliku toidu vahel	Tootjad ei paku piisavalt tervislike tooteid	Ettevõtted ei tee piisavalt reklaami tervislikele toodetele	Eba-piisav tooteinfo pakenditel	Info pakenditel ei ole loetav	Tervislik kaup on ostukohtades raskesti ülesleitav	Tervisliku kauba pakend ei kutsu ostma
Keskmiselt		9	24	39	32	50	27	14
Regioon	Põhja-Eesti	8	24	40	34	50	30	13
	Kesk-Eesti	9	25	38	32	48	22	23
	Kirde-Eesti	7	26	51	34	40	23	11
	Lääne-Eesti	13	22	34	29	51	25	13
	Lõuna-Eesti	9	25	36	32	54	27	13
Elukoht	Tallinn	7	24	40	34	51	29	11
	suured linnad	9	26	42	35	44	24	14
	väikelinnad	12	24	42	33	46	29	19
	alevikud	7	25	38	34	59	31	12
	külad	10	22	32	26	54	23	12
Rahvus	eestlased	11	24	37	32	52	30	15
	mitte-eestlased	5	23	46	35	44	18	10
Vanus	18 - 29 aastased	9	26	41	40	35	26	17
	30 - 49 aastased	7	24	38	30	44	26	13
	50 - 64 aastased	10	22	38	28	64	29	11
	65 - 74 aastased	11	25	41	32	66	27	14
Sugu	naised	9	24	39	32	54	28	11
	mehed	9	24	39	33	44	26	17
Haridus	alg- ja põhiharidus	10	26	29	37	55	25	13
	kesk ja -eriharidus	9	22	38	31	50	26	14
	kõrgharidus	9	27	45	33	49	29	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	4	23	34	32	39	21	12
	1001- 2000 kr	12	22	41	29	51	25	12
	2001- 3500 kr	9	24	42	34	56	27	16
	üle 3500 kr	9	25	37	33	44	32	13

Kui jälgite toidu ostmisel tervislikkust, siis kas ja milliseid probleeme on teil esinenud?

(% vastanutest, kes jälgivad toidu ostmisel tervislikkust)

		Tervislikke tooteid ei müüda igal pool	Tervislik kaup on kallim	Müüjad pole kursis tervislike toodete olemasoluga	Müüjad ei oska anda soovitusi tervisliku toidu ostmisel	Tervislik toit pole mulle meelepärase maitsega	Tooted sisaldavad ebasobivaid lisandeid	Tooted ei ole värsked
Keskmiselt		44	44	20	27	8	27	12
Regioon	Põhja-Eesti	45	45	20	27	9	26	11
	Kesk-Eesti	45	36	19	23	7	25	11
	Kirde-Eesti	45	42	28	39	2	28	14
	Lääne-Eesti	42	48	20	26	5	29	12
	Lõuna-Eesti	43	45	15	25	10	29	12
Elukoht	Tallinn	44	46	20	27	8	27	10
	suured linnad	38	49	21	30	5	29	12
	väikelinnad	45	44	21	31	11	28	15
	alevikud	56	36	19	25	5	28	9
	külad	45	40	15	21	8	25	12
Rahvus	eestlased	48	42	18	26	9	27	12
	mitte-eestlased	32	51	23	31	5	29	11
Vanus	18 - 29 aastased	45	54	17	23	9	20	14
	30 - 49 aastased	45	42	18	24	8	23	11
	50 - 64 aastased	39	42	22	32	7	36	12
	65 - 74 aastased	49	34	24	33	5	36	11
Sugu	naised	45	48	21	27	6	30	12
	mehed	43	38	18	28	9	24	12
Haridus	alg- ja põhiharidus	42	42	21	25	6	34	15
	kesk ja -eriharidus	42	48	20	29	7	27	11
	kõrgharidus	49	37	19	25	10	26	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	39	47	12	20	8	29	11
	1001- 2000 kr	42	45	19	28	3	29	15
	2001- 3500 kr	46	46	24	32	8	29	11
	üle 3500 kr	45	37	17	23	12	23	12

Kuivõrd võimaldab pere rahaline olukord osta tervislikke toidukaupu

(% vastanutest)

		Jah, ostame alati seda, mis meeldib	Üldiselt küll, kuid mitte alati	Ostame väga harva seda, mis meeldiks	Ei, me ei saa osta toitu nii nagu sooviks	Ei oska öelda
Keskmiselt		17	57	13	12	1
Regioon	Põhja-Eesti	25	59	9	6	1
	Kesk-Eesti	15	54	17	13	1
	Kirde-Eesti	9	59	19	12	1
	Lääne-Eesti	17	55	14	12	2
	Lõuna-Eesti	11	55	14	18	2
Elukoht	Tallinn	25	59	8	6	2
	suured linnad	13	60	16	11	0
	väikelinnad	15	58	10	16	1
	alevikud	15	54	14	16	1
	külad	13	49	20	14	4
Rahvus	eestlased	18	56	11	13	2
	mitte-eestlased	15	56	19	9	1
Vanus	18 - 29 aastased	22	58	9	9	2
	30 - 49 aastased	16	62	12	9	1
	50 - 64 aastased	18	49	18	13	2
	65 - 74 aastased	10	51	18	19	2
Sugu	naised	14	57	14	14	1
	mehed	22	55	12	9	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	14	43	20	19	4
	kesk ja -eriharidus	14	57	16	12	1
	kõrgharidus	24	62	6	7	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	6	44	23	23	4
	1001- 2000 kr	7	51	21	18	3
	2001- 3500 kr	15	62	13	9	1
	üle 3500 kr	36	61	1	2	0

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Kalorite sobiv hulk

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		24	54	22
Regioon	Põhja-Eesti	25	50	25
	Kesk-Eesti	27	52	21
	Kirde-Eesti	24	54	22
	Lääne-Eesti	20	68	12
	Lõuna-Eesti	23	54	23
Elukoht	Tallinn	28	50	22
	suured linnad	21	55	24
	väikelinnad	27	54	19
	alevikud	26	60	14
	külad	17	56	27
Rahvus	eestlased	24	55	21
	mitte-eestlased	25	51	24
Vanus	18 - 29 aastased	27	47	26
	30 - 49 aastased	18	59	23
	50 - 64 aastased	26	57	17
	65 - 74 aastased	30	49	21
Sugu	naised	27	55	18
	mehed	20	52	28
Haridus	alg- ja põhiharidus	34	45	21
	kesk ja -eriharidus	22	56	22
	kõrgharidus	24	53	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	28	55	17
	1001- 2000 kr	19	56	25
	2001- 3500 kr	25	55	20
	üle 3500 kr	25	49	26

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Mineraalainete ja vitamiinide sobiv sisaldus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		38	49	13
Regioon	Põhja-Eesti	38	47	15
	Kesk-Eesti	45	42	13
	Kirde-Eesti	44	47	9
	Lääne-Eesti	33	57	10
	Lõuna-Eesti	36	49	15
Elukoht	Tallinn	39	47	14
	suured linnad	37	47	16
	väikelinnad	43	45	12
	alevikud	41	50	9
	külad	31	56	13
Rahvus	eestlased	36	50	14
	mitte-eestlased	44	44	12
Vanus	18 - 29 aastased	39	47	14
	30 - 49 aastased	38	47	15
	50 - 64 aastased	36	52	12
	65 - 74 aastased	41	49	10
Sugu	naised	41	49	10
	mehed	34	48	18
Haridus	alg- ja põhiharidus	45	39	16
	kesk ja -eriharidus	39	49	12
	kõrgharidus	34	51	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	42	45	13
	1001- 2000 kr	37	51	12
	2001- 3500 kr	38	51	11
	üle 3500 kr	37	45	18

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Rohke puu- ja köögiviljade tarbimine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		64	32	4
Regioon	Põhja-Eesti	64	31	5
	Kesk-Eesti	66	30	4
	Kirde-Eesti	70	30	0
	Lääne-Eesti	63	35	2
	Lõuna-Eesti	60	34	6
Elukoht	Tallinn	65	31	4
	suured linnad	63	34	3
	väikelinnad	66	29	5
	alevikud	66	29	5
	külad	59	37	4
Rahvus	eestlased	62	34	4
	mitte-eestlased	69	27	4
Vanus	18 - 29 aastased	67	27	6
	30 - 49 aastased	64	33	3
	50 - 64 aastased	61	35	4
	65 - 74 aastased	64	34	2
Sugu	naised	69	28	3
	mehed	56	38	6
Haridus	alg- ja põhiharidus	58	34	8
	kesk ja -eriharidus	64	32	4
	kõrgharidus	65	32	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	65	28	7
	1001- 2000 kr	66	30	4
	2001- 3500 kr	66	32	2
	üle 3500 kr	58	37	5

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Rasvade mõõdukas tarbimine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		47	46	7
Regioon	Põhja-Eesti	48	45	7
	Kesk-Eesti	48	44	8
	Kirde-Eesti	43	51	6
	Lääne-Eesti	47	51	2
	Lõuna-Eesti	47	42	11
Elukoht	Tallinn	49	44	7
	suured linnad	45	46	9
	väikelinnad	46	47	7
	alevikud	50	43	7
	külad	44	48	8
Rahvus	eestlased	47	46	7
	mitte-eestlased	48	43	9
Vanus	18 - 29 aastased	46	45	9
	30 - 49 aastased	44	50	6
	50 - 64 aastased	52	40	8
	65 - 74 aastased	47	45	8
Sugu	naised	53	42	5
	mehed	39	50	11
Haridus	alg- ja põhiharidus	43	39	18
	kesk ja -eriharidus	47	46	7
	kõrgharidus	47	48	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	45	40	15
	1001- 2000 kr	43	51	6
	2001- 3500 kr	51	43	6
	üle 3500 kr	45	48	7

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Süsivesikute (sh magusa) tarbimise piiramine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		28	54	18
Regioon	Põhja-Eesti	30	53	17
	Kesk-Eesti	26	54	20
	Kirde-Eesti	23	63	14
	Lääne-Eesti	29	56	15
	Lõuna-Eesti	27	51	22
Elukoht	Tallinn	30	55	15
	suured linnad	29	52	19
	väikelinnad	33	50	17
	alevikud	28	50	22
	külad	18	60	22
Rahvus	eestlased	28	55	17
	mitte-eestlased	26	53	21
Vanus	18 - 29 aastased	24	51	25
	30 - 49 aastased	23	61	16
	50 - 64 aastased	33	50	17
	65 - 74 aastased	39	45	16
Sugu	naised	31	54	15
	mehed	23	54	23
Haridus	alg- ja põhiharidus	29	47	24
	kesk ja -eriharidus	27	55	18
	kõrgharidus	28	56	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	23	50	27
	1001- 2000 kr	31	53	16
	2001- 3500 kr	28	55	17
	üle 3500 kr	27	56	17

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Soola tarbimise piiramine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		33	45	22
Regioon	Põhja-Eesti	34	44	22
	Kesk-Eesti	32	46	22
	Kirde-Eesti	30	43	27
	Lääne-Eesti	33	51	16
	Lõuna-Eesti	36	43	21
Elukoht	Tallinn	33	43	24
	suured linnad	32	43	25
	väikelinnad	36	44	20
	alevikud	38	45	17
	külad	31	51	18
Rahvus	eestlased	35	45	20
	mitte-eestlased	29	43	28
Vanus	18 - 29 aastased	28	40	32
	30 - 49 aastased	30	48	22
	50 - 64 aastased	39	46	15
	65 - 74 aastased	44	43	13
Sugu	naised	36	45	19
	mehed	30	45	25
Haridus	alg- ja põhiharidus	43	37	20
	kesk ja -eriharidus	32	47	21
	kõrgharidus	33	44	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	32	45	23
	1001- 2000 kr	38	43	19
	2001- 3500 kr	36	46	18
	üle 3500 kr	27	45	28

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Konservandi-, lisa- ja värvainevaba toidu eelistamine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		62	29	9
Regioon	Põhja-Eesti	60	33	7
	Kesk-Eesti	60	28	12
	Kirde-Eesti	74	21	5
	Lääne-Eesti	58	35	7
	Lõuna-Eesti	62	25	13
Elukoht	Tallinn	58	35	7
	suured linnad	64	29	7
	väikelinnad	61	29	10
	alevikud	70	19	11
	külad	61	27	12
Rahvus	eestlased	59	31	10
	mitte-eestlased	70	23	7
Vanus	18 - 29 aastased	52	36	12
	30 - 49 aastased	66	27	7
	50 - 64 aastased	64	27	9
	65 - 74 aastased	66	24	10
Sugu	naised	64	29	7
	mehed	59	29	12
Haridus	alg- ja põhiharidus	53	29	18
	kesk ja -eriharidus	65	27	8
	kõrgharidus	61	33	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	60	25	15
	1001- 2000 kr	62	28	10
	2001- 3500 kr	64	31	5
	üle 3500 kr	59	31	10

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Kodumaise toidukauba eelistamine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		69	28	3
Regioon	Põhja-Eesti	68	28	4
	Kesk-Eesti	69	28	3
	Kirde-Eesti	74	24	2
	Lääne-Eesti	76	23	1
	Lõuna-Eesti	66	30	4
Elukoht	Tallinn	68	29	3
	suured linnad	70	26	4
	väikelinnad	73	25	2
	alevikud	71	27	2
	külad	66	29	5
Rahvus	eestlased	70	27	3
	mitte-eestlased	68	27	5
Vanus	18 - 29 aastased	61	35	4
	30 - 49 aastased	69	28	3
	50 - 64 aastased	74	22	4
	65 - 74 aastased	76	21	3
Sugu	naised	72	26	2
	mehed	66	29	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	65	27	8
	kesk ja -eriharidus	69	28	3
	kõrgharidus	70	28	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	72	25	3
	1001- 2000 kr	65	31	4
	2001- 3500 kr	74	22	4
	üle 3500 kr	64	33	3

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Mahetoidu tarbimine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		36	45	19
Regioon	Põhja-Eesti	36	46	18
	Kesk-Eesti	32	45	23
	Kirde-Eesti	63	27	10
	Lääne-Eesti	28	47	25
	Lõuna-Eesti	28	52	20
Elukoht	Tallinn	38	45	17
	suured linnad	45	41	14
	väikelinnad	30	48	22
	alevikud	36	45	19
	külad	29	48	23
Rahvus	eestlased	25	52	23
	mitte-eestlased	66	27	7
Vanus	18 - 29 aastased	35	45	20
	30 - 49 aastased	31	47	22
	50 - 64 aastased	41	43	16
	65 - 74 aastased	41	46	13
Sugu	naised	39	43	18
	mehed	31	48	21
Haridus	alg- ja põhiharidus	41	41	18
	kesk ja -eriharidus	37	47	16
	kõrgharidus	32	44	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	42	36	22
	1001- 2000 kr	39	44	17
	2001- 3500 kr	37	49	14
	üle 3500 kr	28	46	26

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Praetud toiduainete vältimine või söömise vähendamine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		21	52	27
Regioon	Põhja-Eesti	20	52	28
	Kesk-Eesti	15	59	26
	Kirde-Eesti	30	53	17
	Lääne-Eesti	26	48	26
	Lõuna-Eesti	18	53	29
Elukoht	Tallinn	21	54	25
	suured linnad	27	49	24
	väikelinnad	22	49	29
	alevikud	15	58	27
	külad	14	56	30
Rahvus	eestlased	18	53	29
	mitte-eestlased	30	50	20
Vanus	18 - 29 aastased	21	45	34
	30 - 49 aastased	16	57	27
	50 - 64 aastased	24	55	21
	65 - 74 aastased	27	52	21
Sugu	naised	26	53	21
	mehed	14	51	35
Haridus	alg- ja põhiharidus	24	49	27
	kesk ja -eriharidus	20	52	28
	kõrgharidus	22	54	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	19	49	32
	1001- 2000 kr	21	56	23
	2001- 3500 kr	23	54	23
	üle 3500 kr	17	52	31

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Pakendamata (vaakum-, gaasipakendid jms) toidukauba ostmine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		14	50	36
Regioon	Põhja-Eesti	11	48	41
	Kesk-Eesti	19	54	27
	Kirde-Eesti	16	54	30
	Lääne-Eesti	12	51	37
	Lõuna-Eesti	17	48	35
Elukoht	Tallinn	11	48	41
	suured linnad	12	53	35
	väikelinnad	19	47	34
	alevikud	15	57	28
	külad	16	46	38
Rahvus	eestlased	13	50	37
	mitte-eestlased	17	48	35
Vanus	18 - 29 aastased	12	38	50
	30 - 49 aastased	13	55	32
	50 - 64 aastased	16	50	34
	65 - 74 aastased	16	53	31
Sugu	naised	14	51	35
	mehed	15	47	38
Haridus	alg- ja põhiharidus	23	36	41
	kesk ja -eriharidus	15	50	35
	kõrgharidus	10	54	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	18	48	34
	1001- 2000 kr	13	50	37
	2001- 3500 kr	15	52	33
	üle 3500 kr	13	44	43

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Kiirtoidu (hamburgerite, friikartuli, krõpsude jms) vältimine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		65	27	8
Regioon	Põhja-Eesti	65	28	7
	Kesk-Eesti	60	28	12
	Kirde-Eesti	72	22	6
	Lääne-Eesti	64	31	5
	Lõuna-Eesti	64	24	12
Elukoht	Tallinn	71	24	5
	suured linnad	66	25	9
	väikelinnad	63	27	10
	alevikud	65	25	10
	külad	56	33	11
Rahvus	eestlased	64	27	9
	mitte-eestlased	66	26	8
Vanus	18 - 29 aastased	52	37	11
	30 - 49 aastased	61	31	8
	50 - 64 aastased	76	17	7
	65 - 74 aastased	80	12	8
Sugu	naised	69	24	7
	mehed	59	31	10
Haridus	alg- ja põhiharidus	63	19	18
	kesk ja -eriharidus	62	30	8
	kõrgharidus	71	24	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	62	28	10
	1001- 2000 kr	63	26	11
	2001- 3500 kr	68	24	8
	üle 3500 kr	62	32	6

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Poest valmistoidu ostmisest loobumine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		23	45	32
Regioon	Põhja-Eesti	21	47	32
	Kesk-Eesti	14	42	44
	Kirde-Eesti	33	46	21
	Lääne-Eesti	24	43	33
	Lõuna-Eesti	24	45	31
Elukoht	Tallinn	22	48	30
	suured linnad	28	44	28
	väikelinnad	21	42	37
	alevikud	18	47	35
	külad	24	44	32
Rahvus	eestlased	20	45	35
	mitte-eestlased	31	46	23
Vanus	18 - 29 aastased	17	41	42
	30 - 49 aastased	20	46	34
	50 - 64 aastased	27	50	23
	65 - 74 aastased	37	41	22
Sugu	naised	25	43	32
	mehed	20	47	33
Haridus	alg- ja põhiharidus	25	43	32
	kesk ja -eriharidus	23	44	33
	kõrgharidus	22	48	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	21	49	30
	1001- 2000 kr	24	41	35
	2001- 3500 kr	25	46	29
	üle 3500 kr	18	45	37

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Toitlustuskohtades einestamisest loobumine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		19	38	43
Regioon	Põhja-Eesti	16	38	46
	Kesk-Eesti	19	42	39
	Kirde-Eesti	25	42	33
	Lääne-Eesti	19	38	43
	Lõuna-Eesti	22	33	45
Elukoht	Tallinn	17	40	43
	suured linnad	23	37	40
	väikelinnad	20	36	44
	alevikud	20	31	49
	külad	16	39	45
Rahvus	eestlased	18	35	47
	mitte-eestlased	24	45	31
Vanus	18 - 29 aastased	7	35	58
	30 - 49 aastased	13	41	46
	50 - 64 aastased	30	37	33
	65 - 74 aastased	39	33	28
Sugu	naised	23	36	41
	mehed	15	39	46
Haridus	alg- ja põhiharidus	18	36	46
	kesk ja -eriharidus	21	38	41
	kõrgharidus	18	36	46
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	21	41	38
	1001- 2000 kr	18	41	41
	2001- 3500 kr	24	34	42
	üle 3500 kr	11	39	50

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Toidulisandite (mineraalained, vitamiinid) regulaarne tarbimine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		22	42	36
Regioon	Põhja-Eesti	20	39	41
	Kesk-Eesti	26	46	28
	Kirde-Eesti	24	54	22
	Lääne-Eesti	22	43	35
	Lõuna-Eesti	23	38	39
Elukoht	Tallinn	20	40	40
	suured linnad	22	44	34
	väikelinnad	24	40	36
	alevikud	24	47	29
	külad	23	40	37
Rahvus	eestlased	21	41	38
	mitte-eestlased	25	42	33
Vanus	18 - 29 aastased	20	42	38
	30 - 49 aastased	17	43	40
	50 - 64 aastased	29	39	32
	65 - 74 aastased	29	44	27
Sugu	naised	23	40	37
	mehed	21	44	35
Haridus	alg- ja põhiharidus	38	36	26
	kesk ja -eriharidus	23	43	34
	kõrgharidus	14	42	44
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	32	39	29
	1001- 2000 kr	27	40	33
	2001- 3500 kr	19	41	40
	üle 3500 kr	18	43	39

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Päevase toidukoguse suurendamine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		7	21	72
Regioon	Põhja-Eesti	6	19	75
	Kesk-Eesti	5	24	71
	Kirde-Eesti	13	38	49
	Lääne-Eesti	5	24	71
	Lõuna-Eesti	8	15	77
Elukoht	Tallinn	6	17	77
	suured linnad	12	25	63
	väikelinnad	6	23	71
	alevikud	6	19	75
	külad	5	21	74
Rahvus	eestlased	5	17	78
	mitte-eestlased	15	32	53
Vanus	18 - 29 aastased	11	26	63
	30 - 49 aastased	5	19	76
	50 - 64 aastased	8	21	71
	65 - 74 aastased	4	18	78
Sugu	naised	6	20	74
	mehed	9	22	69
Haridus	alg- ja põhiharidus	16	19	65
	kesk ja -eriharidus	8	23	69
	kõrgharidus	3	18	79
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	7	26	67
	1001- 2000 kr	11	28	61
	2001- 3500 kr	8	19	73
	üle 3500 kr	4	14	82

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Päevase toidukoguse vähendamine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		16	41	44
Regioon	Põhja-Eesti	21	38	41
	Kesk-Eesti	11	29	60
	Kirde-Eesti	20	48	32
	Lääne-Eesti	13	48	39
	Lõuna-Eesti	10	42	48
Elukoht	Tallinn	23	37	40
	suured linnad	14	44	42
	väikelinnad	14	39	47
	alevikud	15	40	45
	külad	10	43	47
Rahvus	eestlased	14	38	48
	mitte-eestlased	22	46	32
Vanus	18 - 29 aastased	11	41	48
	30 - 49 aastased	13	41	46
	50 - 64 aastased	24	41	35
	65 - 74 aastased	18	40	42
Sugu	naised	16	40	44
	mehed	16	41	43
Haridus	alg- ja põhiharidus	16	41	43
	kesk ja -eriharidus	16	40	44
	kõrgharidus	16	42	42
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	11	36	53
	1001- 2000 kr	12	48	40
	2001- 3500 kr	20	38	42
	üle 3500 kr	16	40	44

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Korrapärane söömine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		64	32	4
Regioon	Põhja-Eesti	63	34	3
	Kesk-Eesti	68	28	4
	Kirde-Eesti	69	26	5
	Lääne-Eesti	64	33	3
	Lõuna-Eesti	60	35	5
Elukoht	Tallinn	65	32	3
	suured linnad	64	31	5
	väikelinnad	68	28	4
	alevikud	62	34	4
	külad	57	39	4
Rahvus	eestlased	62	35	3
	mitte-eestlased	67	27	6
Vanus	18 - 29 aastased	61	33	6
	30 - 49 aastased	63	35	2
	50 - 64 aastased	63	32	5
	65 - 74 aastased	70	26	4
Sugu	naised	65	30	5
	mehed	62	36	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	64	25	11
	kesk ja -eriharidus	63	33	4
	kõrgharidus	65	34	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	66	26	8
	1001- 2000 kr	68	28	4
	2001- 3500 kr	63	33	4
	üle 3500 kr	60	39	1

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Korralik hommikusöök

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		65	26	9
Regioon	Põhja-Eesti	61	27	12
	Kesk-Eesti	67	22	11
	Kirde-Eesti	63	30	7
	Lääne-Eesti	62	34	4
	Lõuna-Eesti	70	21	9
Elukoht	Tallinn	62	26	12
	suured linnad	60	32	8
	väikelinnad	68	25	7
	alevikud	68	25	7
	külad	67	23	10
Rahvus	eestlased	67	25	8
	mitte-eestlased	58	28	14
Vanus	18 - 29 aastased	63	26	11
	30 - 49 aastased	60	30	10
	50 - 64 aastased	68	23	9
	65 - 74 aastased	73	23	4
Sugu	naised	63	28	9
	mehed	66	24	10
Haridus	alg- ja põhiharidus	61	24	15
	kesk ja -eriharidus	65	26	9
	kõrgharidus	64	28	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	68	22	10
	1001- 2000 kr	62	29	9
	2001- 3500 kr	66	26	8
	üle 3500 kr	62	26	12

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Vähemalt kord päevas sooja toidu söömine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		85	13	2
Regioon	Põhja-Eesti	82	16	2
	Kesk-Eesti	86	10	4
	Kirde-Eesti	88	10	2
	Lääne-Eesti	88	12	0
	Lõuna-Eesti	85	12	3
Elukoht	Tallinn	82	16	2
	suured linnad	84	15	1
	väikelinnad	85	12	3
	alevikud	88	10	2
	külad	88	10	2
Rahvus	eestlased	85	13	2
	mitte-eestlased	85	13	2
Vanus	18 - 29 aastased	84	12	4
	30 - 49 aastased	83	16	1
	50 - 64 aastased	87	11	2
	65 - 74 aastased	88	11	1
Sugu	naised	85	13	2
	mehed	85	13	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	89	6	5
	kesk ja -eriharidus	86	12	2
	kõrgharidus	82	17	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	85	11	4
	1001- 2000 kr	84	14	2
	2001- 3500 kr	86	11	3
	üle 3500 kr	82	18	0

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Hilja õhtul söömisest loobumine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		43	42	15
Regioon	Põhja-Eesti	42	45	13
	Kesk-Eesti	45	38	17
	Kirde-Eesti	42	39	19
	Lääne-Eesti	46	46	8
	Lõuna-Eesti	44	40	16
Elukoht	Tallinn	43	47	10
	suured linnad	41	41	18
	väikelinnad	49	37	14
	alevikud	43	36	21
	külad	40	46	14
Rahvus	eestlased	46	42	12
	mitte-eestlased	36	43	21
Vanus	18 - 29 aastased	38	41	21
	30 - 49 aastased	42	45	13
	50 - 64 aastased	46	42	12
	65 - 74 aastased	52	39	9
Sugu	naised	49	40	11
	mehed	35	45	20
Haridus	alg- ja põhiharidus	39	39	22
	kesk ja -eriharidus	44	41	15
	kõrgharidus	44	46	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	39	38	23
	1001- 2000 kr	43	38	19
	2001- 3500 kr	47	42	11
	üle 3500 kr	41	48	11

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Võimalikult värsket toidu söömine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		77	21	2
Regioon	Põhja-Eesti	75	23	2
	Kesk-Eesti	78	18	4
	Kirde-Eesti	85	14	1
	Lääne-Eesti	79	21	0
	Lõuna-Eesti	74	23	3
Elukoht	Tallinn	74	24	2
	suured linnad	75	24	1
	väikelinnad	80	16	4
	alevikud	78	19	3
	külad	76	21	3
Rahvus	eestlased	76	22	2
	mitte-eestlased	80	18	2
Vanus	18 - 29 aastased	76	20	4
	30 - 49 aastased	77	21	2
	50 - 64 aastased	77	21	2
	65 - 74 aastased	76	22	2
Sugu	naised	78	21	1
	mehed	75	21	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	78	20	2
	kesk ja -eriharidus	79	19	2
	kõrgharidus	72	25	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	75	22	3
	1001- 2000 kr	76	22	2
	2001- 3500 kr	79	19	2
	üle 3500 kr	74	24	2

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Tasakaalustatud toitumine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		45	48	7
Regioon	Põhja-Eesti	44	48	8
	Kesk-Eesti	46	45	9
	Kirde-Eesti	47	49	4
	Lääne-Eesti	52	43	5
	Lõuna-Eesti	41	50	9
Elukoht	Tallinn	46	45	9
	suured linnad	44	51	5
	väikelinnad	45	46	9
	alevikud	48	45	7
	külad	43	51	6
Rahvus	eestlased	44	49	7
	mitte-eestlased	46	44	10
Vanus	18 - 29 aastased	49	40	11
	30 - 49 aastased	43	51	6
	50 - 64 aastased	44	50	6
	65 - 74 aastased	44	50	6
Sugu	naised	47	48	5
	mehed	42	47	11
Haridus	alg- ja põhiharidus	44	47	9
	kesk ja -eriharidus	42	51	7
	kõrgharidus	49	43	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	44	46	10
	1001- 2000 kr	42	49	9
	2001- 3500 kr	47	49	4
	üle 3500 kr	46	44	10

Mis on teie jaoks tervisliku toidu või toitumise puhul oluline?

(% vastanutest)

Rohke vedeliku (va alkohol) tarbimine

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei ole tähtis
Keskmiselt		40	45	15
Regioon	Põhja-Eesti	37	50	13
	Kesk-Eesti	37	44	19
	Kirde-Eesti	38	47	15
	Lääne-Eesti	44	46	10
	Lõuna-Eesti	45	38	17
Elukoht	Tallinn	39	48	13
	suured linnad	40	45	15
	väikelinnad	45	39	16
	alevikud	43	47	10
	külad	37	46	17
Rahvus	eestlased	41	44	15
	mitte-eestlased	39	48	13
Vanus	18 - 29 aastased	52	39	9
	30 - 49 aastased	39	47	14
	50 - 64 aastased	37	46	17
	65 - 74 aastased	29	48	23
Sugu	naised	45	42	13
	mehed	33	49	18
Haridus	alg- ja põhiharidus	39	42	19
	kesk ja -eriharidus	42	44	14
	kõrgharidus	38	47	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	48	33	19
	1001- 2000 kr	37	45	18
	2001- 3500 kr	38	48	14
	üle 3500 kr	43	46	11

Kas Teie toit sisaldab Teie arvates piisavalt järgmisi toitaineid?

(% vastanutest)

Süsivesikud (suhkrud)

		liiga palju	piisavalt	liiga vähe	ei oska öelda
Keskmiselt		15	73	5	7
Regioon	Põhja-Eesti	18	72	5	5
	Kesk-Eesti	13	69	5	13
	Kirde-Eesti	10	78	7	5
	Lääne-Eesti	14	73	4	9
	Lõuna-Eesti	13	74	5	8
Elukoht	Tallinn	20	71	5	4
	suured linnad	11	75	7	7
	väikelinnad	15	72	4	9
	alevikud	11	74	5	10
	külad	14	75	3	8
Rahvus	eestlased	16	73	3	8
	mitte-eestlased	12	74	9	5
Vanus	18 - 29 aastased	19	71	4	6
	30 - 49 aastased	14	75	5	6
	50 - 64 aastased	16	71	5	8
	65 - 74 aastased	6	76	9	9
Sugu	naised	17	71	6	6
	mehed	12	77	3	8
Haridus	alg- ja põhiharidus	16	66	7	11
	kesk ja -eriharidus	14	74	4	8
	kõrgharidus	17	74	5	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	14	72	5	9
	1001- 2000 kr	16	70	5	9
	2001- 3500 kr	13	76	5	6
	üle 3500 kr	18	72	5	5

Kas Teie toit sisaldab Teie arvates piisavalt järgmisi toitaineid?

(% vastanutest)

Rasv

		liiga palju	piisavalt	liiga vähe	ei oska öelda
Keskmiselt		18	66	9	7
Regioon	Põhja-Eesti	18	67	9	6
	Kesk-Eesti	18	68	9	5
	Kirde-Eesti	10	74	11	5
	Lääne-Eesti	23	62	7	8
	Lõuna-Eesti	19	62	11	8
Elukoht	Tallinn	18	67	10	5
	suured linnad	14	65	13	8
	väikelinnad	21	64	7	8
	alevikud	18	65	10	7
	külad	17	70	7	6
Rahvus	eestlased	20	67	7	6
	mitte-eestlased	11	64	17	8
Vanus	18 - 29 aastased	21	65	5	9
	30 - 49 aastased	20	67	9	4
	50 - 64 aastased	15	64	13	8
	65 - 74 aastased	8	72	13	7
Sugu	naised	18	63	12	7
	mehed	17	70	6	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	16	59	15	10
	kesk ja -eriharidus	18	65	9	8
	kõrgharidus	17	72	7	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	20	58	10	12
	1001- 2000 kr	15	62	16	7
	2001- 3500 kr	16	71	7	6
	üle 3500 kr	21	68	7	4

Kas Teie toit sisaldab Teie arvates piisavalt järgmisi toitaineid?

(% vastanutest)

Vitamiinid

		liiga palju	piisavalt	liiga vähe	ei oska öelda
Keskmiselt		1	51	35	13
Regioon	Põhja-Eesti	2	53	33	12
	Kesk-Eesti	0	48	38	14
	Kirde-Eesti	1	48	41	10
	Lääne-Eesti	0	49	37	14
	Lõuna-Eesti	2	51	32	15
Elukoht	Tallinn	2	53	34	11
	suured linnad	2	49	37	12
	väikelinnad	1	49	36	14
	alevikud	1	48	38	13
	külad	1	52	31	16
Rahvus	eestlased	1	50	35	14
	mitte-eestlased	2	52	34	12
Vanus	18 - 29 aastased	2	43	44	11
	30 - 49 aastased	1	53	35	11
	50 - 64 aastased	1	53	32	14
	65 - 74 aastased	1	56	22	21
Sugu	naised	1	48	37	14
	mehed	2	54	32	12
Haridus	alg- ja põhiharidus	3	52	24	21
	kesk ja -eriharidus	1	49	39	11
	kõrgharidus	1	54	31	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	4	42	40	14
	1001- 2000 kr	0	41	44	15
	2001- 3500 kr	1	56	30	13
	üle 3500 kr	1	55	32	12

Kas Teie toit sisaldab Teie arvates piisavalt järgmisi toitaineid?

(% vastanutest)

Mineraalained

		liiga palju	piisavalt	liiga vähe	ei oska öelda
Keskmiselt		1	54	22	23
Regioon	Põhja-Eesti	1	55	21	23
	Kesk-Eesti	0	54	22	24
	Kirde-Eesti	0	53	27	20
	Lääne-Eesti	0	57	20	23
	Lõuna-Eesti	3	51	21	25
Elukoht	Tallinn	2	55	19	24
	suured linnad	1	51	26	22
	väikelinnad	2	54	25	19
	alevikud	2	54	21	23
	külad	1	55	17	27
Rahvus	eestlased	1	55	20	24
	mitte-eestlased	1	52	27	20
Vanus	18 - 29 aastased	2	48	24	26
	30 - 49 aastased	2	59	20	19
	50 - 64 aastased	1	51	23	25
	65 - 74 aastased	0	55	19	26
Sugu	naised	1	52	24	23
	mehed	1	57	19	23
Haridus	alg- ja põhiharidus	3	52	14	31
	kesk ja -eriharidus	1	54	23	22
	kõrgharidus	1	55	21	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	3	45	25	27
	1001- 2000 kr	1	54	22	23
	2001- 3500 kr	2	56	20	22
	üle 3500 kr	0	56	22	22

Kas Teie toit sisaldab Teie arvates piisavalt järgmisi toitaineid?

(% vastanutest)

Valgud

		liiga palju	piisavalt	liiga vähe	ei oska öelda
Keskmiselt		2	74	10	14
Regioon	Põhja-Eesti	3	76	9	12
	Kesk-Eesti	1	73	13	13
	Kirde-Eesti	7	71	10	12
	Lääne-Eesti	2	74	12	12
	Lõuna-Eesti	1	72	9	18
Elukoht	Tallinn	3	76	9	12
	suured linnad	4	74	10	12
	väikelinnad	3	67	15	15
	alevikud	0	79	7	14
	külad	1	74	8	17
Rahvus	eestlased	2	73	11	14
	mitte-eestlased	5	74	9	12
Vanus	18 - 29 aastased	3	72	10	15
	30 - 49 aastased	3	77	10	10
	50 - 64 aastased	1	70	11	18
	65 - 74 aastased	3	73	9	15
Sugu	naised	2	73	10	15
	mehed	3	75	10	12
Haridus	alg- ja põhiharidus	4	67	6	23
	kesk ja -eriharidus	2	73	11	14
	kõrgharidus	3	77	10	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	3	67	11	19
	1001- 2000 kr	2	68	13	17
	2001- 3500 kr	3	76	9	12
	üle 3500 kr	3	79	8	10

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Puuvili

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		57	42	1	0
Regioon	Põhja-Eesti	58	41	1	0
	Kesk-Eesti	58	42	0	0
	Kirde-Eesti	70	29	0	1
	Lääne-Eesti	55	43	2	0
	Lõuna-Eesti	53	46	1	0
Elukoht	Tallinn	58	41	1	0
	suured linnad	59	40	0	1
	väikelinnad	56	43	1	0
	alevikud	58	41	1	0
	külad	54	44	2	0
Rahvus	eestlased	52	47	1	0
	mitte-eestlased	71	28	1	0
Vanus	18 - 29 aastased	69	30	1	0
	30 - 49 aastased	58	41	1	0
	50 - 64 aastased	50	48	1	1
	65 - 74 aastased	45	53	2	0
Sugu	naised	61	38	1	0
	mehed	53	46	1	0
Haridus	alg- ja põhiharidus	48	49	3	0
	kesk ja -eriharidus	61	38	1	0
	kõrgharidus	53	46	1	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	65	35	0	0
	1001- 2000 kr	61	38	1	0
	2001- 3500 kr	54	45	1	0
	üle 3500 kr	56	43	1	0

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Köögiviili

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		52	47	1	0
Regioon	Põhja-Eesti	58	42	0	0
	Kesk-Eesti	35	64	1	0
	Kirde-Eesti	51	48	1	0
	Lääne-Eesti	61	39	0	0
	Lõuna-Eesti	50	49	1	0
Elukoht	Tallinn	58	41	0	1
	suured linnad	53	46	1	0
	väikelinnad	52	47	1	0
	alevikud	49	51	0	0
	külad	46	53	1	0
Rahvus	eestlased	51	48	1	0
	mitte-eestlased	56	42	1	1
Vanus	18 - 29 aastased	61	37	1	1
	30 - 49 aastased	54	46	0	0
	50 - 64 aastased	47	52	1	0
	65 - 74 aastased	43	56	1	0
Sugu	naised	59	40	1	0
	mehed	44	55	1	0
Haridus	alg- ja põhiharidus	48	51	1	0
	kesk ja -eriharidus	52	47	1	0
	kõrgharidus	56	44	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	55	42	2	1
	1001- 2000 kr	51	48	1	0
	2001- 3500 kr	51	49	0	0
	üle 3500 kr	55	44	1	0

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Kartul

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		7	74	18	1
Regioon	Põhja-Eesti	6	71	21	2
	Kesk-Eesti	4	79	16	1
	Kirde-Eesti	7	69	23	1
	Lääne-Eesti	7	77	16	0
	Lõuna-Eesti	8	79	13	0
Elukoht	Tallinn	6	67	24	3
	suured linnad	5	73	21	1
	väikelinnad	6	81	12	1
	alevikud	4	76	20	0
	külad	12	78	10	0
Rahvus	eestlased	7	79	14	0
	mitte-eestlased	7	63	27	3
Vanus	18 - 29 aastased	11	74	13	2
	30 - 49 aastased	6	77	16	1
	50 - 64 aastased	4	72	24	0
	65 - 74 aastased	6	73	20	1
Sugu	naised	7	72	20	1
	mehed	7	78	15	0
Haridus	alg- ja põhiharidus	16	65	19	0
	kesk ja -eriharidus	7	74	18	1
	kõrgharidus	3	78	17	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	13	69	17	1
	1001- 2000 kr	9	75	15	1
	2001- 3500 kr	5	75	19	1
	üle 3500 kr	4	74	20	2

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Marjad

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		46	52	1	1
Regioon	Põhja-Eesti	52	47	1	0
	Kesk-Eesti	41	55	4	0
	Kirde-Eesti	60	37	1	2
	Lääne-Eesti	33	65	1	1
	Lõuna-Eesti	41	58	1	0
Elukoht	Tallinn	56	44	0	0
	suured linnad	54	43	2	1
	väikelinnad	37	61	2	0
	alevikud	44	54	2	0
	külad	33	66	1	0
Rahvus	eestlased	38	61	1	0
	mitte-eestlased	68	29	1	2
Vanus	18 - 29 aastased	57	41	2	0
	30 - 49 aastased	45	53	1	1
	50 - 64 aastased	41	57	1	1
	65 - 74 aastased	34	63	3	0
Sugu	naised	50	49	1	0
	mehed	41	57	1	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	43	53	4	0
	kesk ja -eriharidus	47	52	1	0
	kõrgharidus	45	53	1	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	53	45	2	0
	1001- 2000 kr	42	54	3	1
	2001- 3500 kr	45	54	1	0
	üle 3500 kr	46	52	1	1

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Joogipiim

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		21	67	4	8
Regioon	Põhja-Eesti	17	72	3	8
	Kesk-Eesti	28	61	4	7
	Kirde-Eesti	21	67	2	10
	Lääne-Eesti	24	64	6	6
	Lõuna-Eesti	22	66	4	8
Elukoht	Tallinn	16	73	3	8
	suured linnad	17	69	5	9
	väikelinnad	23	63	5	9
	alevikud	29	62	3	6
	külad	26	65	2	7
Rahvus	eestlased	22	66	4	8
	mitte-eestlased	19	70	3	8
Vanus	18 - 29 aastased	32	57	3	8
	30 - 49 aastased	17	73	3	7
	50 - 64 aastased	19	66	5	10
	65 - 74 aastased	14	73	5	8
Sugu	naised	19	69	3	9
	mehed	24	65	4	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	34	54	5	7
	kesk ja -eriharidus	22	66	3	9
	kõrgharidus	15	74	4	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	31	60	3	6
	1001- 2000 kr	24	64	4	8
	2001- 3500 kr	19	69	4	8
	üle 3500 kr	16	72	3	9

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Jogurtid

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		27	58	5	10
Regioon	Põhja-Eesti	21	66	5	8
	Kesk-Eesti	33	56	6	5
	Kirde-Eesti	35	43	9	13
	Lääne-Eesti	31	54	4	11
	Lõuna-Eesti	29	57	4	10
Elukoht	Tallinn	18	69	5	8
	suured linnad	27	55	6	12
	väikelinnad	31	56	4	9
	alevikud	41	46	6	7
	külad	30	55	4	11
Rahvus	eestlased	28	59	4	9
	mitte-eestlased	26	56	6	12
Vanus	18 - 29 aastased	30	65	3	2
	30 - 49 aastased	28	61	3	8
	50 - 64 aastased	25	54	7	14
	65 - 74 aastased	25	44	11	20
Sugu	naised	30	57	4	9
	mehed	24	60	6	10
Haridus	alg- ja põhiharidus	23	52	8	17
	kesk ja -eriharidus	31	54	5	10
	kõrgharidus	23	68	3	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	40	44	4	12
	1001- 2000 kr	28	50	8	14
	2001- 3500 kr	25	62	4	9
	üle 3500 kr	23	67	5	5

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Keefir, hapupiim jms

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		34	55	3	8
Regioon	Põhja-Eesti	30	57	2	11
	Kesk-Eesti	32	58	1	9
	Kirde-Eesti	39	49	3	9
	Lääne-Eesti	39	52	5	4
	Lõuna-Eesti	37	52	4	7
Elukoht	Tallinn	29	56	2	13
	suured linnad	34	54	4	8
	väikelinnad	39	50	3	8
	alevikud	45	49	4	2
	külad	30	60	3	7
Rahvus	eestlased	33	56	3	8
	mitte-eestlased	37	50	3	10
Vanus	18 - 29 aastased	36	50	3	11
	30 - 49 aastased	34	54	4	8
	50 - 64 aastased	35	56	1	8
	65 - 74 aastased	29	60	4	7
Sugu	naised	36	52	2	10
	mehed	32	57	4	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	40	51	5	4
	kesk ja -eriharidus	34	55	2	9
	kõrgharidus	33	55	3	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	44	43	4	9
	1001- 2000 kr	38	47	4	11
	2001- 3500 kr	30	61	2	7
	üle 3500 kr	33	56	2	9

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Või ja muud piimarasvamäärded

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	55	34	8
Regioon	Põhja-Eesti	2	51	35	12
	Kesk-Eesti	3	59	35	3
	Kirde-Eesti	1	55	32	12
	Lääne-Eesti	3	57	31	9
	Lõuna-Eesti	4	57	34	5
Elukoht	Tallinn	2	50	37	11
	suured linnad	3	58	31	8
	väikelinnad	3	57	31	9
	alevikud	3	47	41	9
	külad	3	61	31	5
Rahvus	eestlased	2	59	33	6
	mitte-eestlased	3	43	37	17
Vanus	18 - 29 aastased	4	54	34	8
	30 - 49 aastased	2	57	34	7
	50 - 64 aastased	4	49	35	12
	65 - 74 aastased	1	62	30	7
Sugu	naised	3	53	33	11
	mehed	2	58	34	6
Haridus	alg- ja põhiharidus	10	49	32	9
	kesk ja -eriharidus	2	58	31	9
	kõrgharidus	1	52	40	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	6	58	32	4
	1001- 2000 kr	3	57	28	12
	2001- 3500 kr	3	52	35	10
	üle 3500 kr	1	54	38	7

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Hapukoor

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		5	70	21	4
Regioon	Põhja-Eesti	4	69	21	6
	Kesk-Eesti	5	68	25	2
	Kirde-Eesti	5	73	17	5
	Lääne-Eesti	6	69	22	3
	Lõuna-Eesti	6	70	21	3
Elukoht	Tallinn	3	68	23	6
	suured linnad	6	71	18	5
	väikelinnad	6	65	25	4
	alevikud	6	70	20	4
	külad	4	76	19	1
Rahvus	eestlased	4	69	23	4
	mitte-eestlased	8	70	17	5
Vanus	18 - 29 aastased	6	72	18	4
	30 - 49 aastased	3	71	22	4
	50 - 64 aastased	7	66	22	5
	65 - 74 aastased	4	68	23	5
Sugu	naised	5	67	23	5
	mehed	5	73	19	3
Haridus	alg- ja põhiharidus	13	65	19	3
	kesk ja -eriharidus	6	72	19	3
	kõrgharidus	1	67	25	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	11	72	14	3
	1001- 2000 kr	4	70	23	3
	2001- 3500 kr	6	65	23	6
	üle 3500 kr	1	74	20	5

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Kohukesed

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/lõpetan
Keskmiselt		15	49	19	17
Regioon	Põhja-Eesti	12	48	24	16
	Kesk-Eesti	21	48	17	14
	Kirde-Eesti	18	61	9	12
	Lääne-Eesti	19	44	18	19
	Lõuna-Eesti	13	49	19	19
Elukoht	Tallinn	11	46	26	17
	suured linnad	14	53	17	16
	väikelinnad	16	52	18	14
	alevikud	23	47	11	19
	külad	15	49	18	18
Rahvus	eestlased	14	46	21	19
	mitte-eestlased	18	57	15	10
Vanus	18 - 29 aastased	20	52	18	10
	30 - 49 aastased	14	52	20	14
	50 - 64 aastased	14	45	19	22
	65 - 74 aastased	10	42	19	29
Sugu	naised	14	48	21	17
	mehed	16	50	18	16
Haridus	alg- ja põhiharidus	26	34	19	21
	kesk ja -eriharidus	17	51	17	15
	kõrgharidus	6	52	24	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	28	40	16	16
	1001- 2000 kr	22	43	20	15
	2001- 3500 kr	11	52	19	18
	üle 3500 kr	7	55	22	16

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Kohupiim, kodujuust

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		32	60	4	4
Regioon	Põhja-Eesti	28	66	3	3
	Kesk-Eesti	35	52	6	7
	Kirde-Eesti	34	58	4	4
	Lääne-Eesti	39	49	5	7
	Lõuna-Eesti	32	62	4	2
Elukoht	Tallinn	27	67	3	3
	suured linnad	32	62	3	3
	väikelinnad	38	54	5	3
	alevikud	39	55	4	2
	külad	29	59	5	7
Rahvus	eestlased	33	60	4	3
	mitte-eestlased	31	61	3	5
Vanus	18 - 29 aastased	31	63	2	4
	30 - 49 aastased	36	56	4	4
	50 - 64 aastased	30	61	5	4
	65 - 74 aastased	29	63	4	4
Sugu	naised	33	61	3	3
	mehed	31	60	4	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	25	61	7	7
	kesk ja -eriharidus	34	58	4	4
	kõrgharidus	31	64	3	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	41	53	3	3
	1001- 2000 kr	36	53	6	5
	2001- 3500 kr	31	61	4	4
	üle 3500 kr	26	70	1	3

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Juust, sulatatud juust

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		16	67	13	4
Regioon	Põhja-Eesti	13	69	13	5
	Kesk-Eesti	24	60	12	4
	Kirde-Eesti	16	64	15	5
	Lääne-Eesti	16	68	15	1
	Lõuna-Eesti	17	69	11	3
Elukoht	Tallinn	12	68	15	5
	suured linnad	12	67	16	5
	väikelinnad	19	66	12	3
	alevikud	19	67	10	4
	külad	21	68	9	2
Rahvus	eestlased	16	69	12	3
	mitte-eestlased	16	61	15	8
Vanus	18 - 29 aastased	18	64	14	4
	30 - 49 aastased	15	70	12	3
	50 - 64 aastased	18	67	12	3
	65 - 74 aastased	11	66	15	8
Sugu	naised	16	66	14	4
	mehed	16	69	11	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	22	57	17	4
	kesk ja -eriharidus	18	67	11	4
	kõrgharidus	10	72	15	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	28	58	10	4
	1001- 2000 kr	19	63	13	5
	2001- 3500 kr	14	68	14	4
	üle 3500 kr	9	76	12	3

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	51	25	21
Regioon	Põhja-Eesti	3	52	22	23
	Kesk-Eesti	2	47	27	24
	Kirde-Eesti	4	45	27	24
	Lääne-Eesti	4	53	22	21
	Lõuna-Eesti	3	52	28	17
Elukoht	Tallinn	2	51	25	22
	suured linnad	4	49	25	22
	väikelinnad	3	54	24	19
	alevikud	5	41	34	20
	külad	2	55	21	22
Rahvus	eestlased	3	50	27	20
	mitte-eestlased	5	54	18	23
Vanus	18 - 29 aastased	2	56	21	21
	30 - 49 aastased	2	51	26	21
	50 - 64 aastased	7	46	25	22
	65 - 74 aastased	2	52	26	20
Sugu	naised	3	50	27	20
	mehed	3	52	23	22
Haridus	alg- ja põhiharidus	8	48	25	19
	kesk ja -eriharidus	3	50	26	21
	kõrgharidus	2	53	23	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	9	46	26	19
	1001- 2000 kr	3	52	26	19
	2001- 3500 kr	3	52	23	22
	üle 3500 kr	0	51	26	23

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Linnuliha

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		26	59	9	6
Regioon	Põhja-Eesti	23	65	8	4
	Kesk-Eesti	26	53	10	11
	Kirde-Eesti	23	61	13	3
	Lääne-Eesti	33	52	7	8
	Lõuna-Eesti	29	55	9	7
Elukoht	Tallinn	25	61	10	4
	suured linnad	22	61	13	4
	väikelinnad	27	59	6	8
	alevikud	28	60	5	7
	külad	31	52	8	9
Rahvus	eestlased	30	56	7	7
	mitte-eestlased	17	65	14	4
Vanus	18 - 29 aastased	34	52	7	7
	30 - 49 aastased	24	63	9	4
	50 - 64 aastased	23	59	11	7
	65 - 74 aastased	24	60	9	7
Sugu	naised	25	59	9	7
	mehed	28	58	9	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	24	49	16	11
	kesk ja -eriharidus	27	58	9	6
	kõrgharidus	26	63	7	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	32	49	9	10
	1001- 2000 kr	18	64	11	7
	2001- 3500 kr	25	60	9	6
	üle 3500 kr	32	57	7	4

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Sealiha

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		9	56	29	6
Regioon	Põhja-Eesti	8	55	30	7
	Kesk-Eesti	10	55	33	2
	Kirde-Eesti	12	53	28	7
	Lääne-Eesti	7	59	27	7
	Lõuna-Eesti	9	57	29	5
Elukoht	Tallinn	6	55	31	8
	suured linnad	8	51	34	7
	väikelinnad	8	55	30	7
	alevikud	15	53	30	2
	külad	11	64	23	2
Rahvus	eestlased	8	56	30	6
	mitte-eestlased	12	54	27	7
Vanus	18 - 29 aastased	16	51	23	10
	30 - 49 aastased	7	58	32	3
	50 - 64 aastased	8	58	29	5
	65 - 74 aastased	4	53	33	10
Sugu	naised	8	55	29	8
	mehed	10	57	30	3
Haridus	alg- ja põhiharidus	18	45	29	8
	kesk ja -eriharidus	9	57	29	5
	kõrgharidus	5	57	32	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	18	52	25	5
	1001- 2000 kr	11	53	32	4
	2001- 3500 kr	7	56	28	9
	üle 3500 kr	4	58	34	4

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Veiseliha

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		18	53	13	16
Regioon	Põhja-Eesti	17	55	14	14
	Kesk-Eesti	20	47	11	22
	Kirde-Eesti	29	53	11	7
	Lääne-Eesti	14	53	14	19
	Lõuna-Eesti	16	53	13	18
Elukoht	Tallinn	19	55	15	11
	suured linnad	17	58	15	10
	väikelinnad	21	51	13	15
	alevikud	19	45	11	25
	külad	14	52	10	24
Rahvus	eestlased	17	52	13	18
	mitte-eestlased	21	57	14	8
Vanus	18 - 29 aastased	15	52	17	16
	30 - 49 aastased	18	56	12	14
	50 - 64 aastased	21	50	13	16
	65 - 74 aastased	20	51	10	19
Sugu	naised	19	48	14	19
	mehed	17	60	12	11
Haridus	alg- ja põhiharidus	20	36	19	25
	kesk ja -eriharidus	18	52	12	18
	kõrgharidus	18	61	13	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	23	46	15	16
	1001- 2000 kr	15	50	14	21
	2001- 3500 kr	22	51	11	16
	üle 3500 kr	12	62	15	11

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Lambaliha

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		17	24	9	50
Regioon	Põhja-Eesti	17	22	11	50
	Kesk-Eesti	15	15	8	62
	Kirde-Eesti	21	23	6	50
	Lääne-Eesti	16	31	7	46
	Lõuna-Eesti	15	29	10	46
Elukoht	Tallinn	16	23	13	48
	suured linnad	16	30	7	47
	väikelinnad	20	22	11	47
	alevikud	19	20	8	53
	külad	13	26	6	55
Rahvus	eestlased	16	24	9	51
	mitte-eestlased	19	24	12	45
Vanus	18 - 29 aastased	15	30	12	43
	30 - 49 aastased	16	28	10	46
	50 - 64 aastased	19	18	8	55
	65 - 74 aastased	15	17	8	60
Sugu	naised	14	22	9	55
	mehed	19	27	11	43
Haridus	alg- ja põhiharidus	21	17	12	50
	kesk ja -eriharidus	15	25	9	51
	kõrgharidus	19	25	10	46
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	20	22	14	44
	1001- 2000 kr	12	25	8	55
	2001- 3500 kr	19	22	7	52
	üle 3500 kr	15	30	12	43

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Ulukiliha

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		13	24	7	56
Regioon	Põhja-Eesti	13	22	7	58
	Kesk-Eesti	12	18	5	65
	Kirde-Eesti	16	22	7	55
	Lääne-Eesti	10	29	6	55
	Lõuna-Eesti	13	27	7	53
Elukoht	Tallinn	12	23	9	56
	suured linnad	14	22	9	55
	väikelinnad	16	28	6	50
	alevikud	13	16	3	68
	külad	12	25	4	59
Rahvus	eestlased	11	25	6	58
	mitte-eestlased	18	21	8	53
Vanus	18 - 29 aastased	18	28	7	47
	30 - 49 aastased	10	28	8	54
	50 - 64 aastased	14	19	4	63
	65 - 74 aastased	10	13	5	72
Sugu	naised	10	20	6	64
	mehed	18	29	7	46
Haridus	alg- ja põhiharidus	14	20	5	61
	kesk ja -eriharidus	13	22	7	58
	kõrgharidus	13	28	7	52
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	13	23	9	55
	1001- 2000 kr	9	23	7	61
	2001- 3500 kr	14	19	6	61
	üle 3500 kr	16	32	7	45

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Vorstitooted

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		4	55	34	7
Regioon	Põhja-Eesti	3	47	39	11
	Kesk-Eesti	1	70	21	8
	Kirde-Eesti	7	54	32	7
	Lääne-Eesti	6	50	40	4
	Lõuna-Eesti	3	61	31	5
Elukoht	Tallinn	3	46	40	11
	suured linnad	4	51	37	8
	väikelinnad	6	57	30	7
	alevikud	1	61	32	6
	külad	4	65	28	3
Rahvus	eestlased	3	55	35	7
	mitte-eestlased	7	52	31	10
Vanus	18 - 29 aastased	7	55	29	9
	30 - 49 aastased	3	54	37	6
	50 - 64 aastased	4	55	34	7
	65 - 74 aastased	2	54	36	8
Sugu	naised	4	48	38	10
	mehed	4	64	28	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	11	57	25	7
	kesk ja -eriharidus	3	59	31	7
	kõrgharidus	2	45	43	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	13	53	28	6
	1001- 2000 kr	3	66	27	4
	2001- 3500 kr	3	52	36	9
	üle 3500 kr	1	46	43	10

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Singid

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		12	65	20	3
Regioon	Põhja-Eesti	10	65	21	4
	Kesk-Eesti	9	69	18	4
	Kirde-Eesti	16	61	18	5
	Lääne-Eesti	12	63	22	3
	Lõuna-Eesti	12	68	18	2
Elukoht	Tallinn	8	65	22	5
	suured linnad	14	58	25	3
	väikelinnad	14	63	19	4
	alevikud	12	73	13	2
	külad	11	73	14	2
Rahvus	eestlased	9	69	19	3
	mitte-eestlased	17	55	23	5
Vanus	18 - 29 aastased	16	67	15	2
	30 - 49 aastased	9	69	19	3
	50 - 64 aastased	13	60	24	3
	65 - 74 aastased	7	64	22	7
Sugu	naised	10	65	21	4
	mehed	13	66	18	3
Haridus	alg- ja põhiharidus	15	52	30	3
	kesk ja -eriharidus	12	69	17	2
	kõrgharidus	10	64	21	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	17	59	20	4
	1001- 2000 kr	14	67	18	1
	2001- 3500 kr	12	63	21	4
	üle 3500 kr	6	70	20	4

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Kulinaariatooted

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		5	49	35	11
Regioon	Põhja-Eesti	6	46	36	12
	Kesk-Eesti	4	51	33	12
	Kirde-Eesti	5	40	42	13
	Lääne-Eesti	6	50	38	6
	Lõuna-Eesti	5	56	30	9
Elukoht	Tallinn	5	43	40	12
	suured linnad	4	45	37	14
	väikelinnad	9	48	33	10
	alevikud	4	56	29	11
	külad	4	60	29	7
Rahvus	eestlased	4	55	31	10
	mitte-eestlased	10	34	44	12
Vanus	18 - 29 aastased	9	52	32	7
	30 - 49 aastased	4	50	37	9
	50 - 64 aastased	6	44	37	13
	65 - 74 aastased	3	48	29	20
Sugu	naised	6	45	35	14
	mehed	5	55	33	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	12	47	28	13
	kesk ja -eriharidus	5	51	34	10
	kõrgharidus	3	46	39	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	8	51	35	6
	1001- 2000 kr	6	44	36	14
	2001- 3500 kr	5	47	36	12
	üle 3500 kr	3	55	32	10

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Lihakonservid

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	28	25	44
Regioon	Põhja-Eesti	3	22	24	51
	Kesk-Eesti	3	29	32	36
	Kirde-Eesti	2	27	27	44
	Lääne-Eesti	4	26	29	41
	Lõuna-Eesti	2	39	20	39
Elukoht	Tallinn	3	18	27	52
	suured linnad	1	31	23	45
	väikelinnad	6	27	26	41
	alevikud	3	31	26	40
	külad	2	42	22	34
Rahvus	eestlased	2	30	25	43
	mitte-eestlased	6	24	25	45
Vanus	18 - 29 aastased	6	34	21	39
	30 - 49 aastased	2	28	28	42
	50 - 64 aastased	2	25	25	48
	65 - 74 aastased	1	25	22	52
Sugu	naised	3	22	23	52
	mehed	2	38	27	33
Haridus	alg- ja põhiharidus	10	31	23	36
	kesk ja -eriharidus	2	32	24	42
	kõrgharidus	1	21	27	51
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	8	37	18	37
	1001- 2000 kr	3	30	30	37
	2001- 3500 kr	3	25	25	47
	üle 3500 kr	0	26	25	49

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Värske kala

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		65	28	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	67	29	1	3
	Kesk-Eesti	66	28	1	5
	Kirde-Eesti	67	24	2	7
	Lääne-Eesti	58	32	1	9
	Lõuna-Eesti	65	25	2	8
Elukoht	Tallinn	71	27	1	1
	suured linnad	65	27	1	7
	väikelinnad	64	25	2	9
	alevikud	68	25	2	5
	külad	57	34	1	8
Rahvus	eestlased	65	28	1	6
	mitte-eestlased	68	26	2	4
Vanus	18 - 29 aastased	59	26	2	13
	30 - 49 aastased	67	27	2	4
	50 - 64 aastased	66	30	1	3
	65 - 74 aastased	69	29	0	2
Sugu	naised	68	25	1	6
	mehed	61	32	2	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	57	29	3	11
	kesk ja -eriharidus	63	30	1	6
	kõrgharidus	73	23	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	63	24	4	9
	1001- 2000 kr	61	30	1	8
	2001- 3500 kr	68	27	2	3
	üle 3500 kr	67	28	0	5

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Kalakonservid

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		5	58	15	22
Regioon	Põhja-Eesti	4	55	19	22
	Kesk-Eesti	4	62	15	19
	Kirde-Eesti	6	50	18	26
	Lääne-Eesti	3	58	11	28
	Lõuna-Eesti	8	62	12	18
Elukoht	Tallinn	3	53	21	23
	suured linnad	4	58	13	25
	väikelinnad	6	55	13	26
	alevikud	3	62	17	18
	külad	11	64	11	14
Rahvus	eestlased	5	60	14	21
	mitte-eestlased	5	52	18	25
Vanus	18 - 29 aastased	4	53	13	30
	30 - 49 aastased	6	63	15	16
	50 - 64 aastased	5	57	16	22
	65 - 74 aastased	6	49	20	25
Sugu	naised	4	55	15	26
	mehed	7	61	16	16
Haridus	alg- ja põhiharidus	12	46	17	25
	kesk ja -eriharidus	5	61	14	20
	kõrgharidus	4	55	17	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	6	59	13	22
	1001- 2000 kr	5	56	17	22
	2001- 3500 kr	5	57	15	23
	üle 3500 kr	4	61	15	20

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Kalapulgad jms kulinaariatooted

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		6	54	21	19
Regioon	Põhja-Eesti	4	49	27	20
	Kesk-Eesti	9	64	14	13
	Kirde-Eesti	8	46	26	20
	Lääne-Eesti	5	61	15	19
	Lõuna-Eesti	8	56	16	20
Elukoht	Tallinn	3	45	31	21
	suured linnad	8	49	23	20
	väikelinnad	8	61	15	16
	alevikud	6	56	14	24
	külad	9	63	13	15
Rahvus	eestlased	6	56	20	18
	mitte-eestlased	8	46	25	21
Vanus	18 - 29 aastased	9	52	23	16
	30 - 49 aastased	5	61	19	15
	50 - 64 aastased	6	48	23	23
	65 - 74 aastased	6	45	17	32
Sugu	naised	7	52	19	22
	mehed	7	55	23	15
Haridus	alg- ja põhiharidus	19	43	17	21
	kesk ja -eriharidus	6	57	18	19
	kõrgharidus	3	51	28	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	16	56	15	13
	1001- 2000 kr	5	53	21	21
	2001- 3500 kr	6	52	22	20
	üle 3500 kr	3	55	23	19

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Leib

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		13	78	8	1
Regioon	Põhja-Eesti	10	78	10	2
	Kesk-Eesti	13	81	4	2
	Kirde-Eesti	8	75	17	0
	Lääne-Eesti	15	77	8	0
	Lõuna-Eesti	18	79	3	0
Elukoht	Tallinn	8	78	12	2
	suured linnad	13	75	12	0
	väikelinnad	13	81	5	1
	alevikud	20	73	4	3
	külad	15	80	4	1
Rahvus	eestlased	15	80	4	1
	mitte-eestlased	8	71	19	2
Vanus	18 - 29 aastased	16	74	8	2
	30 - 49 aastased	13	79	8	0
	50 - 64 aastased	11	78	10	1
	65 - 74 aastased	13	81	5	1
Sugu	naised	11	78	10	1
	mehed	15	79	5	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	25	67	8	0
	kesk ja -eriharidus	11	81	7	1
	kõrgharidus	13	75	10	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	19	72	8	1
	1001- 2000 kr	11	82	7	0
	2001- 3500 kr	13	79	8	0
	üle 3500 kr	11	77	10	2

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Sai

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	57	32	8
Regioon	Põhja-Eesti	3	54	33	10
	Kesk-Eesti	3	63	24	10
	Kirde-Eesti	1	59	34	6
	Lääne-Eesti	4	59	31	6
	Lõuna-Eesti	4	58	32	6
Elukoht	Tallinn	3	51	33	13
	suured linnad	3	54	36	7
	väikelinnad	3	59	32	6
	alevikud	2	61	33	4
	külad	6	67	23	4
Rahvus	eestlased	3	57	32	8
	mitte-eestlased	4	57	30	9
Vanus	18 - 29 aastased	6	53	35	6
	30 - 49 aastased	2	61	30	7
	50 - 64 aastased	3	57	30	10
	65 - 74 aastased	2	55	33	10
Sugu	naised	3	52	36	9
	mehed	3	65	26	6
Haridus	alg- ja põhiharidus	11	58	27	4
	kesk ja -eriharidus	2	60	30	8
	kõrgharidus	1	52	37	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	11	52	33	4
	1001- 2000 kr	2	66	27	5
	2001- 3500 kr	2	55	34	9
	üle 3500 kr	2	55	33	10

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Makaronitooted

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	67	25	5
Regioon	Põhja-Eesti	4	61	29	6
	Kesk-Eesti	1	71	25	3
	Kirde-Eesti	0	63	31	6
	Lääne-Eesti	3	72	22	3
	Lõuna-Eesti	3	73	21	3
Elukoht	Tallinn	3	59	31	7
	suured linnad	1	64	29	6
	väikelinnad	4	72	20	4
	alevikud	4	70	22	4
	külad	4	75	19	2
Rahvus	eestlased	3	71	22	4
	mitte-eestlased	3	56	34	7
Vanus	18 - 29 aastased	5	67	24	4
	30 - 49 aastased	2	71	24	3
	50 - 64 aastased	4	64	25	7
	65 - 74 aastased	2	63	29	6
Sugu	naised	3	65	27	5
	mehed	3	70	22	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	9	64	21	6
	kesk ja -eriharidus	2	68	26	4
	kõrgharidus	2	67	26	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	6	63	24	7
	1001- 2000 kr	3	70	22	5
	2001- 3500 kr	2	65	29	4
	üle 3500 kr	2	68	25	5

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Müsli, teraviljahelbed, kama jms

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		27	49	5	19
Regioon	Põhja-Eesti	22	51	7	20
	Kesk-Eesti	32	47	5	16
	Kirde-Eesti	27	34	6	33
	Lääne-Eesti	31	46	6	17
	Lõuna-Eesti	30	53	4	13
Elukoht	Tallinn	21	53	7	19
	suured linnad	30	43	5	22
	väikelinnad	31	50	5	14
	alevikud	31	44	3	22
	külad	28	51	4	17
Rahvus	eestlased	30	51	4	15
	mitte-eestlased	19	44	8	29
Vanus	18 - 29 aastased	37	45	4	14
	30 - 49 aastased	27	51	5	17
	50 - 64 aastased	24	46	6	24
	65 - 74 aastased	15	53	10	22
Sugu	naised	29	50	5	16
	mehed	25	47	6	22
Haridus	alg- ja põhiharidus	26	44	9	21
	kesk ja -eriharidus	28	45	5	22
	kõrgharidus	27	57	5	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	28	46	9	17
	1001- 2000 kr	26	42	6	26
	2001- 3500 kr	28	51	4	17
	üle 3500 kr	27	52	5	16

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Jahu, kruubid, tangud, manna jms

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		7	76	14	3
Regioon	Põhja-Eesti	6	70	20	4
	Kesk-Eesti	6	77	9	8
	Kirde-Eesti	4	76	15	5
	Lääne-Eesti	11	78	10	1
	Lõuna-Eesti	8	81	9	2
Elukoht	Tallinn	5	68	23	4
	suured linnad	8	76	13	3
	väikelinnad	8	79	9	4
	alevikud	5	79	12	4
	külad	8	82	8	2
Rahvus	eestlased	7	79	12	2
	mitte-eestlased	8	67	19	6
Vanus	18 - 29 aastased	12	71	10	7
	30 - 49 aastased	5	78	14	3
	50 - 64 aastased	6	76	16	2
	65 - 74 aastased	4	75	20	1
Sugu	naised	6	73	18	3
	mehed	8	80	8	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	14	70	14	2
	kesk ja -eriharidus	7	77	13	3
	kõrgharidus	5	76	15	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	11	72	15	2
	1001- 2000 kr	6	74	16	4
	2001- 3500 kr	7	77	13	3
	üle 3500 kr	5	76	14	5

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Alkohol

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		1	41	26	32
Regioon	Põhja-Eesti	1	48	24	27
	Kesk-Eesti	1	31	32	36
	Kirde-Eesti	0	37	36	27
	Lääne-Eesti	1	36	25	38
	Lõuna-Eesti	1	40	24	35
Elukoht	Tallinn	1	47	26	26
	suured linnad	0	42	32	26
	väikelinnad	2	39	25	34
	alevikud	0	30	30	40
	külad	1	38	21	40
Rahvus	eestlased	1	42	25	32
	mitte-eestlased	1	38	31	30
Vanus	18 - 29 aastased	2	45	31	22
	30 - 49 aastased	1	46	29	24
	50 - 64 aastased	0	38	23	39
	65 - 74 aastased	0	24	18	58
Sugu	naised	1	38	21	40
	mehed	1	45	33	21
Haridus	alg- ja põhiharidus	4	19	32	45
	kesk ja -eriharidus	0	39	29	32
	kõrgharidus	0	55	20	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	4	28	32	36
	1001- 2000 kr	0	32	26	42
	2001- 3500 kr	0	39	27	34
	üle 3500 kr	0	60	23	17

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Suhkrut sisaldavad karastusjoogid

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		2	26	40	32
Regioon	Põhja-Eesti	1	23	44	32
	Kesk-Eesti	0	31	36	33
	Kirde-Eesti	1	30	42	27
	Lääne-Eesti	2	24	38	36
	Lõuna-Eesti	2	29	39	30
Elukoht	Tallinn	2	21	44	33
	suured linnad	2	30	37	31
	väikelinnad	1	25	37	37
	alevikud	0	19	45	36
	külad	3	35	41	21
Rahvus	eestlased	1	24	41	34
	mitte-eestlased	3	33	38	26
Vanus	18 - 29 aastased	3	32	42	23
	30 - 49 aastased	1	28	43	28
	50 - 64 aastased	1	23	38	38
	65 - 74 aastased	1	18	32	49
Sugu	naised	1	23	38	38
	mehed	2	31	44	23
Haridus	alg- ja põhiharidus	6	29	37	28
	kesk ja -eriharidus	1	27	41	31
	kõrgharidus	0	25	41	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	6	31	34	29
	1001- 2000 kr	1	28	46	25
	2001- 3500 kr	1	23	40	36
	üle 3500 kr	0	28	40	32

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Maiustused (koogid, küpsised, kommid jms)

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	38	51	8
Regioon	Põhja-Eesti	3	35	55	7
	Kesk-Eesti	0	50	42	8
	Kirde-Eesti	3	37	53	7
	Lääne-Eesti	4	32	57	7
	Lõuna-Eesti	5	42	45	8
Elukoht	Tallinn	3	30	59	8
	suured linnad	4	40	47	9
	väikelinnad	3	39	48	10
	alevikud	2	40	49	9
	külad	5	46	46	3
Rahvus	eestlased	2	39	52	7
	mitte-eestlased	6	37	49	8
Vanus	18 - 29 aastased	7	38	51	4
	30 - 49 aastased	2	40	52	6
	50 - 64 aastased	2	36	53	9
	65 - 74 aastased	2	37	45	16
Sugu	naised	3	34	55	8
	mehed	3	44	46	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	9	41	42	8
	kesk ja -eriharidus	3	39	51	7
	kõrgharidus	2	36	54	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	7	44	43	6
	1001- 2000 kr	5	40	48	7
	2001- 3500 kr	3	33	55	9
	üle 3500 kr	1	41	51	7

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Munad

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		6	82	10	2
Regioon	Põhja-Eesti	6	81	11	2
	Kesk-Eesti	3	83	13	1
	Kirde-Eesti	7	82	10	1
	Lääne-Eesti	6	82	10	2
	Lõuna-Eesti	8	83	9	0
Elukoht	Tallinn	4	81	12	3
	suured linnad	8	76	14	2
	väikelinnad	8	83	9	0
	alevikud	3	89	7	1
	külad	7	86	6	1
Rahvus	eestlased	6	84	9	1
	mitte-eestlased	8	78	12	2
Vanus	18 - 29 aastased	8	81	9	2
	30 - 49 aastased	5	85	9	1
	50 - 64 aastased	8	78	12	2
	65 - 74 aastased	3	82	12	3
Sugu	naised	6	82	10	2
	mehed	6	82	11	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	11	73	14	2
	kesk ja -eriharidus	6	83	10	1
	kõrgharidus	5	84	9	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	13	77	9	1
	1001- 2000 kr	5	84	9	2
	2001- 3500 kr	6	83	10	1
	üle 3500 kr	5	81	12	2

Mida tahaksite 2006. aastal oma toitumisharjumustes muuta?

(% vastanutest)

Margariin, majonees, toiduõli jms rasva sisaldavad toiduained

		süüa rohkem	süüa sama palju	süüa vähem	ei söö/ lõpetan
Keskmiselt		3	60	33	4
Regioon	Põhja-Eesti	2	56	38	4
	Kesk-Eesti	2	61	36	1
	Kirde-Eesti	2	67	28	3
	Lääne-Eesti	3	59	32	6
	Lõuna-Eesti	4	64	29	3
Elukoht	Tallinn	1	53	40	6
	suured linnad	3	61	32	4
	väikelinnad	3	63	30	4
	alevikud	3	67	29	1
	külad	3	65	30	2
Rahvus	eestlased	2	62	33	3
	mitte-eestlased	3	55	36	6
Vanus	18 - 29 aastased	2	49	42	7
	30 - 49 aastased	1	60	36	3
	50 - 64 aastased	5	66	27	2
	65 - 74 aastased	3	72	23	2
Sugu	naised	2	57	37	4
	mehed	3	64	29	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	9	54	32	5
	kesk ja -eriharidus	2	63	32	3
	kõrgharidus	0	58	36	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	7	57	29	7
	1001- 2000 kr	2	56	38	4
	2001- 3500 kr	3	65	30	2
	üle 3500 kr	1	58	37	4

Perede toidukaupade ostmise sagedus

(% vastanutest)

		iga päev	4-6 korda nädalas	2-3 korda nädalas	1 kord nädalas	harve- mini
Keskmiselt		27	31	36	5	1
Regioon	Põhja-Eesti	24	36	35	5	0
	Kesk-Eesti	28	23	45	3	1
	Kirde-Eesti	41	30	26	3	0
	Lääne-Eesti	27	30	36	7	0
	Lõuna-Eesti	25	28	39	7	1
Elukoht	Tallinn	22	39	34	4	1
	suured linnad	36	30	31	3	0
	väikelinnad	34	29	32	4	1
	alevikud	24	29	39	6	2
	külad	17	23	49	11	0
Rahvus	eestlased	24	31	39	6	0
	mitte-eestlased	35	30	30	4	1
Vanus	18 - 29 aastased	28	36	32	3	1
	30 - 49 aastased	33	32	30	5	0
	50 - 64 aastased	22	27	45	6	0
	65 - 74 aastased	17	25	47	10	1
Sugu	naised	28	30	36	5	1
	mehed	25	31	38	6	0
Haridus	alg- ja põhiharidus	25	21	43	9	2
	kesk ja -eriharidus	31	28	35	6	0
	kõrgharidus	19	40	38	3	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	36	19	35	7	3
	1001- 2000 kr	32	23	38	7	0
	2001- 3500 kr	26	32	36	6	0
	üle 3500 kr	16	44	38	2	0

Perede toidukaupade peamised ostukohad

(% vastanutest)

		suur toidu- kauplus	väike toidu- kauplus	turg	hulgi- ladu	talunik/ tootja	auto- kauplus
Keskmiselt		65	26	6	2	0	1
Regioon	Põhja-Eesti	76	13	10	1	0	0
	Kesk-Eesti	58	36	0	4	0	2
	Kirde-Eesti	66	28	4	1	0	1
	Lääne-Eesti	59	32	2	3	2	2
	Lõuna-Eesti	54	34	6	4	0	2
Elukoht	Tallinn	82	5	11	1	0	1
	suured linnad	76	14	7	3	0	0
	väikelinnad	68	26	4	2	0	0
	alevikud	33	60	2	4	1	0
	külad	39	51	1	2	1	6
Rahvus	eestlased	63	29	4	2	1	1
	mitte-eestlased	68	16	12	3	0	1
Vanus	18 - 29 aastased	70	22	4	3	0	1
	30 - 49 aastased	67	25	5	1	1	1
	50 - 64 aastased	61	27	6	4	1	1
	65 - 74 aastased	52	30	14	1	0	3
Sugu	naised	65	25	7	2	0	1
	mehed	64	27	5	2	1	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	39	44	7	5	0	5
	kesk ja -eriharidus	62	28	6	2	1	1
	kõrgharidus	80	13	6	1	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	45	39	7	3	2	4
	1001- 2000 kr	53	37	7	2	0	1
	2001- 3500 kr	66	24	6	3	0	1
	üle 3500 kr	83	11	4	2	0	0

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukoht on lähedal

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		60	33	7
Regioon	Põhja-Eesti	59	36	5
	Kesk-Eesti	59	32	9
	Kirde-Eesti	59	30	11
	Lääne-Eesti	61	29	10
	Lõuna-Eesti	61	32	7
Elukoht	Tallinn	60	36	4
	suured linnad	60	33	7
	väikelinnad	61	31	8
	alevikud	57	35	8
	külad	61	28	11
Rahvus	eestlased	61	32	7
	mitte-eestlased	58	35	7
Vanus	18 - 29 aastased	61	35	4
	30 - 49 aastased	59	33	8
	50 - 64 aastased	58	34	8
	65 - 74 aastased	65	25	10
Sugu	naised	62	31	7
	mehed	57	35	8
Haridus	alg- ja põhiharidus	68	23	9
	kesk ja -eriharidus	61	32	7
	kõrgharidus	55	38	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	67	25	8
	1001- 2000 kr	63	28	9
	2001- 3500 kr	59	34	7
	üle 3500 kr	55	39	6

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukoht on puhas ja korralik

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		87	12	1
Regioon	Põhja-Eesti	89	10	1
	Kesk-Eesti	91	9	0
	Kirde-Eesti	87	12	1
	Lääne-Eesti	90	10	0
	Lõuna-Eesti	83	16	1
Elukoht	Tallinn	89	10	1
	suured linnad	87	12	1
	väikelinnad	89	11	0
	alevikud	87	13	0
	külad	84	15	1
Rahvus	eestlased	88	11	1
	mitte-eestlased	85	14	1
Vanus	18 - 29 aastased	92	7	1
	30 - 49 aastased	89	11	0
	50 - 64 aastased	83	16	1
	65 - 74 aastased	84	15	1
Sugu	naised	90	10	0
	mehed	84	15	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	89	10	1
	kesk ja -eriharidus	88	11	1
	kõrgharidus	85	14	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	90	9	1
	1001- 2000 kr	84	16	0
	2001- 3500 kr	86	13	1
	üle 3500 kr	92	7	1

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile
(% vastanutest)

Ostukohas on meeldiv teenindus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		79	19	2
Regioon	Põhja-Eesti	78	20	2
	Kesk-Eesti	83	16	1
	Kirde-Eesti	78	20	2
	Lääne-Eesti	81	17	2
	Lõuna-Eesti	77	21	2
Elukoht	Tallinn	78	20	2
	suured linnad	73	24	3
	väikelinnad	84	15	1
	alevikud	83	17	0
	külad	79	19	2
Rahvus	eestlased	79	19	2
	mitte-eestlased	78	20	2
Vanus	18 - 29 aastased	79	19	2
	30 - 49 aastased	82	17	1
	50 - 64 aastased	74	24	2
	65 - 74 aastased	79	19	2
Sugu	naised	80	19	1
	mehed	77	20	3
Haridus	alg- ja põhiharidus	82	16	2
	kesk ja -eriharidus	81	18	1
	kõrgharidus	73	24	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	82	15	3
	1001- 2000 kr	77	22	1
	2001- 3500 kr	77	21	2
	üle 3500 kr	81	17	2

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukoht on pika lahtiolekuajaga

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		49	39	12
Regioon	Põhja-Eesti	48	38	14
	Kesk-Eesti	48	41	11
	Kirde-Eesti	45	40	15
	Lääne-Eesti	43	45	12
	Lõuna-Eesti	54	38	8
Elukoht	Tallinn	47	40	13
	suured linnad	50	39	11
	väikelinnad	52	38	10
	alevikud	45	43	12
	külad	47	39	14
Rahvus	eestlased	48	40	12
	mitte-eestlased	51	37	12
Vanus	18 - 29 aastased	55	40	5
	30 - 49 aastased	53	37	10
	50 - 64 aastased	42	43	15
	65 - 74 aastased	35	40	25
Sugu	naised	48	39	13
	mehed	50	40	10
Haridus	alg- ja põhiharidus	53	34	13
	kesk ja -eriharidus	50	39	11
	kõrgharidus	44	43	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	51	42	7
	1001- 2000 kr	51	37	12
	2001- 3500 kr	43	40	17
	üle 3500 kr	53	40	7

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukoht on autoga hästi ligipääsetav

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		42	31	27
Regioon	Põhja-Eesti	45	26	29
	Kesk-Eesti	42	37	21
	Kirde-Eesti	29	32	39
	Lääne-Eesti	46	31	23
	Lõuna-Eesti	40	35	25
Elukoht	Tallinn	46	25	29
	suured linnad	31	36	33
	väikelinnad	47	30	23
	alevikud	32	35	33
	külad	46	33	21
Rahvus	eestlased	43	31	26
	mitte-eestlased	39	29	32
Vanus	18 - 29 aastased	44	37	19
	30 - 49 aastased	47	30	23
	50 - 64 aastased	37	30	33
	65 - 74 aastased	31	23	46
Sugu	naised	38	29	33
	mehed	47	33	20
Haridus	alg- ja põhiharidus	39	27	34
	kesk ja -eriharidus	41	33	26
	kõrgharidus	45	28	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	35	33	32
	1001- 2000 kr	37	34	29
	2001- 3500 kr	40	30	30
	üle 3500 kr	51	29	20

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukoht on ühistranspordiga hästi ligipääsetav

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		24	32	44
Regioon	Põhja-Eesti	32	38	30
	Kesk-Eesti	17	31	52
	Kirde-Eesti	13	27	60
	Lääne-Eesti	27	22	51
	Lõuna-Eesti	20	30	50
Elukoht	Tallinn	34	40	26
	suured linnad	24	33	43
	väikelinnad	17	26	57
	alevikud	17	29	54
	külad	22	26	52
Rahvus	eestlased	22	30	48
	mitte-eestlased	31	37	32
Vanus	18 - 29 aastased	24	39	37
	30 - 49 aastased	20	27	53
	50 - 64 aastased	27	32	41
	65 - 74 aastased	33	32	35
Sugu	naised	28	34	38
	mehed	19	29	52
Haridus	alg- ja põhiharidus	35	27	38
	kesk ja -eriharidus	24	33	43
	kõrgharidus	21	32	47
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	26	28	46
	1001- 2000 kr	27	32	41
	2001- 3500 kr	26	35	39
	üle 3500 kr	17	30	53

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukohas saab pangakaardiga maksta

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		56	24	20
Regioon	Põhja-Eesti	58	26	16
	Kesk-Eesti	58	21	21
	Kirde-Eesti	38	30	32
	Lääne-Eesti	59	21	20
	Lõuna-Eesti	58	21	21
Elukoht	Tallinn	58	26	16
	suured linnad	49	24	27
	väikelinnad	57	24	19
	alevikud	60	20	20
	külad	57	23	20
Rahvus	eestlased	57	24	19
	mitte-eestlased	52	25	23
Vanus	18 - 29 aastased	78	17	5
	30 - 49 aastased	60	25	15
	50 - 64 aastased	44	29	27
	65 - 74 aastased	25	23	52
Sugu	naised	54	26	20
	mehed	58	21	21
Haridus	alg- ja põhiharidus	57	22	21
	kesk ja -eriharidus	55	23	22
	kõrgharidus	57	27	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	63	22	15
	1001- 2000 kr	56	23	21
	2001- 3500 kr	46	27	27
	üle 3500 kr	68	21	11

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukohas on lai valik kodumaiseid toidukaupu

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		70	25	5
Regioon	Põhja-Eesti	69	27	4
	Kesk-Eesti	69	29	2
	Kirde-Eesti	72	20	8
	Lääne-Eesti	72	26	2
	Lõuna-Eesti	71	24	5
Elukoht	Tallinn	71	24	5
	suured linnad	70	23	7
	väikelinnad	73	24	3
	alevikud	73	24	3
	külad	66	31	3
Rahvus	eestlased	71	26	3
	mitte-eestlased	69	23	8
Vanus	18 - 29 aastased	72	22	6
	30 - 49 aastased	71	25	4
	50 - 64 aastased	69	28	3
	65 - 74 aastased	67	28	5
Sugu	naised	71	24	5
	mehed	69	27	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	63	29	8
	kesk ja -eriharidus	70	26	4
	kõrgharidus	73	24	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	69	27	4
	1001- 2000 kr	69	25	6
	2001- 3500 kr	70	25	5
	üle 3500 kr	70	26	4

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukohas on lai valik imporditud toidukaupu

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		10	40	50
Regioon	Põhja-Eesti	13	41	46
	Kesk-Eesti	5	46	49
	Kirde-Eesti	8	33	59
	Lääne-Eesti	7	45	48
	Lõuna-Eesti	11	35	54
Elukoht	Tallinn	13	40	47
	suured linnad	12	41	47
	väikelinnad	10	40	50
	alevikud	6	33	61
	külad	5	41	54
Rahvus	eestlased	8	40	52
	mitte-eestlased	15	38	47
Vanus	18 - 29 aastased	16	48	36
	30 - 49 aastased	9	40	51
	50 - 64 aastased	7	36	57
	65 - 74 aastased	6	30	64
Sugu	naised	9	38	53
	mehed	11	41	48
Haridus	alg- ja põhiharidus	13	30	57
	kesk ja -eriharidus	8	42	50
	kõrgharidus	12	38	50
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	7	44	49
	1001- 2000 kr	8	37	55
	2001- 3500 kr	9	36	55
	üle 3500 kr	14	44	42

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukohas on kvaliteetsed toidukaubad

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		91	8	1
Regioon	Põhja-Eesti	93	7	0
	Kesk-Eesti	86	12	2
	Kirde-Eesti	89	9	2
	Lääne-Eesti	92	8	0
	Lõuna-Eesti	90	9	1
Elukoht	Tallinn	92	8	0
	suured linnad	89	10	1
	väikelinnad	93	7	0
	alevikud	88	10	2
	külad	90	9	1
Rahvus	eestlased	91	8	1
	mitte-eestlased	89	10	1
Vanus	18 - 29 aastased	94	5	1
	30 - 49 aastased	92	7	1
	50 - 64 aastased	86	14	0
	65 - 74 aastased	88	10	2
Sugu	naised	94	6	0
	mehed	87	12	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	87	12	1
	kesk ja -eriharidus	91	8	1
	kõrgharidus	91	9	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	88	10	2
	1001- 2000 kr	88	11	1
	2001- 3500 kr	90	9	1
	üle 3500 kr	95	5	0

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostukohas on soodsad hinnad

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		75	23	2
Regioon	Põhja-Eesti	68	30	2
	Kesk-Eesti	81	17	2
	Kirde-Eesti	67	30	3
	Lääne-Eesti	80	20	0
	Lõuna-Eesti	83	16	1
Elukoht	Tallinn	66	32	2
	suured linnad	73	25	2
	väikelinnad	82	18	0
	alevikud	79	18	3
	külad	81	18	1
Rahvus	eestlased	76	23	1
	mitte-eestlased	72	26	2
Vanus	18 - 29 aastased	73	26	1
	30 - 49 aastased	74	24	2
	50 - 64 aastased	73	26	1
	65 - 74 aastased	84	14	2
Sugu	naised	75	24	1
	mehed	75	23	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	83	15	2
	kesk ja -eriharidus	78	21	1
	kõrgharidus	66	32	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	81	17	2
	1001- 2000 kr	83	17	0
	2001- 3500 kr	76	23	1
	üle 3500 kr	63	34	3

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Lisaks toidukaupadele palju muid kaupu ja teenuseid

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		36	48	16
Regioon	Põhja-Eesti	33	48	19
	Kesk-Eesti	40	49	11
	Kirde-Eesti	39	45	16
	Lääne-Eesti	26	58	16
	Lõuna-Eesti	42	45	13
Elukoht	Tallinn	32	49	19
	suured linnad	35	52	13
	väikelinnad	33	52	15
	alevikud	46	37	17
	külad	42	45	13
Rahvus	eestlased	33	50	17
	mitte-eestlased	45	43	12
Vanus	18 - 29 aastased	37	49	14
	30 - 49 aastased	37	50	13
	50 - 64 aastased	35	48	17
	65 - 74 aastased	33	44	23
Sugu	naised	38	48	14
	mehed	33	49	18
Haridus	alg- ja põhiharidus	48	39	13
	kesk ja -eriharidus	38	49	13
	kõrgharidus	29	49	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	42	41	17
	1001- 2000 kr	39	48	13
	2001- 3500 kr	39	45	16
	üle 3500 kr	27	57	16

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Meelelahutus ja vaba aja veetmise võimalused

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		3	20	77
Regioon	Põhja-Eesti	4	18	78
	Kesk-Eesti	2	23	75
	Kirde-Eesti	4	30	66
	Lääne-Eesti	3	16	81
	Lõuna-Eesti	4	18	78
Elukoht	Tallinn	3	18	79
	suured linnad	4	25	71
	väikelinnad	5	16	79
	alevikud	3	23	74
	külad	2	18	80
Rahvus	eestlased	3	16	81
	mitte-eestlased	6	30	64
Vanus	18 - 29 aastased	4	30	66
	30 - 49 aastased	3	20	77
	50 - 64 aastased	3	13	84
	65 - 74 aastased	5	11	84
Sugu	naised	3	21	76
	mehed	5	18	77
Haridus	alg- ja põhiharidus	6	30	64
	kesk ja -eriharidus	4	20	76
	kõrgharidus	2	14	84
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	6	28	66
	1001- 2000 kr	5	24	71
	2001- 3500 kr	4	16	80
	üle 3500 kr	1	16	83

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Söömise võimalus (kohvik, söögikoht jms)

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		5	31	64
Regioon	Põhja-Eesti	4	27	69
	Kesk-Eesti	4	35	61
	Kirde-Eesti	8	39	53
	Lääne-Eesti	3	33	64
	Lõuna-Eesti	5	29	66
Elukoht	Tallinn	4	26	70
	suured linnad	5	32	63
	väikelinnad	5	31	64
	alevikud	5	35	60
	külad	5	33	62
Rahvus	eestlased	4	30	66
	mitte-eestlased	8	32	60
Vanus	18 - 29 aastased	5	38	57
	30 - 49 aastased	4	34	62
	50 - 64 aastased	4	23	73
	65 - 74 aastased	7	20	73
Sugu	naised	3	30	67
	mehed	7	32	61
Haridus	alg- ja põhiharidus	9	36	55
	kesk ja -eriharidus	5	31	64
	kõrgharidus	3	27	70
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	5	33	62
	1001- 2000 kr	8	30	62
	2001- 3500 kr	5	30	65
	üle 3500 kr	2	32	66

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Kliendikaardiga saab soodustusi

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		34	42	24
Regioon	Põhja-Eesti	29	46	25
	Kesk-Eesti	39	39	22
	Kirde-Eesti	35	30	35
	Lääne-Eesti	39	38	23
	Lõuna-Eesti	39	44	17
Elukoht	Tallinn	26	49	25
	suured linnad	32	42	26
	väikelinnad	42	39	19
	alevikud	39	36	25
	külad	39	38	23
Rahvus	eestlased	34	45	21
	mitte-eestlased	37	34	29
Vanus	18 - 29 aastased	34	51	15
	30 - 49 aastased	37	40	23
	50 - 64 aastased	31	40	29
	65 - 74 aastased	33	33	34
Sugu	naised	34	42	24
	mehed	35	42	23
Haridus	alg- ja põhiharidus	33	39	28
	kesk ja -eriharidus	38	39	23
	kõrgharidus	28	48	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	38	43	19
	1001- 2000 kr	41	34	25
	2001- 3500 kr	34	40	26
	üle 3500 kr	27	52	21

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Ostud saab sooritada vähese ajakuluga

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		67	30	3
Regioon	Põhja-Eesti	66	31	3
	Kesk-Eesti	74	25	1
	Kirde-Eesti	67	28	5
	Lääne-Eesti	72	23	5
	Lõuna-Eesti	64	33	3
Elukoht	Tallinn	65	32	3
	suured linnad	64	31	5
	väikelinnad	72	26	2
	alevikud	72	24	4
	külad	65	32	3
Rahvus	eestlased	69	28	3
	mitte-eestlased	62	33	5
Vanus	18 - 29 aastased	69	27	4
	30 - 49 aastased	71	27	2
	50 - 64 aastased	65	32	3
	65 - 74 aastased	56	38	6
Sugu	naised	66	30	4
	mehed	69	29	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	64	27	9
	kesk ja -eriharidus	68	29	3
	kõrgharidus	67	32	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	74	22	4
	1001- 2000 kr	64	32	4
	2001- 3500 kr	63	34	3
	üle 3500 kr	72	26	2

Toiduostukohtade omaduste tähtsus tarbijaile

(% vastanutest)

Hea pooltoodete- ja kulinaaria valik

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		36	47	17
Regioon	Põhja-Eesti	29	52	19
	Kesk-Eesti	47	41	12
	Kirde-Eesti	36	48	16
	Lääne-Eesti	47	38	15
	Lõuna-Eesti	37	45	18
Elukoht	Tallinn	26	55	19
	suured linnad	37	47	16
	väikelinnad	46	37	17
	alevikud	45	46	9
	külad	37	44	19
Rahvus	eestlased	39	47	14
	mitte-eestlased	28	47	25
Vanus	18 - 29 aastased	37	48	15
	30 - 49 aastased	39	45	16
	50 - 64 aastased	35	49	16
	65 - 74 aastased	31	44	25
Sugu	naised	36	48	16
	mehed	37	45	18
Haridus	alg- ja põhiharidus	49	34	17
	kesk ja -eriharidus	36	46	18
	kõrgharidus	31	53	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	39	41	20
	1001- 2000 kr	40	43	17
	2001- 3500 kr	32	51	17
	üle 3500 kr	38	47	15

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Toote välimus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		59	39	2
Regioon	Põhja-Eesti	55	42	3
	Kesk-Eesti	55	43	2
	Kirde-Eesti	65	34	1
	Lääne-Eesti	67	30	3
	Lõuna-Eesti	57	40	3
Elukoht	Tallinn	51	46	3
	suured linnad	58	41	1
	väikelinnad	66	31	3
	alevikud	69	30	1
	külad	56	40	4
Rahvus	eestlased	58	40	2
	mitte-eestlased	59	37	4
Vanus	18 - 29 aastased	63	33	4
	30 - 49 aastased	57	42	1
	50 - 64 aastased	55	41	4
	65 - 74 aastased	61	37	2
Sugu	naised	61	37	2
	mehed	56	42	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	65	30	5
	kesk ja -eriharidus	63	35	2
	kõrgharidus	48	51	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	59	34	7
	1001- 2000 kr	60	39	1
	2001- 3500 kr	59	39	2
	üle 3500 kr	57	41	2

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Kvaliteet

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		94	6	0
Regioon	Põhja-Eesti	96	4	0
	Kesk-Eesti	98	2	0
	Kirde-Eesti	92	7	1
	Lääne-Eesti	92	8	0
	Lõuna-Eesti	93	7	0
Elukoht	Tallinn	95	5	0
	suured linnad	93	6	1
	väikelinnad	93	7	0
	alevikud	98	2	0
	külad	93	7	0
Rahvus	eestlased	94	6	0
	mitte-eestlased	94	6	0
Vanus	18 - 29 aastased	97	3	0
	30 - 49 aastased	94	6	0
	50 - 64 aastased	93	7	0
	65 - 74 aastased	93	6	1
Sugu	naised	97	3	0
	mehed	91	9	0
Haridus	alg- ja põhiharidus	91	8	1
	kesk ja -eriharidus	95	5	0
	kõrgharidus	94	6	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	93	7	0
	1001- 2000 kr	92	8	0
	2001- 3500 kr	96	4	0
	üle 3500 kr	94	6	0

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Koostis

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		64	34	2
Regioon	Põhja-Eesti	65	34	1
	Kesk-Eesti	71	28	1
	Kirde-Eesti	65	33	2
	Lääne-Eesti	59	39	2
	Lõuna-Eesti	62	34	4
Elukoht	Tallinn	64	34	2
	suured linnad	63	34	3
	väikelinnad	68	30	2
	alevikud	69	29	2
	külad	56	41	3
Rahvus	eestlased	64	34	2
	mitte-eestlased	64	34	2
Vanus	18 - 29 aastased	66	31	3
	30 - 49 aastased	63	35	2
	50 - 64 aastased	64	35	1
	65 - 74 aastased	62	36	2
Sugu	naised	68	31	1
	mehed	58	39	3
Haridus	alg- ja põhiharidus	60	35	5
	kesk ja -eriharidus	64	34	2
	kõrgharidus	65	34	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	57	39	4
	1001- 2000 kr	63	35	2
	2001- 3500 kr	67	32	1
	üle 3500 kr	63	34	3

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Tervislikkus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		69	29	2
Regioon	Põhja-Eesti	65	34	1
	Kesk-Eesti	75	25	0
	Kirde-Eesti	82	16	2
	Lääne-Eesti	73	26	1
	Lõuna-Eesti	66	31	3
Elukoht	Tallinn	65	34	1
	suured linnad	73	26	1
	väikelinnad	69	29	2
	alevikud	78	20	2
	külad	66	31	3
Rahvus	eestlased	66	32	2
	mitte-eestlased	76	22	2
Vanus	18 - 29 aastased	68	29	3
	30 - 49 aastased	63	36	1
	50 - 64 aastased	74	25	1
	65 - 74 aastased	78	20	2
Sugu	naised	73	26	1
	mehed	64	34	2
Haridus	alg- ja põhiharidus	77	19	4
	kesk ja -eriharidus	68	31	1
	kõrgharidus	68	31	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	72	25	3
	1001- 2000 kr	74	24	2
	2001- 3500 kr	71	29	0
	üle 3500 kr	62	36	2

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Maitse

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		91	9	0
Regioon	Põhja-Eesti	91	8	1
	Kesk-Eesti	90	10	0
	Kirde-Eesti	87	13	0
	Lääne-Eesti	93	7	0
	Lõuna-Eesti	92	7	1
Elukoht	Tallinn	89	10	1
	suured linnad	87	12	1
	väikelinnad	95	5	0
	alevikud	94	6	0
	külad	92	8	0
Rahvus	eestlased	92	8	0
	mitte-eestlased	87	11	2
Vanus	18 - 29 aastased	95	4	1
	30 - 49 aastased	91	9	0
	50 - 64 aastased	88	11	1
	65 - 74 aastased	89	11	0
Sugu	naised	91	8	1
	mehed	90	9	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	89	10	1
	kesk ja -eriharidus	92	8	0
	kõrgharidus	91	9	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	90	8	2
	1001- 2000 kr	92	8	0
	2001- 3500 kr	89	11	0
	üle 3500 kr	94	6	0

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Tuttav bränd (kaubamärk)

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		25	64	11
Regioon	Põhja-Eesti	24	64	12
	Kesk-Eesti	26	66	8
	Kirde-Eesti	37	53	10
	Lääne-Eesti	17	71	12
	Lõuna-Eesti	24	64	12
Elukoht	Tallinn	23	66	11
	suured linnad	27	62	11
	väikelinnad	26	62	12
	alevikud	30	62	8
	külad	22	66	12
Rahvus	eestlased	23	66	11
	mitte-eestlased	29	59	12
Vanus	18 - 29 aastased	28	62	10
	30 - 49 aastased	22	67	11
	50 - 64 aastased	26	63	11
	65 - 74 aastased	26	61	13
Sugu	naised	25	65	10
	mehed	26	61	13
Haridus	alg- ja põhiharidus	32	55	13
	kesk ja -eriharidus	23	66	11
	kõrgharidus	26	63	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	31	51	18
	1001- 2000 kr	25	65	10
	2001- 3500 kr	25	63	12
	üle 3500 kr	21	72	7

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Pakend (välimus)

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		23	64	13
Regioon	Põhja-Eesti	20	68	12
	Kesk-Eesti	25	65	10
	Kirde-Eesti	38	49	13
	Lääne-Eesti	26	65	9
	Lõuna-Eesti	20	64	16
Elukoht	Tallinn	16	73	11
	suured linnad	29	59	12
	väikelinnad	30	58	12
	alevikud	25	65	10
	külad	21	61	18
Rahvus	eestlased	20	67	13
	mitte-eestlased	32	57	11
Vanus	18 - 29 aastased	29	62	9
	30 - 49 aastased	22	68	10
	50 - 64 aastased	20	64	16
	65 - 74 aastased	23	57	20
Sugu	naised	23	66	11
	mehed	24	61	15
Haridus	alg- ja põhiharidus	36	49	15
	kesk ja -eriharidus	25	64	11
	kõrgharidus	16	70	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	34	49	17
	1001- 2000 kr	27	60	13
	2001- 3500 kr	22	65	13
	üle 3500 kr	15	75	10

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Pakendi mugavus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		25	59	16
Regioon	Põhja-Eesti	23	62	15
	Kesk-Eesti	29	53	18
	Kirde-Eesti	34	50	16
	Lääne-Eesti	27	58	15
	Lõuna-Eesti	22	60	18
Elukoht	Tallinn	21	63	16
	suured linnad	27	57	16
	väikelinnad	28	57	15
	alevikud	31	62	7
	külad	23	53	24
Rahvus	eestlased	22	60	18
	mitte-eestlased	33	54	13
Vanus	18 - 29 aastased	24	60	16
	30 - 49 aastased	24	59	17
	50 - 64 aastased	28	60	12
	65 - 74 aastased	25	54	21
Sugu	naised	24	61	15
	mehed	26	55	19
Haridus	alg- ja põhiharidus	40	47	13
	kesk ja -eriharidus	27	57	16
	kõrgharidus	16	66	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	32	50	18
	1001- 2000 kr	31	52	17
	2001- 3500 kr	23	62	15
	üle 3500 kr	20	64	16

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Sooduspakkumised

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		49	45	6
Regioon	Põhja-Eesti	41	51	8
	Kesk-Eesti	48	49	3
	Kirde-Eesti	53	37	10
	Lääne-Eesti	53	42	5
	Lõuna-Eesti	57	39	4
Elukoht	Tallinn	37	54	9
	suured linnad	52	40	8
	väikelinnad	54	43	3
	alevikud	67	27	6
	külad	48	48	4
Rahvus	eestlased	48	47	5
	mitte-eestlased	52	39	9
Vanus	18 - 29 aastased	46	47	7
	30 - 49 aastased	46	48	6
	50 - 64 aastased	51	43	6
	65 - 74 aastased	57	37	6
Sugu	naised	49	47	4
	mehed	49	42	9
Haridus	alg- ja põhiharidus	63	31	6
	kesk ja -eriharidus	52	43	5
	kõrgharidus	37	54	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	62	30	8
	1001- 2000 kr	59	37	4
	2001- 3500 kr	51	45	4
	üle 3500 kr	30	59	11

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Degusteerimised

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		14	41	45
Regioon	Põhja-Eesti	12	36	52
	Kesk-Eesti	10	51	39
	Kirde-Eesti	18	38	44
	Lääne-Eesti	12	49	39
	Lõuna-Eesti	17	41	42
Elukoht	Tallinn	11	36	53
	suured linnad	17	43	40
	väikelinnad	15	43	42
	alevikud	21	44	35
	külad	11	42	47
Rahvus	eestlased	12	41	47
	mitte-eestlased	21	41	38
Vanus	18 - 29 aastased	15	39	46
	30 - 49 aastased	10	42	48
	50 - 64 aastased	17	44	39
	65 - 74 aastased	18	38	44
Sugu	naised	14	43	43
	mehed	14	38	48
Haridus	alg- ja põhiharidus	22	36	42
	kesk ja -eriharidus	14	47	39
	kõrgharidus	11	32	57
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	18	43	39
	1001- 2000 kr	21	42	37
	2001- 3500 kr	13	44	43
	üle 3500 kr	7	34	59

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Soodne hind

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		67	31	2
Regioon	Põhja-Eesti	59	38	3
	Kesk-Eesti	78	20	2
	Kirde-Eesti	64	30	6
	Lääne-Eesti	71	28	1
	Lõuna-Eesti	74	26	0
Elukoht	Tallinn	56	41	3
	suured linnad	68	29	3
	väikelinnad	75	25	0
	alevikud	75	21	4
	külad	70	29	1
Rahvus	eestlased	69	30	1
	mitte-eestlased	64	32	4
Vanus	18 - 29 aastased	64	32	4
	30 - 49 aastased	62	37	1
	50 - 64 aastased	73	25	2
	65 - 74 aastased	77	21	2
Sugu	naised	67	31	2
	mehed	67	30	3
Haridus	alg- ja põhiharidus	82	14	4
	kesk ja -eriharidus	71	27	2
	kõrgharidus	55	44	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	81	15	4
	1001- 2000 kr	75	25	0
	2001- 3500 kr	70	29	1
	üle 3500 kr	48	48	4

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Päritolumaa, Eestis toodetud

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		65	31	4
Regioon	Põhja-Eesti	60	36	4
	Kesk-Eesti	67	31	2
	Kirde-Eesti	70	26	4
	Lääne-Eesti	63	33	4
	Lõuna-Eesti	68	27	5
Elukoht	Tallinn	60	36	4
	suured linnad	65	30	5
	väikelinnad	70	27	3
	alevikud	69	29	2
	külad	64	31	5
Rahvus	eestlased	67	30	3
	mitte-eestlased	58	34	8
Vanus	18 - 29 aastased	56	36	8
	30 - 49 aastased	65	32	3
	50 - 64 aastased	69	29	2
	65 - 74 aastased	73	24	3
Sugu	naised	67	30	3
	mehed	61	34	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	67	27	6
	kesk ja -eriharidus	64	32	4
	kõrgharidus	64	32	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	61	31	8
	1001- 2000 kr	66	29	5
	2001- 3500 kr	69	29	2
	üle 3500 kr	57	39	4

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Valmistamise kiirus, kergus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		28	58	14
Regioon	Põhja-Eesti	26	61	13
	Kesk-Eesti	31	55	14
	Kirde-Eesti	34	51	15
	Lääne-Eesti	27	62	11
	Lõuna-Eesti	28	56	16
Elukoht	Tallinn	23	63	14
	suured linnad	30	56	14
	väikelinnad	30	55	15
	alevikud	33	54	13
	külad	31	57	12
Rahvus	eestlased	28	60	12
	mitte-eestlased	29	53	18
Vanus	18 - 29 aastased	34	53	13
	30 - 49 aastased	26	60	14
	50 - 64 aastased	27	61	12
	65 - 74 aastased	27	56	17
Sugu	naised	28	59	13
	mehed	28	57	15
Haridus	alg- ja põhiharidus	28	58	14
	kesk ja -eriharidus	28	56	16
	kõrgharidus	27	62	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	36	45	19
	1001- 2000 kr	31	53	16
	2001- 3500 kr	26	63	11
	üle 3500 kr	25	61	14

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Värskus

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		92	7	1
Regioon	Põhja-Eesti	93	7	0
	Kesk-Eesti	90	9	1
	Kirde-Eesti	95	5	0
	Lääne-Eesti	95	4	1
	Lõuna-Eesti	89	9	2
Elukoht	Tallinn	93	7	0
	suured linnad	89	10	1
	väikelinnad	94	6	0
	alevikud	90	9	1
	külad	94	4	2
Rahvus	eestlased	93	6	1
	mitte-eestlased	91	9	0
Vanus	18 - 29 aastased	94	5	1
	30 - 49 aastased	94	6	0
	50 - 64 aastased	89	10	1
	65 - 74 aastased	91	9	0
Sugu	naised	93	6	1
	mehed	91	8	1
Haridus	alg- ja põhiharidus	93	6	1
	kesk ja -eriharidus	92	7	1
	kõrgharidus	92	8	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	92	7	1
	1001- 2000 kr	92	6	2
	2001- 3500 kr	93	7	0
	üle 3500 kr	91	8	1

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Pikk säilimisaeg (kui kaua on kasutamiskõlblik)

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		27	53	20
Regioon	Põhja-Eesti	21	57	22
	Kesk-Eesti	37	48	15
	Kirde-Eesti	32	49	19
	Lääne-Eesti	27	51	22
	Lõuna-Eesti	29	51	20
Elukoht	Tallinn	19	57	24
	suured linnad	29	49	22
	väikelinnad	28	50	22
	alevikud	41	50	9
	külad	28	56	16
Rahvus	eestlased	24	55	21
	mitte-eestlased	35	46	19
Vanus	18 - 29 aastased	24	52	24
	30 - 49 aastased	23	56	21
	50 - 64 aastased	31	52	17
	65 - 74 aastased	34	49	17
Sugu	naised	28	51	21
	mehed	26	54	20
Haridus	alg- ja põhiharidus	43	44	13
	kesk ja -eriharidus	29	54	17
	kõrgharidus	16	55	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	42	43	15
	1001- 2000 kr	33	49	18
	2001- 3500 kr	28	55	17
	üle 3500 kr	10	59	31

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid
(% vastanutest)

Märgised

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		39	48	13
Regioon	Põhja-Eesti	34	50	16
	Kesk-Eesti	44	48	8
	Kirde-Eesti	42	42	16
	Lääne-Eesti	40	53	7
	Lõuna-Eesti	41	46	13
Elukoht	Tallinn	34	50	16
	suured linnad	34	53	13
	väikelinnad	42	46	12
	alevikud	53	40	7
	külad	40	48	12
Rahvus	eestlased	40	50	10
	mitte-eestlased	36	42	22
Vanus	18 - 29 aastased	28	55	17
	30 - 49 aastased	39	47	14
	50 - 64 aastased	42	49	9
	65 - 74 aastased	51	38	11
Sugu	naised	40	49	11
	mehed	37	48	15
Haridus	alg- ja põhiharidus	48	36	16
	kesk ja -eriharidus	39	49	12
	kõrgharidus	33	53	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	44	39	17
	1001- 2000 kr	42	45	13
	2001- 3500 kr	39	50	11
	üle 3500 kr	31	55	14

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

Mahetoodang

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		37	44	19
Regioon	Põhja-Eesti	36	43	21
	Kesk-Eesti	36	44	20
	Kirde-Eesti	60	26	14
	Lääne-Eesti	29	54	17
	Lõuna-Eesti	31	50	19
Elukoht	Tallinn	36	43	21
	suured linnad	38	46	16
	väikelinnad	36	45	19
	alevikud	47	38	15
	külad	30	48	22
Rahvus	eestlased	29	50	21
	mitte-eestlased	58	28	14
Vanus	18 - 29 aastased	31	46	23
	30 - 49 aastased	34	48	18
	50 - 64 aastased	41	41	18
	65 - 74 aastased	50	35	15
Sugu	naised	40	42	18
	mehed	32	47	21
Haridus	alg- ja põhiharidus	46	31	23
	kesk ja -eriharidus	39	46	15
	kõrgharidus	29	45	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	41	40	19
	1001- 2000 kr	41	43	16
	2001- 3500 kr	38	45	17
	üle 3500 kr	28	47	25

Elanike toiduostuotsuse (valiku) tegemise kriteeriumid

(% vastanutest)

GMO-vaba

		väga tähtis	mõnevõrra tähtis	ei oma tähtsust
Keskmiselt		54	32	14
Regioon	Põhja-Eesti	53	33	14
	Kesk-Eesti	64	25	11
	Kirde-Eesti	56	29	15
	Lääne-Eesti	53	33	14
	Lõuna-Eesti	51	34	15
Elukoht	Tallinn	54	32	14
	suured linnad	50	32	18
	väikelinnad	53	33	14
	alevikud	69	25	6
	külad	52	34	14
Rahvus	eestlased	52	34	14
	mitte-eestlased	58	28	14
Vanus	18 - 29 aastased	47	35	18
	30 - 49 aastased	50	36	14
	50 - 64 aastased	62	27	11
	65 - 74 aastased	61	25	14
Sugu	naised	58	30	12
	mehed	48	35	17
Haridus	alg- ja põhiharidus	59	22	19
	kesk ja -eriharidus	54	34	12
	kõrgharidus	51	32	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	53	34	13
	1001- 2000 kr	51	32	17
	2001- 3500 kr	58	31	11
	üle 3500 kr	49	33	18

Kas Teie (Teie pere) ostab valdavalt ...

(% vastanutest)

		kodumaiseid toidukaupu	import- toidukaupu	päritolumaa pole oluline
Keskmiselt		79	1	20
Regioon	Põhja-Eesti	75	1	24
	Kesk-Eesti	78	1	21
	Kirde-Eesti	84	0	16
	Lääne-Eesti	83	0	17
	Lõuna-Eesti	81	0	19
Elukoht	Tallinn	77	1	22
	suured linnad	79	0	21
	väikelinnad	81	1	18
	alevikud	81	0	19
	külad	78	1	21
Rahvus	eestlased	81	1	18
	mitte-eestlased	73	1	26
Vanus	18 - 29 aastased	71	1	28
	30 - 49 aastased	82	0	18
	50 - 64 aastased	81	0	19
	65 - 74 aastased	81	1	18
Sugu	naised	80	0	20
	mehed	77	1	22
Haridus	alg- ja põhiharidus	73	1	26
	kesk ja -eriharidus	79	1	20
	kõrgharidus	81	1	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	77	1	22
	1001- 2000 kr	77	1	22
	2001- 3500 kr	82	0	18
	üle 3500 kr	76	1	23

Mis määrab ära Teie jaoks ära, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?
(% vastanutest)

Toode on peamiselt valmistatud Eesti toorainest

		väga oluline	mõnevõrra oluline	ei ole oluline
Keskmiselt		67	29	4
Regioon	Põhja-Eesti	61	35	4
	Kesk-Eesti	68	28	4
	Kirde-Eesti	70	24	6
	Lääne-Eesti	72	26	2
	Lõuna-Eesti	70	27	3
Elukoht	Tallinn	62	34	4
	suured linnad	67	28	5
	väikelinnad	71	25	4
	alevikud	70	28	2
	külad	67	29	4
Rahvus	eestlased	70	26	4
	mitte-eestlased	59	37	4
Vanus	18 - 29 aastased	65	28	7
	30 - 49 aastased	65	32	3
	50 - 64 aastased	67	31	2
	65 - 74 aastased	75	21	4
Sugu	naised	68	29	3
	mehed	65	30	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	65	30	5
	kesk ja -eriharidus	68	28	4
	kõrgharidus	65	31	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	68	28	4
	1001- 2000 kr	65	30	5
	2001- 3500 kr	69	29	2
	üle 3500 kr	64	31	5

Mis määrab ära Teie jaoks ära, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?
(% vastanutest)

Kaup on toodetud Eestis

		väga oluline	mõnevõrra oluline	ei ole oluline
Keskmiselt		68	29	3
Regioon	Põhja-Eesti	68	29	3
	Kesk-Eesti	69	27	4
	Kirde-Eesti	65	30	5
	Lääne-Eesti	69	28	3
	Lõuna-Eesti	68	28	4
Elukoht	Tallinn	67	30	3
	suured linnad	64	31	5
	väikelinnad	72	26	2
	alevikud	76	23	1
	külad	64	30	6
Rahvus	eestlased	71	26	3
	mitte-eestlased	61	35	4
Vanus	18 - 29 aastased	65	30	5
	30 - 49 aastased	67	30	3
	50 - 64 aastased	68	27	5
	65 - 74 aastased	74	24	2
Sugu	naised	69	28	3
	mehed	66	29	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	74	22	4
	kesk ja -eriharidus	67	30	3
	kõrgharidus	68	29	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	65	31	4
	1001- 2000 kr	67	27	6
	2001- 3500 kr	69	29	2
	üle 3500 kr	69	28	3

Mis määrab ära Teie jaoks ära, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?
(% vastanutest)

Kaup on toodetud Eesti retsepti järgi

		väga oluline	mõnevõrra oluline	ei ole oluline
Keskmiselt		27	48	25
Regioon	Põhja-Eesti	23	49	28
	Kesk-Eesti	26	54	20
	Kirde-Eesti	29	50	21
	Lääne-Eesti	34	47	19
	Lõuna-Eesti	30	43	27
Elukoht	Tallinn	22	51	27
	suured linnad	27	47	26
	väikelinnad	32	48	20
	alevikud	30	45	25
	külad	28	46	26
Rahvus	eestlased	28	47	25
	mitte-eestlased	24	50	26
Vanus	18 - 29 aastased	11	50	39
	30 - 49 aastased	26	49	25
	50 - 64 aastased	36	46	18
	65 - 74 aastased	43	45	12
Sugu	naised	27	48	25
	mehed	27	48	25
Haridus	alg- ja põhiharidus	35	45	20
	kesk ja -eriharidus	28	49	23
	kõrgharidus	23	46	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	28	48	24
	1001- 2000 kr	31	44	25
	2001- 3500 kr	29	50	21
	üle 3500 kr	18	49	33

Mis määrab ära Teie jaoks ära, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?
(% vastanutest)

Tootel on Eesti kaubamärk (bränd)

		väga oluline	mõnevõrra oluline	ei ole oluline
Keskmiselt		49	40	11
Regioon	Põhja-Eesti	44	44	12
	Kesk-Eesti	46	41	13
	Kirde-Eesti	56	31	13
	Lääne-Eesti	53	41	6
	Lõuna-Eesti	50	39	11
Elukoht	Tallinn	44	44	12
	suured linnad	50	39	11
	väikelinnad	50	38	12
	alevikud	54	39	7
	külad	49	40	11
Rahvus	eestlased	51	40	9
	mitte-eestlased	43	41	16
Vanus	18 - 29 aastased	44	42	14
	30 - 49 aastased	50	41	9
	50 - 64 aastased	49	41	10
	65 - 74 aastased	52	34	14
Sugu	naised	53	38	9
	mehed	44	43	13
Haridus	alg- ja põhiharidus	53	36	11
	kesk ja -eriharidus	48	41	11
	kõrgharidus	47	42	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	51	39	10
	1001- 2000 kr	50	36	14
	2001- 3500 kr	49	41	10
	üle 3500 kr	44	45	11

Mis määrab ära Teie jaoks ära, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?

(% vastanutest)

Tootel on “pääsukesemärk” või “Eestis kasvatatud” märk

		väga oluline	mõnevõrra oluline	ei ole oluline
Keskmiselt		49	39	12
Regioon	Põhja-Eesti	44	42	14
	Kesk-Eesti	45	41	14
	Kirde-Eesti	60	31	9
	Lääne-Eesti	51	43	6
	Lõuna-Eesti	51	38	11
Elukoht	Tallinn	45	39	16
	suured linnad	53	35	12
	väikelinnad	48	41	11
	alevikud	60	35	5
	külad	44	46	10
Rahvus	eestlased	49	40	11
	mitte-eestlased	49	37	14
Vanus	18 - 29 aastased	47	41	12
	30 - 49 aastased	46	42	12
	50 - 64 aastased	51	38	11
	65 - 74 aastased	56	33	11
Sugu	naised	52	38	10
	mehed	44	42	14
Haridus	alg- ja põhiharidus	53	33	14
	kesk ja -eriharidus	49	41	10
	kõrgharidus	46	41	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	52	35	13
	1001- 2000 kr	53	36	11
	2001- 3500 kr	47	43	10
	üle 3500 kr	45	42	13

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Uudne (huvitav) maitse

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		10	74	3	13
Regioon	Põhja-Eesti	11	74	3	12
	Kesk-Eesti	13	68	3	16
	Kirde-Eesti	9	78	1	12
	Lääne-Eesti	8	74	3	15
	Lõuna-Eesti	9	75	3	13
Elukoht	Tallinn	11	74	2	13
	suured linnad	10	77	3	10
	väikelinnad	8	76	4	12
	alevikud	12	75	1	12
	külad	10	69	2	19
Rahvus	eestlased	9	75	2	14
	mitte-eestlased	13	70	5	12
Vanus	18 - 29 aastased	9	80	4	7
	30 - 49 aastased	8	78	2	12
	50 - 64 aastased	13	67	3	17
	65 - 74 aastased	14	64	1	21
Sugu	naised	9	77	2	12
	mehed	12	71	3	14
Haridus	alg- ja põhiharidus	17	67	1	15
	kesk ja -eriharidus	11	72	3	14
	kõrgharidus	6	81	2	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	10	72	2	16
	1001- 2000 kr	10	75	4	11
	2001- 3500 kr	10	72	2	16
	üle 3500 kr	9	78	3	10

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Harjumuspärane maitse

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		62	34	0	4
Regioon	Põhja-Eesti	63	34	0	3
	Kesk-Eesti	59	34	2	5
	Kirde-Eesti	65	31	0	4
	Lääne-Eesti	61	33	1	5
	Lõuna-Eesti	63	34	0	3
Elukoht	Tallinn	64	34	0	2
	suured linnad	59	36	1	4
	väikelinnad	62	34	1	3
	alevikud	67	26	0	7
	külad	60	35	0	5
Rahvus	eestlased	60	36	0	4
	mitte-eestlased	71	26	0	3
Vanus	18 - 29 aastased	61	34	1	4
	30 - 49 aastased	58	39	0	3
	50 - 64 aastased	66	31	0	3
	65 - 74 aastased	70	23	1	6
Sugu	naised	63	34	0	3
	mehed	62	34	0	4
Haridus	alg- ja põhiharidus	60	32	1	7
	kesk ja -eriharidus	61	35	0	4
	kõrgharidus	65	32	1	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	63	29	0	8
	1001- 2000 kr	59	38	1	2
	2001- 3500 kr	62	34	1	3
	üle 3500 kr	65	32	0	3

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Tervislikkus

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		52	40	1	7
Regioon	Põhja-Eesti	47	43	2	8
	Kesk-Eesti	55	39	0	6
	Kirde-Eesti	65	30	0	5
	Lääne-Eesti	59	37	0	4
	Lõuna-Eesti	50	42	0	8
Elukoht	Tallinn	50	42	2	6
	suured linnad	52	41	0	7
	väikelinnad	53	41	0	6
	alevikud	63	26	1	10
	külad	51	42	0	7
Rahvus	eestlased	51	42	0	7
	mitte-eestlased	56	35	2	7
Vanus	18 - 29 aastased	42	52	1	5
	30 - 49 aastased	51	42	0	7
	50 - 64 aastased	57	35	1	7
	65 - 74 aastased	68	23	1	8
Sugu	naised	53	39	1	7
	mehed	52	40	1	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	64	26	2	8
	kesk ja -eriharidus	53	40	1	6
	kõrgharidus	47	46	0	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	54	38	1	7
	1001- 2000 kr	53	38	1	8
	2001- 3500 kr	57	35	1	7
	üle 3500 kr	43	49	1	7

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Pikk säilivusaeg

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		13	54	14	19
Regioon	Põhja-Eesti	8	55	16	21
	Kesk-Eesti	20	45	12	23
	Kirde-Eesti	17	60	10	13
	Lääne-Eesti	16	50	15	19
	Lõuna-Eesti	13	57	13	17
Elukoht	Tallinn	7	56	16	21
	suured linnad	14	60	14	12
	väikelinnad	13	51	16	20
	alevikud	18	50	14	18
	külad	16	51	10	23
Rahvus	eestlased	11	54	14	21
	mitte-eestlased	17	56	13	14
Vanus	18 - 29 aastased	5	58	16	21
	30 - 49 aastased	11	51	18	20
	50 - 64 aastased	15	59	8	18
	65 - 74 aastased	26	51	11	12
Sugu	naised	12	56	15	17
	mehed	13	53	13	21
Haridus	alg- ja põhiharidus	27	46	10	17
	kesk ja -eriharidus	13	55	14	18
	kõrgharidus	6	56	16	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	18	54	14	14
	1001- 2000 kr	17	56	12	15
	2001- 3500 kr	14	56	13	17
	üle 3500 kr	2	50	19	29

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Lisainete vähene sisaldus

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		38	43	3	16
Regioon	Põhja-Eesti	37	44	3	16
	Kesk-Eesti	36	44	2	18
	Kirde-Eesti	38	44	3	15
	Lääne-Eesti	44	36	2	18
	Lõuna-Eesti	39	43	4	14
Elukoht	Tallinn	40	45	3	12
	suured linnad	35	45	3	17
	väikelinnad	35	43	3	19
	alevikud	46	35	3	16
	külad	39	43	3	15
Rahvus	eestlased	39	42	3	16
	mitte-eestlased	36	46	4	14
Vanus	18 - 29 aastased	32	51	2	15
	30 - 49 aastased	34	46	4	16
	50 - 64 aastased	44	38	2	16
	65 - 74 aastased	55	26	3	16
Sugu	naised	39	43	2	16
	mehed	37	43	4	16
Haridus	alg- ja põhiharidus	47	36	1	16
	kesk ja -eriharidus	40	41	3	16
	kõrgharidus	32	50	4	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	32	51	2	15
	1001- 2000 kr	39	43	3	15
	2001- 3500 kr	43	39	3	15
	üle 3500 kr	33	45	3	19

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Kõrge kvaliteet

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		47	44	1	8
Regioon	Põhja-Eesti	43	48	1	8
	Kesk-Eesti	46	42	2	10
	Kirde-Eesti	47	47	0	6
	Lääne-Eesti	50	39	1	10
	Lõuna-Eesti	49	43	1	7
Elukoht	Tallinn	45	48	1	6
	suured linnad	44	46	0	10
	väikelinnad	47	44	2	7
	alevikud	50	37	2	11
	külad	48	42	1	9
Rahvus	eestlased	47	43	1	9
	mitte-eestlased	46	47	1	6
Vanus	18 - 29 aastased	47	44	2	7
	30 - 49 aastased	42	49	0	9
	50 - 64 aastased	48	44	1	7
	65 - 74 aastased	58	32	1	9
Sugu	naised	44	46	1	9
	mehed	50	42	1	7
Haridus	alg- ja põhiharidus	56	34	2	8
	kesk ja -eriharidus	48	43	1	8
	kõrgharidus	40	52	1	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	51	45	1	3
	1001- 2000 kr	47	40	3	10
	2001- 3500 kr	47	43	1	9
	üle 3500 kr	40	50	1	9

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Püsiv kvaliteet

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		51	39	2	8
Regioon	Põhja-Eesti	48	43	2	7
	Kesk-Eesti	45	43	2	10
	Kirde-Eesti	52	39	0	9
	Lääne-Eesti	55	35	3	7
	Lõuna-Eesti	57	33	1	9
Elukoht	Tallinn	50	43	2	5
	suured linnad	51	36	2	11
	väikelinnad	52	38	3	7
	alevikud	47	40	2	11
	külad	55	35	1	9
Rahvus	eestlased	52	38	2	8
	mitte-eestlased	51	41	1	7
Vanus	18 - 29 aastased	49	41	1	9
	30 - 49 aastased	48	42	2	8
	50 - 64 aastased	55	37	2	6
	65 - 74 aastased	61	25	3	11
Sugu	naised	50	39	2	9
	mehed	53	37	2	8
Haridus	alg- ja põhiharidus	56	32	3	9
	kesk ja -eriharidus	51	38	1	10
	kõrgharidus	51	41	3	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	50	41	0	9
	1001- 2000 kr	52	37	1	10
	2001- 3500 kr	52	37	3	8
	üle 3500 kr	51	41	2	6

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Lai sortiment

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		33	51	9	7
Regioon	Põhja-Eesti	28	54	10	8
	Kesk-Eesti	32	54	5	9
	Kirde-Eesti	38	49	7	6
	Lääne-Eesti	37	46	11	6
	Lõuna-Eesti	36	51	6	7
Elukoht	Tallinn	30	53	10	7
	suured linnad	38	44	11	7
	väikelinnad	28	59	7	6
	alevikud	40	43	11	6
	külad	34	52	4	10
Rahvus	eestlased	31	53	9	7
	mitte-eestlased	41	45	8	6
Vanus	18 - 29 aastased	30	50	14	6
	30 - 49 aastased	31	56	7	6
	50 - 64 aastased	35	49	7	9
	65 - 74 aastased	41	45	5	9
Sugu	naised	32	53	8	7
	mehed	34	49	9	8
Haridus	alg- ja põhiharidus	47	35	9	9
	kesk ja -eriharidus	34	53	6	7
	kõrgharidus	25	55	13	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	38	49	7	6
	1001- 2000 kr	35	48	8	9
	2001- 3500 kr	35	51	7	7
	üle 3500 kr	25	56	13	6

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Soodne hind

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		30	56	7	7
Regioon	Põhja-Eesti	23	62	8	7
	Kesk-Eesti	32	50	7	11
	Kirde-Eesti	31	52	6	11
	Lääne-Eesti	41	49	5	5
	Lõuna-Eesti	34	54	9	3
Elukoht	Tallinn	24	60	9	7
	suured linnad	30	52	10	8
	väikelinnad	31	60	5	4
	alevikud	39	47	6	8
	külad	33	53	7	7
Rahvus	eestlased	31	56	7	6
	mitte-eestlased	29	56	8	7
Vanus	18 - 29 aastased	25	61	6	8
	30 - 49 aastased	24	60	9	7
	50 - 64 aastased	33	53	9	5
	65 - 74 aastased	52	37	5	6
Sugu	naised	29	57	7	7
	mehed	32	53	9	6
Haridus	alg- ja põhiharidus	51	36	6	7
	kesk ja -eriharidus	31	54	9	6
	kõrgharidus	20	67	6	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	38	47	10	5
	1001- 2000 kr	33	54	7	6
	2001- 3500 kr	31	55	7	7
	üle 3500 kr	20	65	8	7

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Meeldiv ja sobiv pakend

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		23	62	6	9
Regioon	Põhja-Eesti	22	65	6	7
	Kesk-Eesti	24	57	6	13
	Kirde-Eesti	21	54	13	12
	Lääne-Eesti	25	63	3	9
	Lõuna-Eesti	22	63	6	9
Elukoht	Tallinn	21	65	7	7
	suured linnad	21	61	8	10
	väikelinnad	23	61	6	10
	alevikud	27	58	8	7
	külad	24	61	3	12
Rahvus	eestlased	24	62	4	10
	mitte-eestlased	19	61	14	6
Vanus	18 - 29 aastased	23	65	7	5
	30 - 49 aastased	19	65	5	11
	50 - 64 aastased	25	59	8	8
	65 - 74 aastased	27	53	6	14
Sugu	naised	22	64	6	8
	mehed	23	60	6	11
Haridus	alg- ja põhiharidus	35	46	7	12
	kesk ja -eriharidus	24	61	6	9
	kõrgharidus	15	72	6	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	30	56	6	8
	1001- 2000 kr	19	61	10	10
	2001- 3500 kr	24	60	6	10
	üle 3500 kr	18	69	4	9

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Usaldusväärsus

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		54	39	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	54	39	1	6
	Kesk-Eesti	57	31	2	10
	Kirde-Eesti	55	40	1	4
	Lääne-Eesti	64	32	0	4
	Lõuna-Eesti	49	43	1	7
Elukoht	Tallinn	54	40	1	5
	suured linnad	50	42	1	7
	väikelinnad	55	37	2	6
	alevikud	57	33	0	10
	külad	57	38	0	5
Rahvus	eestlased	53	39	1	7
	mitte-eestlased	56	37	2	5
Vanus	18 - 29 aastased	52	42	2	4
	30 - 49 aastased	51	42	1	6
	50 - 64 aastased	59	33	1	7
	65 - 74 aastased	59	30	1	10
Sugu	naised	55	39	1	5
	mehed	53	38	1	8
Haridus	alg- ja põhiharidus	49	39	1	11
	kesk ja -eriharidus	57	36	1	6
	kõrgharidus	50	45	1	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	53	36	0	11
	1001- 2000 kr	52	39	3	6
	2001- 3500 kr	55	39	1	5
	üle 3500 kr	54	40	1	5

Kodumaiste toidukaupade omadused

(% vastanutest)

Värskus

		jah, alati	jah, mõnikord	ei ole kunagi	ei oska öelda
Keskmiselt		60	35	1	4
Regioon	Põhja-Eesti	55	40	1	4
	Kesk-Eesti	64	28	0	8
	Kirde-Eesti	63	35	0	2
	Lääne-Eesti	70	28	0	2
	Lõuna-Eesti	59	36	1	4
Elukoht	Tallinn	55	41	1	3
	suured linnad	60	36	1	3
	väikelinnad	63	34	1	2
	alevikud	62	28	0	10
	külad	61	33	0	6
Rahvus	eestlased	58	37	0	5
	mitte-eestlased	64	32	2	2
Vanus	18 - 29 aastased	56	39	1	4
	30 - 49 aastased	56	40	0	4
	50 - 64 aastased	63	31	1	5
	65 - 74 aastased	72	23	0	5
Sugu	naised	60	36	1	3
	mehed	59	34	1	6
Haridus	alg- ja põhiharidus	70	25	1	4
	kesk ja -eriharidus	61	33	1	5
	kõrgharidus	53	44	0	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	65	30	1	4
	1001- 2000 kr	57	37	1	5
	2001- 3500 kr	63	32	1	4
	üle 3500 kr	54	42	1	3

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostjad
(% vastanutest)

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostmine regiooni lõikes

	Keskmiselt	Põhja-Eesti	Kesk-Eesti	Kirde-Eesti	Lääne-Eesti	Lõuna-Eesti
juust	87	88	82	84	90	87
sulatatud juust	71	66	73	69	73	74
jogurt	82	83	85	79	83	80
jäätis	78	76	78	75	79	82
majonees	85	85	80	90	87	83
toiduõli	66	54	79	61	73	74
linnuliha	73	80	66	68	73	70
suitsuvorst, sink	91	88	93	85	95	94
jahu ja tangained	80	74	87	69	89	86
makaronitooted	42	30	48	39	52	51
kommid, šokolaadid	55	53	52	60	58	53
küpsised, keeksid, koogid	67	67	66	74	68	61
värske puuvili	39	35	24	45	36	46
värske köögivili	78	72	74	78	83	85
kartul	93	90	87	96	95	97
keedised, moosid	71	63	75	73	76	78
mahlad	62	55	62	59	69	68
mineraalvesi (lauavesi)	62	58	57	70	63	66
õlu	60	56	57	66	62	63
viin	50	48	51	44	57	51

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostjad

(% vastanutest)

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostmine elukoha lõikes

	Keskmiselt	Tallinn	suured linnad	väike-linnad	alevi-kud	külad
juust	87	85	85	91	89	82
sulatatud juust	71	64	70	76	67	75
jogurt	82	82	79	84	80	81
jäätis	78	75	76	79	78	83
majonees	85	86	83	87	80	83
toiduõli	66	52	61	72	82	76
linnuliha	73	82	71	73	65	66
suitsuvorst, sink	91	89	88	93	93	92
jahu ja tangained	80	71	77	85	90	84
makaronitooted	42	29	39	47	51	53
kommid, šokolaadid	55	52	54	61	55	50
küpsised, keeksid, koogid	67	67	69	66	66	64
värske puuvili	39	36	41	33	47	41
värske köögivili	78	75	78	78	80	81
kartul	93	91	96	89	94	94
keedised, moosid	71	59	68	77	79	83
mahlad	62	54	56	66	74	69
mineraalvesi (lauavesi)	62	58	67	62	61	62
õlu	60	54	62	68	59	58
viin	50	45	47	56	50	52

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostjad

(% vastanutest)

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostmine vanuse lõikes

	Keskmiselt	18 – 29 aastased	30 – 49 aastased	50 - 64 aastased	65 - 74 aastased
juust	87	86	86	87	86
sulatatud juust	71	73	73	70	58
jogurt	82	88	83	77	73
jäätis	78	77	79	80	71
majonees	85	86	84	85	82
toiduõli	66	59	65	68	72
linnuliha	73	75	74	71	74
suitsuvorst, sink	91	91	91	92	89
jahu ja tangained	80	81	80	78	79
makaronitooted	42	39	36	48	52
kommid, šokolaadid	55	44	55	61	60
küpsised, keeksid, koogid	67	57	68	72	74
värske puuvili	39	35	33	42	54
värske köögivili	78	80	75	77	84
kartul	93	93	93	92	94
keedised, moosid	71	75	74	67	61
mahlad	62	61	60	64	62
mineraalvesi (lauavesi)	62	63	69	55	53
õlu	60	58	66	61	46
viin	50	51	54	48	39

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostjad

(% vastanutest)

Ainult ja peamiselt kodumaiste toidukaupade ostmine leibkonnaliikme kuu netosissetuleku lõikes

	Keskmiselt	kuni 1000 krooni	1001 – 2000 krooni	2001 – 3500 krooni	üle 3500 krooni
juust	87	83	85	89	87
sulatatud juust	71	73	67	72	69
jogurt	82	82	76	82	86
jäätis	78	81	75	78	79
majonees	85	85	85	86	82
toiduõli	66	67	70	64	62
linnuliha	73	65	69	76	79
suitsuvorst, sink	91	89	88	91	92
jahu ja tangained	80	84	80	80	78
makaronitooted	42	56	43	41	32
kommid, šokolaadid	55	56	50	57	53
küpsised, keeksid, koogid	67	64	59	70	70
värske puuvili	39	52	40	37	30
värske köögivili	78	81	78	80	72
kartul	93	89	94	93	93
keedised, moosid	71	79	63	73	71
mahlad	62	66	62	63	56
mineraalvesi (lauavesi)	62	64	62	61	61
õlu	60	59	56	60	65
viin	50	54	44	48	54

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Läti

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		21	60	4	15
Regioon	Põhja-Eesti	20	61	5	14
	Kesk-Eesti	23	54	2	21
	Kirde-Eesti	18	63	2	17
	Lääne-Eesti	27	55	4	14
	Lõuna-Eesti	20	62	4	14
Elukoht	Tallinn	18	63	6	13
	suured linnad	23	62	2	13
	väikelinnad	24	57	4	15
	alevikud	24	53	2	21
	külad	18	60	4	18
Rahvus	eestlased	20	60	4	16
	mitte-eestlased	23	61	4	12
Vanus	18 - 29 aastased	19	61	7	13
	30 - 49 aastased	21	64	3	12
	50 - 64 aastased	23	59	2	16
	65 - 74 aastased	21	50	2	27
Sugu	naised	22	59	4	15
	mehed	20	61	4	15
Haridus	alg- ja põhiharidus	21	55	3	21
	kesk ja -eriharidus	20	60	4	16
	kõrgharidus	22	63	5	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	23	52	6	19
	1001- 2000 kr	21	62	2	15
	2001- 3500 kr	20	60	4	16
	üle 3500 kr	20	65	4	11

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Leedu

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		18	55	5	22
Regioon	Põhja-Eesti	19	57	6	18
	Kesk-Eesti	19	53	2	26
	Kirde-Eesti	19	61	2	18
	Lääne-Eesti	18	55	2	25
	Lõuna-Eesti	15	52	7	26
Elukoht	Tallinn	17	60	7	16
	suured linnad	20	58	4	18
	väikelinnad	21	51	4	24
	alevikud	19	49	3	29
	külad	13	53	6	28
Rahvus	eestlased	16	53	6	25
	mitte-eestlased	23	61	3	13
Vanus	18 - 29 aastased	13	54	10	23
	30 - 49 aastased	19	60	4	17
	50 - 64 aastased	19	54	3	24
	65 - 74 aastased	19	46	3	32
Sugu	naised	19	54	5	22
	mehed	16	58	5	21
Haridus	alg- ja põhiharidus	16	46	3	35
	kesk ja -eriharidus	17	55	5	23
	kõrgharidus	20	60	5	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	23	50	4	23
	1001- 2000 kr	17	58	4	21
	2001- 3500 kr	17	55	5	23
	üle 3500 kr	16	58	7	19

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Põhjamaad (Soome, Rootsi, Taani, Norra)

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		28	51	4	17
Regioon	Põhja-Eesti	35	50	3	12
	Kesk-Eesti	26	54	1	19
	Kirde-Eesti	25	48	7	20
	Lääne-Eesti	26	53	5	16
	Lõuna-Eesti	21	53	5	21
Elukoht	Tallinn	34	52	3	11
	suured linnad	25	49	7	19
	väikelinnad	29	51	3	17
	alevikud	15	57	3	25
	külad	27	50	3	20
Rahvus	eestlased	31	49	3	17
	mitte-eestlased	18	57	8	17
Vanus	18 - 29 aastased	36	49	3	12
	30 - 49 aastased	28	56	4	12
	50 - 64 aastased	24	53	6	17
	65 - 74 aastased	18	41	3	38
Sugu	naised	25	53	3	19
	mehed	32	49	5	14
Haridus	alg- ja põhiharidus	22	42	6	30
	kesk ja -eriharidus	26	52	4	18
	kõrgharidus	34	55	2	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	22	54	6	18
	1001- 2000 kr	20	57	4	19
	2001- 3500 kr	27	49	3	21
	üle 3500 kr	40	48	4	8

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Poola

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		4	50	22	24
Regioon	Põhja-Eesti	3	53	23	21
	Kesk-Eesti	4	54	12	30
	Kirde-Eesti	2	51	28	19
	Lääne-Eesti	7	51	17	25
	Lõuna-Eesti	5	43	25	27
Elukoht	Tallinn	2	51	27	20
	suured linnad	5	46	26	23
	väikelinnad	5	52	18	25
	alevikud	2	54	16	28
	külad	7	46	20	27
Rahvus	eestlased	4	49	22	25
	mitte-eestlased	5	52	23	20
Vanus	18 - 29 aastased	4	51	22	23
	30 - 49 aastased	3	52	25	20
	50 - 64 aastased	5	49	23	23
	65 - 74 aastased	6	44	12	38
Sugu	naised	4	45	24	27
	mehed	4	56	21	19
Haridus	alg- ja põhiharidus	6	47	10	37
	kesk ja -eriharidus	4	48	23	25
	kõrgharidus	3	54	26	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	7	45	18	30
	1001- 2000 kr	3	55	20	22
	2001- 3500 kr	3	50	22	25
	üle 3500 kr	5	48	29	18

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Holland

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		10	46	7	37
Regioon	Põhja-Eesti	13	48	7	32
	Kesk-Eesti	7	43	2	48
	Kirde-Eesti	8	51	10	31
	Lääne-Eesti	13	41	7	39
	Lõuna-Eesti	8	43	7	42
Elukoht	Tallinn	13	47	8	32
	suured linnad	12	46	9	33
	väikelinnad	8	48	7	37
	alevikud	3	39	6	52
	külad	9	44	4	43
Rahvus	eestlased	9	45	6	40
	mitte-eestlased	13	48	9	30
Vanus	18 - 29 aastased	13	49	6	32
	30 - 49 aastased	10	50	8	32
	50 - 64 aastased	11	42	8	39
	65 - 74 aastased	6	33	4	57
Sugu	naised	10	43	8	39
	mehed	11	49	6	34
Haridus	alg- ja põhiharidus	14	32	3	51
	kesk ja -eriharidus	8	47	8	37
	kõrgharidus	13	48	6	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	13	39	6	42
	1001- 2000 kr	9	47	5	39
	2001- 3500 kr	7	45	7	41
	üle 3500 kr	14	51	9	26

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Ameerika Ühendriigid

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		4	29	19	48
Regioon	Põhja-Eesti	4	28	23	45
	Kesk-Eesti	3	27	13	57
	Kirde-Eesti	1	29	30	40
	Lääne-Eesti	9	26	12	53
	Lõuna-Eesti	3	31	16	50
Elukoht	Tallinn	3	28	25	44
	suured linnad	2	28	25	45
	väikelinnad	6	33	16	45
	alevikud	3	14	12	71
	külad	4	33	13	50
Rahvus	eestlased	4	29	16	51
	mitte-eestlased	3	28	30	39
Vanus	18 - 29 aastased	6	34	18	42
	30 - 49 aastased	4	31	21	44
	50 - 64 aastased	2	26	22	50
	65 - 74 aastased	2	15	15	68
Sugu	naised	4	26	20	50
	mehed	3	32	20	45
Haridus	alg- ja põhiharidus	5	19	10	66
	kesk ja -eriharidus	4	30	19	47
	kõrgharidus	3	30	25	42
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	7	21	17	55
	1001- 2000 kr	4	29	20	47
	2001- 3500 kr	3	25	19	53
	üle 3500 kr	3	39	22	36

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Saksamaa

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		16	52	7	25
Regioon	Põhja-Eesti	17	55	8	20
	Kesk-Eesti	13	52	1	34
	Kirde-Eesti	9	60	9	22
	Lääne-Eesti	22	47	7	24
	Lõuna-Eesti	14	49	6	31
Elukoht	Tallinn	17	58	7	18
	suured linnad	16	51	9	24
	väikelinnad	18	52	7	23
	alevikud	7	52	1	40
	külad	16	47	5	32
Rahvus	eeslased	14	51	7	28
	mitte-eeslased	20	57	4	19
Vanus	18 - 29 aastased	25	53	6	16
	30 - 49 aastased	15	59	7	19
	50 - 64 aastased	11	50	8	31
	65 - 74 aastased	8	39	4	49
Sugu	naised	16	50	7	27
	mehed	16	56	6	22
Haridus	alg- ja põhiharidus	13	33	6	48
	kesk ja -eriharidus	16	53	6	25
	kõrgharidus	17	59	8	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	16	45	9	30
	1001- 2000 kr	18	50	6	26
	2001- 3500 kr	14	50	6	30
	üle 3500 kr	16	64	7	13

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Venemaa

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		9	59	14	18
Regioon	Põhja-Eesti	8	58	18	16
	Kesk-Eesti	10	55	8	27
	Kirde-Eesti	15	73	7	5
	Lääne-Eesti	10	54	14	22
	Lõuna-Eesti	7	56	15	22
Elukoht	Tallinn	8	60	18	14
	suured linnad	15	62	11	12
	väikelinnad	7	56	16	21
	alevikud	6	53	11	30
	külad	5	58	13	24
Rahvus	eestlased	3	54	19	24
	mitte-eestlased	23	71	3	3
Vanus	18 - 29 aastased	8	61	17	14
	30 - 49 aastased	9	64	12	15
	50 - 64 aastased	10	55	15	20
	65 - 74 aastased	7	44	14	35
Sugu	naised	9	58	14	19
	mehed	8	60	15	17
Haridus	alg- ja põhiharidus	11	40	18	31
	kesk ja -eriharidus	9	62	12	17
	kõrgharidus	6	60	18	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	11	52	11	26
	1001- 2000 kr	11	65	10	14
	2001- 3500 kr	10	54	15	21
	üle 3500 kr	3	64	21	12

Millise maa toidukaupu usaldate julgesti osta?

(% vastanutest)

Ukraina

		usaldan kõiki toidukaupu	usaldan üksikuid toidukaupu	ei usalda mitte ühtegi	pole tarbinud, ei oska öelda
Keskmiselt		6	50	17	27
Regioon	Põhja-Eesti	6	48	23	23
	Kesk-Eesti	8	46	10	36
	Kirde-Eesti	7	68	14	11
	Lääne-Eesti	9	47	15	29
	Lõuna-Eesti	5	48	14	33
Elukoht	Tallinn	5	50	24	21
	suured linnad	9	56	16	19
	väikelinnad	8	44	19	29
	alevikud	5	42	14	39
	külad	4	56	9	31
Rahvus	eestlased	4	45	19	32
	mitte-eestlased	14	64	13	9
Vanus	18 - 29 aastased	7	46	22	25
	30 - 49 aastased	6	56	15	23
	50 - 64 aastased	7	48	18	27
	65 - 74 aastased	5	43	14	38
Sugu	naised	7	48	16	29
	mehed	6	52	19	23
Haridus	alg- ja põhiharidus	9	34	15	42
	kesk ja -eriharidus	7	52	17	24
	kõrgharidus	5	53	18	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	5	46	16	33
	1001- 2000 kr	9	55	12	24
	2001- 3500 kr	7	48	17	28
	üle 3500 kr	2	52	24	22

Kas Teie arvates on ostmisel lihtne või keeruline vahet teha kodumaise ja imporditud toidukauba vahel?

(% vastanutest)

		lihtne	mitte alati lihtne	keeruline (raske)	ei oska öelda
Keskmiselt		22	64	10	4
Regioon	Põhja-Eesti	26	59	12	3
	Kesk-Eesti	23	60	8	9
	Kirde-Eesti	31	60	7	2
	Lääne-Eesti	18	68	13	1
	Lõuna-Eesti	16	70	8	6
Elukoht	Tallinn	28	58	12	2
	suured linnad	26	65	6	3
	väikelinnad	20	64	13	3
	alevikud	18	68	9	5
	külad	13	70	9	8
Rahvus	eestlased	18	67	11	4
	mitte-eestlased	35	56	6	3
Vanus	18 - 29 aastased	28	60	9	3
	30 - 49 aastased	25	66	7	2
	50 - 64 aastased	17	65	13	5
	65 - 74 aastased	14	62	14	10
Sugu	naised	22	65	10	3
	mehed	23	63	9	5
Haridus	alg- ja põhiharidus	22	60	7	11
	kesk ja -eriharidus	23	62	11	4
	kõrgharidus	20	69	10	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	18	67	8	7
	1001- 2000 kr	26	59	9	6
	2001- 3500 kr	21	65	11	3
	üle 3500 kr	21	65	11	3

Kui kodumaise ja imporditud toidukauba eristamine pole lihtne, siis mis muudab selle keeruliseks?

(% vastanutest, kelle jaoks eristamine pole lihtne)

		pakendi tooteinfost ei selgu tootja- maa, tootja	pakendi tooteinfost ei selgu tooraine päritolu- maa	pakendi toote- info liiga väikese kirjaga	kodu- maiste toodete ja kauba- märkid e nimed võöra- pärased	import- toodete nimed ja kauba- märgid eesti- pärased	müüja- tel vähesed teadmi- sed kauba pärit- olust	müüjad anna- vad teadli- kult vale- infot	kaupa- de paken- did ei eristu
Keskmiselt		48	59	66	35	21	40	13	24
Regioon	Põhja-Eesti	49	60	62	33	26	39	14	28
	Kesk-Eesti	43	64	70	34	18	33	9	19
	Kirde-Eesti	47	61	60	28	23	52	25	17
	Lääne-Eesti	43	61	69	33	21	41	13	21
	Lõuna-Eesti	53	56	68	41	16	39	11	25
Elukoht	Tallinn	48	60	64	33	28	39	16	27
	suured linnad	61	58	57	34	19	47	18	30
	väikelinnad	47	60	64	31	18	46	10	19
	alevikud	36	61	77	41	18	37	13	19
	külad	44	57	72	40	20	30	10	23
Rahvus	eestlased	50	59	68	38	22	38	11	25
	mitte-eestlased	44	61	56	23	17	47	23	20
Vanus	18 - 29 aastased	45	53	51	36	25	31	11	31
	30 - 49 aastased	50	65	64	30	22	39	10	24
	50 - 64 aastased	46	60	78	37	19	47	15	21
	65 - 74 aastased	52	53	72	39	18	42	21	19
Sugu	naised	51	59	67	36	19	41	12	24
	mehed	45	59	64	33	23	39	15	24
Haridus	alg- ja põhiharidus	42	42	73	40	16	41	18	27
	kesk ja eriharidus	48	60	67	36	18	42	13	23
	kõrgharidus	52	66	61	31	29	36	11	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 1000 kr	39	44	65	33	19	37	13	22
	1001- 2000 kr	45	58	74	35	20	39	15	26
	2001- 3500 kr	53	60	64	38	20	44	13	21
	üle 3500 kr	49	66	60	32	25	36	11	29

Küsitletud kogumi iseloomustus

Eesti tarbijate paneeli küsitlus, vastanuid kokku 985 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi³:

Põhja-Eesti	36%
Kesk-Eesti	11%
Kirde-Eesti	12%
Lääne-Eesti	13%
Lõuna-Eesti	28%

Elukoha järgi:

Tallinn	28%
suurlinn	22%
väikelinn	21%
alevik	10%
küla	19%

Rahvuse järgi:

eestlased	74%
mitte-eestlased	26%

Vanuse järgi:

kuni 29-aastased	24%
30 - 49 aastased	38%
50 - 64 aastased	24%
65 - 74 aastased	14%

Soo järgi:

naised	58%
mehed	42%

Hariduse järgi:

algharidus või põhiharidus (kuni 9 kl)	13%
keskharidus (k.a keskeriharidus)	57%
kõrgharidus (k.a magister, doktor)	30%

Kuu netosissetulek leibkonnaliikme kohta:

kuni 1000 krooni	15%
1001- 2000 krooni	22%
2001- 3500 krooni	39%
üle 3500 krooni	24%

³ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3.tasemel esitatud maakondade grupid:

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond